

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULLARINDA OKUYAN
ÖĞRENCİLERİN SPOR YAPMA AMAÇLARI VE SPORA
YÖNLENDİRİLMELERİNDE ETKEN OLAN FAKTÖRLER: KONYA ÖRNEĞİ**

107539

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Alpaslan GÖRÜCÜ

107539

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Şakir BERBER

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

KONYA-2001

i
İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	ii
ŞEKİL LİSTESİ.....	iii
GRAFİK LİSTESİ.....	iv
1. GİRİŞ.....	1
2. LİTERATÜR BİLGİ.....	4
2.1. Spor	4
2.2. İlgi ve Spora İlgi.....	5
2.2.1. Spora ilgiye etki eden faktörler	6
2.2.1.1. Yaş	6
2.2.1.2. Cinsiyet	7
2.2.1.3. Fiziksel gelişim.....	8
2.2.1.4. Aile	9
2.2.1.5. Üniversiteler.....	11
2.2.1.6. Kültür	12
2.2.1.7. Kitle iletişim araçları	13
2.2.1.8. Boş zamanların değerlendirilmesi	14
2.3. Yönelme ve Spora Yönelme	15
2.3.1. Elit sporcu ve spora yönelme	19
2.3.2. Sosyal çevre ve spora yönelme	20
2.3.2.1. Aile ve spora yönelme	21
2.3.2.2. Yakın çevre ve spora yönelme	23
2.3.2.3. Okul ve spora yönelme	25
2.3.2.4. Toplum-kitle iletişimi ve spora yönelme	27
3. ARAŞTIRMANIN AMACI	30

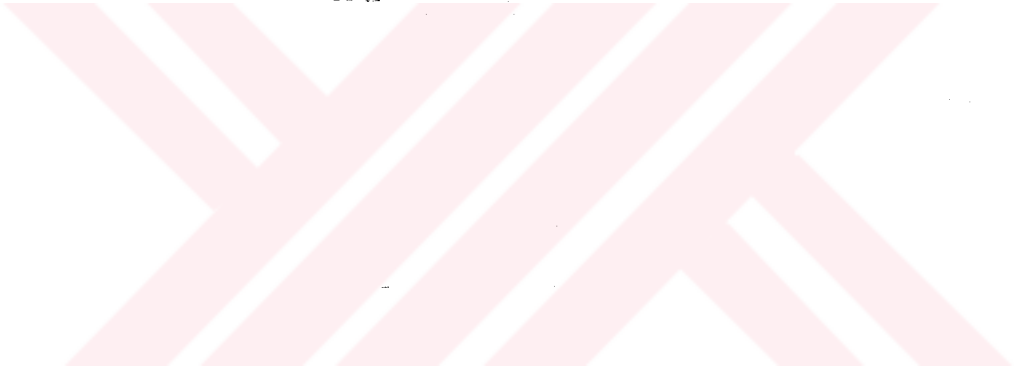
4. HİPOTEZLER	50
5. SINIRLILIKLAR	30
6. MATERYAL ve METOT	31
6.1. Materyal.....	31
6.2. Metot	31
6.3. İstatistiki Analizler	31
7. BULGULAR	32
8. TARTIŞMA ve SONUÇ	64
9. ÖZET	72
10. SUMMARY	74
11. EKLER	76
12. KAYNAKLAR	78
13. ÖZGEÇMİŞ	86
14. TEŞEKKÜR	87

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	32
Tablo 2. Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı	32
Tablo 3. Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı	33
Tablo 4. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarının Dağılımı	34
Tablo 5. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarının Dağılımı.....	34
Tablo 6. Öğrencilerin Anne Meslekleri Dağılımı	35
Tablo 7. Öğrencilerin Baba Meslekleri Dağılımı.....	36
Tablo 8. Öğrenci Ailelerinin Aylık gelir Dağılımı	36
Tablo 9. Öğrencilerin Ailelerindeki Birey Sayısı Dağılımı.....	37
Tablo 10. Öğrencilerin Masraflarını Ne Şekilde Karşıladıklarının Dağılımı.....	37
Tablo 11. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları Dağılımı.....	38
Tablo 12. Öğrencilerin Gazetelerin En Çok Hangi Sayfalarını Okuduklarının Dağılımı.....	38
Tablo 13. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Dağılımı	39
Tablo 14. Öğrencilerin Okudukları Kitap Türlerinin Dağılımı	40
Tablo 15. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları Dağılımı	40
Tablo 16. Öğrencilerin Televizyonda En Çok Seyrettikleri Programların Dağılımı	41
Tablo 17. Ailede Düzenli Olarak Spor Yapma Bakımından Öğrencilerin Dağılımı.....	41
Tablo 18. Öğrencilerin Aktif Olarak Spor Yapma Durumlarının Dağılımı	42
Tablo 19. Öğrencilerin Spora Başlama Yaşlarının Dağılımı.....	42
Tablo 20. Öğrencilerin Sporla İlgilenme Seviyelerinin Dağılımı.....	43
Tablo 21. Öğrencilerin Yaptıkları Spordan Gelir Elde Edip Etmediklerinin Dağılımı	43
Tablo 22. Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Branşlarının Dağılımı.....	43
Tablo 23. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenlerin Dağılımı.....	44
Tablo 24. Öğrencilerin Yaptıkları Sporla İlgili Eğitim Alıp Almadıklarının Dağılımı.....	45
Tablo 25. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerlerin Dağılımı.....	45
Tablo 26. Öğrencilerin Sporu Seçme Amaçlarının Dağılımı	45
Tablo 27. Öğrencilerin Doğum Yerleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	46
Tablo 28. Öğrencilerin Doğum Yerleri İle Branşları Arasındaki İlişki	46
Tablo 29. Öğrencilerin Anne Eğitimleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki	47
Tablo 30. Öğrencilerin Anne Eğitimleri İle Branşları Arasındaki İlişki.....	47
Tablo 31. Öğrencilerin Baba Eğitimleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	48

Tablo 32. Öğrencilerin Baba Eğitimleri İle Branşları Arasındaki İlişki	49
Tablo 33. Öğrencilerin Anne Meslekleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	49
Tablo 34. Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	50
Tablo 35. Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Branşları Arasındaki İlişki	50
Tablo 36. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelirleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	51
Tablo 37. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelirleri İle Branşları Arasındaki İlişki	51
Tablo 38. Öğrencilerin Ailelerindeki Birey Sayısı İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	52
Tablo 39. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	52
Tablo 40. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları İle Branşları Arasındaki İlişki.....	53
Tablo 41. Öğrencilerin Gazetede Okudukları Bölümler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	53
Tablo 42. Öğrencilerin Gazetede Okudukları Bölümler İle Branşları Arasındaki İlişki	54
Tablo 43. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	55
Tablo 44. Öğrencilerin Okudukları Kitap Türleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	55
Tablo 45. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları İle Branşları Arasındaki İlişki.....	56
Tablo 46. Öğrencilerin Okudukları Kitap Türleri İle Branşları Arasındaki İlişki	56
Tablo 47. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları İle Branşları Arasındaki İlişki	57
Tablo 48. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	57
Tablo 49. Öğrencilerin Seyrettikleri Televizyon Programları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	58
Tablo 50. Öğrencilerin Televizyonda Seyrettikleri Programlar İle Branşları Arasındaki İlişki.....	58
Tablo 51. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	59
Tablo 52. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenler İle Branşları Arasındaki İlişki.....	60
Tablo 53. Öğrencilerin Branşları İle İlgili Eğitim Alıp Almadıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki	60

Tablo 54. Öğrencilerin Branşları İle İlgili Eğitim Alıp Almadıkları İle Branşları Arasındaki İlişki.....	61
Tablo 55. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki	61
Tablo 56. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerler İle Branşları Arasındaki İlişki.....	62
Tablo 57. Öğrencilerin Sporu Seçme Amaçları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki.....	63
Tablo 58. Öğrencilerin Sporu Seçme Amaçları İle Branşları Arasındaki İlişki.....	63

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Sporda Güdü Grupları	18
Şekil 2. Spora Yönelme ve Spor Yoluyla Sosyalleşme.....	18

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1. Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	32
Grafik 2. Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı	33
Grafik 3. Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı	33
Grafik 4. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumları Dağılımı	34
Grafik 5. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumları Dağılımı	35
Grafik 6. Öğrencilerin Baba Meslekleri Dağılımı	36
Grafik 7. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımı.....	37
Grafik 8. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları Dağılımı.....	38
Grafik 9. Gazetenin Okunan Bölümlerine Göre Öğrenci Dağılımı	39
Grafik 10. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları Dağılımı.....	39
Grafik 11. Okudukları Kitap Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı.....	40
Grafik 12. Seyrettikleri Televizyon Programlarına Göre Öğrenci Dağılımı.....	41
Grafik 13. Öğrencilerin Aktif Olarak Spor Yapma Durumlarının Dağılımı	42
Grafik 14. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenlerin Dağılımı.....	44

1. GİRİŞ

Sporun toplumsal hayattaki yeri eskiye oranla çok daha büyük boyutlara ulaşmıştır. Önceleri insanların günlük hayatlarının bir parçası olarak yakalama, atlama, kaçma, avlanma vb faaliyetlerle karakterize olan spor, daha sonra boş zamanları değerlendirme aracı olarak eğlence ve oyun şeklinde belirmiş ve nihayet önemini oldukça artırarak bir meslek haline gelmiştir.

Günümüzde spor, pek çok amaca aynı anda hitap edebilen bir fenomen olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir yandan modern hayatın hazırladığı teknolojik kolaylıkların bir neticesi olarak ortaya çıkan hareketsizlik ve monotonluğa karşı alternatif olurken, bir yandan da sağlıklı kalabilmenin bir yolu olarak görülmektedir. Bir taraftan inanılmaz rekorlara ulaşmak için sağlığı tehdit eden bir faaliyet haline dönüştürülürken diğer yandan büyük gelirler sağlayan görkemli organizasyonlar için uygun ortam haline gelmekte, hatta, sıcak savaşların çok riskli olduğu dünyamızda milli prestij sağlama yolu olarak kullanılmaktadır.

Spor toplum hayatına çok değişik yollardan girmiştir. Bireylerin her zaman ilgisini çekmeyi başarmış, öyle ya da böyle insanları etkisi altına almış toplumsal bir olgudur. Toplumdaki her bireyin değişik beklentilerine beklentileri oranında cevap vererek, toplumsal hayatta belli bazı görevler üstlenmiştir. Kitleleri kendine bağlayan, onlar için vazgeçilmez zevkler, ihtiyaçlar doğuran bu olgu, artık toplumsal bir kurum olduğunu kabul ettirecek bir noktaya gelmiştir (Kılıçgil 1998).

20. yüzyılın ikinci yarısında başlayan teknolojik patlamanın bir sonucu olarak ulaşım ve kitle iletişim araçlarındaki gelişme, diğer alanlarda olduğu gibi spor alanında da kendisini göstermiştir. Gelişen teknoloji sayesinde spor araç, gereç ve alanları modernleşirken, toplumların birbirine yakınlaşması, yükselen refah düzeyi ve artan boş zamanların değerlendirilmesi kaygısı daha çok insanın spora ilgi duymasına sebep olmuştur.

Sportif etkinlikler, günlük hayatın monotonluğundan sıyrılmaya çalışılan serbest etkinliklerdir ve bir amaca yönelik olarak yapılırlar. Dolayısıyla, bireyin davranışlarının şekillenmesi üzerinde amaçların çok büyük etkisi vardır. Araştırmalar, özellikle genç insanların enerji yüklü olduğunu ve bu enerjiyi açığa çıkarmak için çeşitli yollar arayacaklarını ortaya koymaktadır. Araştırmacılar, bu enerjinin spor faaliyetlerine

yönlendirilmesiyle en iyi boşalımın sağlanacağını belirtmektedirler (Cordes ve İbrahim 1996).

Bireyin spora yönelmesinin temel sebebi motivasyondur. Enerjisini spor yoluyla harcamak isteyen bireyler, davranışların temel yönlendiricisi durumunda olan motivler sayesinde spora yönelmektedirler. Motivlerin çeşitliliği, bireylerin değişik spor branşlarına yönelmesini sağlamaktadır.

Spor; bir müzik, resim veya herhangi bir güzel sanat dalı gibi beğenilerek yani göze hoş gelerek ve duygulara seslenerek yaygınlığını arttırabilir. Şüphesiz sporun sağlık kazandırıcı, mutluluk verici, sosyalleştirici ve stresten uzaklaştırıcı değerleri yanında şöhret olmak ve maddi gelir elde edici nitelikleri de yaygınlığı arttırıcı diğer önemli faktörler arasında görülmektedir. Sporun boş zamanlarda yapılan şekliyle tam günde yapılan profesyonel şekli derinlemesine rağbet gören iki yönünü oluşturmaktadır. Bu değerler özellikle eğitim öğretim çağındaki çocukların farkına varmalarını sağlayacak, yani onları spora yönlendirecek değerlerdir. Gençlerin bu yönelimlerinde temel unsurlar olarak aile, medya, okul, öğretmen, spordan sorumlu resmi kurumlar ile spor kulüpleri en başta sayılabilecek olanlardır (Karaküçük 1997).

Gençlerin spora yönelmesinde rekreatif amaçların ön planda tutulması, sporun aynı zamanda bir eğitim aracı olarak değerlendirilmesi ve toplum sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Nitekim gelişmiş toplumlarda bu amaçlarla spor yapan insanların sayısı, maddi amaçlarla spor yapanların çok üzerinde seyretmektedir. Bu konuda toplumu bilinçlendirme ve yönlendirme sorumluluğunu öncelikle medyanın taşıması gerektiği düşünülmektedir.

Aile, fazla bilinçli olmasa da çocuğunu spora yönlendirme çabası içerisinde. Ancak spor ortamı bulunamamaktadır. Yasalarla sorumluluk verilen spordan sorumlu yasal kurumlar bu konuda halkın çok gerisinde kalmaktadır. Okullar ise; gencin sporla ilk defa tanışması ve çeşitli branşlara yönlendirilmesinde daha fonksiyonel görülmektedir. Sınırlı imkanlarına rağmen okullar öncelikle beden eğitimi öğretmenleriyle bu konuda diğer faktörlere göre daha güzel bir ortama sahiptir. Nitekim, son yıllarda okullarda beden eğitiminin mecburi ders bazındaki bağları gevşemiş ve ders dışındaki sporlara daha fazla yönelmiştir. Böylece beden eğitiminin ilmi temellerdeki yelpazesi de genişlemiştir.

Bu araştırmada; ÷lkemizde beden eğitimi ve spor y÷ksek okullarında okuyan ÷ęrencilerin hangi amaçlarla spor yaptıklarının tespit edilmesi ve spora olan ilgi ve y÷nelmelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk b÷lümünde literat÷r bilgilere yer verilmiş, ikinci b÷lüm tablolar ve grafiklerden oluşmuştur. Üçüncü ve son b÷lümde ise tartışma ve sonuç yer almaktadır.

2. LİTERATÜR BİLGİ

2.1. Spor

Spor kelimesi İngilizce'nin yardımıyla dünyaya tanıtılmış olmasına rağmen İngilizce kökenli değildir. Latince dağıtmak, birbirinden ayırmak anlamına gelen disportare veya deportare kelimelerinden doğmuştur. İlk zamanlarda İngiltere'de disport veya desport şekliyle rastlanan kelimeler 17. yüzyıldan itibaren çok kullanılması sonucu ilk hecesinin aşınmasıyla şimdiki haline gelmiştir. Fransızlar da aynı terimden eğlenmek ve zevklenmek anlamına gelmek üzere se desporter, se deporter şeklinde faydalanmışlardır. Bu kelime şahinle yapılan avlar ve ayrıca top oyunları için de kullanılmıştır. Demek oluyor ki; orta çağlarda Latince'nin etkisi altında kalan bütün dillerde ufak farklarla dinlenmek, eğlenmek, neşelenmek ve hoş vakit geçirmek için yapılan her türlü faaliyetleri ifade etmek üzere kullanılan bir kelimedenden zamanla ve bütün dillerde, içinde yarışma, kazanma ve üstün başarı elde etme çabası olan, her türlü vücut faaliyetlerini belirten ve günümüzün yaygın terimi olan sport türemiştir (Keten 1993).

Spor; tarihte oyun, oyalanma, eğlenme ve işten uzaklaşma anlamıyla, beş altı bin yıl önce bir çeşit beceri yarışırma oyunu olarak karşımıza çıkmıştır. İlk önceleri bireysel bir olgu olarak beliren, daha sonraları toplumsal bir nitelik kazanmasıyla daha geniş kitlelere yayılan ve inkar edilemeyecek, hafife alınamayacak bir gerçek olarak karşımıza çıkan sporun, yirmi beş yüzyıllık geçmişinden günümüze kadar bir çok tanımı yapılmıştır (Kurt ve ark 1997).

Spor, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik ve teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir. Görünürdeki en çarpıcı amacı kazanmak ve yarışmaktır (Aracı 1999).

Bir başka tanıma göre ise; kişinin belli düzenlemeler içinde fiziksel aktivitesini, motorik becerilerini, zihinsel, ruhsal ve sosyal davranışlarını geliştiren ve bu özelliklerini belirli kurallar içinde yarışırmasını amaçlayan biyolojik, pedagojik ve sosyal bir uğraştır (İnal 2000).

Dinlerin, inançların, her çeşit insanca özelliklerin ayrılıklarını ortadan kaldıran, insanları birleştiren bir sembol olarak anıldığı gibi, isteğe bağlı olarak yapılan, egemen

değerler ve normların damgasını vurduğu bedensel bir harekettir tanımlaması da yapılmıştır (Voigt 1998).

Erkal (1986)' a göre spor; ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline çevirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı, sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.

Kişilerin ruh ve beden sağlıklarını geliştirme, insanları savaşa hazırlayan bir etkinlik, kitlelerin afyonu, yurtsever ve otoriter bir devlet eliyle milli birliği teşkilatlandıran bir eğitim aracı gibi çok çeşitli tanımlar da yapılmıştır (Fişek 1998).

2.2. İlgî ve Spora İlgî

İlgiler; bireyin hayatı boyunca eğitim, kültür ve çevre değişikliklerine bağlı olarak değişebilen, davranışa dönüştüğü zaman bireyde hoşnutluk duygusu uyandıran ve mutluluk olmalarını kolaylaştıran eğilimlerdir (Başer 1994).

Cause ilgiyi; sujeyi, olumlu bir niyetle bazı kimselere iyi davranmaya iten ve bilme merakını, anlama arzusunu tatmin eden şeye karşı istekli ve alıcı olmaya sevk eden, duygusal, entellektüel yatkınlık (disposition) olarak tanımlar. Ayrıca Cause göre, çocukta dürtüler ve ilgiler birbirini takip eder ve belli bir noktaya kadar belirli bir düzen içinde olgunlaşır. Çocuklukta gösterilen ilginin sonraları tamamen kaybolma ihtimali olduğundan yararlı alışkanlıkların kazandırılması için en elverişli pedagojik an, doğuştan dürtünün en yüksek seviyesine vardığı andır (Foulquie 1994).

Bireyin ilgi duyduğu faaliyet alanı, genellikle onun yetenekli olduğu alandır. Bir kimse yetenekli olduğu alanda çalışırsa başarılı olma ihtimali yüksektir. İlginin, bir bakıma yetenekleri kullanmaktan ve onları geliştirmekten duyulan zevk olduğu düşünülürse, insanların yetenekli oldukları alanlara ilgi duyacakları, dolayısıyla ilgi duyulan alanla yeteneğin ilişkili olduğu söylenebilir (Kuzgun 1995). Ancak, bazı ilgi alanları özel bir yetenekle ilişkili olmayabilir ya da ilişki çok belirsiz olabilir. Mesela, sosyal yardım veya sosyal hizmet ilgisini açıklayacak özel bir yetenekten söz edilemez. Fakat bir müzik yeteneğinden ve müzik ilgisinden söz edilebilir. Bunun gibi, özel bir ilgi alanı olan spor ilgisinden ve spor yeteneğinden de söz etmek mümkündür (Güçlü 1996).

Spora ilgi duymada yapılması gereken, bireyin tespit edilen gelişme dönemlerinde spora dayalı motorik becerilerini ölçmek ve kabiliyet alanlarını belirlemektir. Bu alanda ilk teorik çalışmayı 1927 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yapan Brace, genel olarak öğrencilerin yaş, boy ve ağırlıklarına göre motorsal performanslarını sınıflandırmıştır. Bu alanla ilgili belli başlı araştırmaları 1942'de Gire ve Espenschade, 1954'te McCloy ve Young, 1963'te Espenschade yapmışlar ve çeşitli testler geliştirmişlerdir (Baumgartner ve Jackson 1991).

1976'dan sonra geliştirilen iki test olan Amerikalı Sporcuların Sağlık, Beden Eğitimi ve Rekreasyon Tanımlarına Göre Gençlik Fiziki Uygunluk Testi ile Ulusal Çocuk ve Gençlik Fiziki Uygunluk Testi, bütün eyaletlerdeki okullarda kullanılmak üzere standart testler olarak kabul edilmiştir (Payne ve Isaacs 1991).

2.2.1. Spora ilgiye etki eden faktörler

2.2.1.1. Yaş

İlgilerin yaşla değiştiği, bilinen bir gerçektir. Fakat, bu değişikliğin ne kadar olduğunu tespit etmek büyük önem taşımaktadır. Küçük yaşlarda ilgiler yaygın, belirsiz ve ayrışmamış bir karakter taşırlar. Spesifik bir ilgiden söz edilebilmesi için onun ayrışmış olması gerekir. Yani bireyin bazı şeylere yaklaşırken bazılarında uzaklaşması, bazılarını da reddetmesi gerekir. Böyle bir ayrışma 10-12 yaşlarına doğru gerçekleşir. Çocuk kendini, yeteneklerini ve diğer becerilerini tanıdıkça ilgileri daralır ve yoğunlaşır (Güçlü 1996).

Özellikle beceri kazanmanın yaşı vardır. Bir araştırmada, 46 haftalık ikiz kardeşler alınmış ve bunlardan birisine sistemli olarak basamak tırmanma öğretilmeye çalışılmıştır. İkizlerden öteki ise önce kendi haline bırakılmış, sonradan kısa süre egzersiz yaptırılmıştır. Araştırma sonunda, devamlı egzersiz yaptırılan kardeşle yaptırılmayan arasında, basamak tırmanmayı öğrenmek bakımından hiçbir fark görülmemiştir (Özbaydar 1983). Payne ve Isaacs (1991), Human Motor Development isimli kitabının Çocuklukta Bağımlı Hareketler bölümünde, hangi yaşlarda hangi kas grubuna hangi hareketlerin uygulanması gerektiğini sınıflandırmıştır.

Ergenlik döneminde ise ilgiler, oldukça kararsız ve değişkendir. Strong'un yaptığı bir çalışmada ilgi envanteri ilkokul öğrencilerine üç yıl ara ile iki kere uygulanmış ve 0.31'lik korelasyon katsayısı elde edilmiştir. Üniversite birinci sınıf öğrencilerine bir hafta ara ile iki kere uygulanmış ve 0.90, son sınıf öğrencilerine beş yıl ara ile iki kere uygulandığında

0.70'lik korelasyon katsayısı bulunmuştur. Strong, 25 ile 55 yaşların ilgi örüntüsü arasında 0.70 gibi yüksek bir ilişki elde etmiştir. Bu bulgular da, ilgi konusunda yaşın önemini göstermektedir (Güçlü 1996).

2.2.1.2. Cinsiyet

Biyolojik özellikler bakımından kadın ve erkek arasında bazı farklılıklar vardır. Erkekler kadınlardan daha iri, daha kuvvetli, daha dayanıklı ve dolayısıyla sportif faaliyetlerde fizyolojik olarak daha yeterlidir. Erkek çocuklar, aynı kas demetine sahip olmalarına rağmen kız çocuklardan daha kuvvetlidir (Günay 1998). Kadınların vücut yağ oranları, erkeklerden fazladır (erkeklerde %15, kadınlarda %25). Toplam kan miktarı erkeklere göre daha azdır; dolayısıyla oksijen kullanma konusunda, dezavantajlı durumdadırlar. Kadınlar, erkeklerden daha az terlemektedirler (Zorba 1999).

Egzersiz, cinsiyet farkını ortadan kaldırmaz. Pek çok araştırmacı, cinsiyeti, doğuştan gelen bir özellik ve kas faaliyetine uyum ve egzersizlerle en yüksek seviyede gelişmeyi sağlayan etken olarak görür. Bu araştırmacılara göre cinsiyet egzersizi etkiler. Çünkü kadın ve erkek, fizyolojik olarak farklıdır ve bu sebeple uyguladıkları egzersiz de farklıdır (Fox ve ark 1999).

Yapılan araştırmalar, 10-12 yaşlarına kadar kız ve erkek çocukların hemen hemen paralel büyüme ve gelişme gösterdiğini ortaya koymuştur. Toplumu oluşturan genç neslin hayat biçimi (aktif ya da sedanter), daha sonraki yıllarda sosyal ve kültürel yapının da etkisiyle cinsler arasındaki farklılaşmayı getirmektedir (Açıkada ve Ergen 1990).

Toplum, kadın ve erkek bireylerden oluşan bir yapıdır ve bu bireylerin tutum ve davranışları üzerinde kesin değer yargılarına sahiptir. Dolayısıyla toplumda değişmeye de direnç vardır. Bütün dünyada, hemen bütün alanlarda erkek hegemonyası hakimdir. Bazı karar verme ve prestijli mevkilerde oldukça ağır hissedilen bu durum, iş hayatında bile kadınların aleyhine seyretmektedir (Sage 1987).

Sportif faaliyetler konusunda da durum diğerlerinden farklı değildir. Erkek hakimiyetinde olan Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC), 1972 Münih Olimpiyatları'nda kadınların 1500 metre koşmalarına izin vermedi. 1984'te Los Angeles'ta kadınların 3000 metre ve maraton koşmalarına fırsat verilirken, 5000 ve 10000 metrelerde koşmaları uygun bulunmadı. Buna rağmen, zaman içinde kadınlar haklarına kavuşarak bu mesafelerde de koşabildiler (Coakley 1990).

Spora ilgi ve katılım konusundaki cinsiyet farklılıkları, toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. Gelişim düzeyleri farklı olan toplumlarda konuya bakış açısı değişmekte, endüstrileşmiş ülkelerde kadınların spora katılım oranları daha büyük olmaktadır (Açıkada ve Ergen 1990).

2.2.1.3. Fiziksel gelişim

İnsan vücudunun belli amaçlar doğrultusunda eğitilmesi oldukça eskidir. Güçlü bir tabiat ve hayvan alemi karşısında savunmasız kalan insanoğlu, hayat meşgalesinde davranışlarını daima ayarlamak mecburiyetinde kalmıştır. Zamanla, bu kuvvetlere karşı başarılı olmanın bir takım kabiliyetlerin geliştirilmesiyle mümkün olacağı anlaşılmıştır. İnsanoğlu, bu zorluklarla günlük hayatında çok sık karşılaşmış; kendi güç ve yeteneklerini geliştirirken alıştırmalar yapmış ve bu, kimi zaman hayatın bir parçası olurken, bazen de planlı ve amaçlı olmuştur (Sevim 1991).

Fiziksel gelişim, bireyin davranışlarını doğrudan veya dolaylı olarak etkiler. Doğrudan etkilemesi, bireyin neler yapabileceğini belirlemesiyle karakterizedir. Mesela; yaşlarına göre sağlıklı gelişme gösteren çocuklar, oyun ve spor faaliyetlerinde akranlarıyla eşit şartlarda yarışırken, fiziki gelişiminde geç kalmışlık olanlar bu faaliyetlerinde gruplardan geri kalacaklardır. Çocuğun kendine ve diğerlerine karşı tutumu, göstereceği uyumlara yansıtacağından, fiziki gelişim, birey davranışlarını dolaylı olarak etkilemektedir. Şişman bir çocuğun akranlarının yaptığı hareketleri yapamaması, kişisel yetersizlik duygusuna kapılmasına ve aşağılık duygusunun oluşmasına yol açar (Yavuzer 1998).

Gelişme, vücut organlarının görevlerini yapabilecek şekilde farklılaşması ve organlar arasında işbirliğinin kurulmasıdır. Gelişmede, organizmanın yapısının uyumlu olarak değişmesi söz konusudur (Yavuz 1992).

Çocukların fiziksel gelişiminde zengin uyarıcıların, çeşitli oyunların ve bedensel faaliyetlerin rolünün araştırıldığı bir çalışmada, çocukların büyük çoğunluğunun, yedi yaşına kadar büyük bir gelişme gösterdiği ve tırmanma, atlama, kayma, bisiklete binme, ata binme hareketlerinde başarılı olduğu görülmüştür. Çocukların 3/4 kadarı da, sekiz yaşından önce top atma ve yakalamada beceri sahibi olmuşlardır (Özbaydar 1983).

Fiziki gelişim, kalıtım ve çevre faktörlerinin karşılıklı etkileşiminin bir ürünüdür. Boy, beden yapısı, göz rengi gibi fiziksel özelliklerde kalıtımın önemi büyüktür (Gökmen ve ark 1995).

Yapılan araştırmalar sosyo-ekonomik statünün, beden büyüklüğünü etkileyen bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Bu araştırmalar, üst sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocukların daha uzun boylu ve daha ağır olduğunu göstermektedir. Bu farklılığın oluşumunda beslenme, uyku, egzersiz ve serbest zamanların değerlendirilmesi etkenlerinin rol oynadığı tespit edilmiştir. Irk da, gövde yapısını belirleyen önemli bir faktördür. Doğumla birlikte siyahların beyazlara oranla, iskelet gelişimi açısından daha üstün oldukları görülür (Yavuzer 1998).

2.2.1.4. Aile

Aile; iki karşı cinsin, hayatlarını birlikte sürdürme kararlarını resmiyete dökmeleriyle oluşan bir kurumdur. Bu beraber yaşama isteğine sonradan bunların çocuklarının da katılımıyla, aile ve ailenin akrabaları çoğalır (Başaran 1994).

Aile, içinde insan türünün belli bir şekilde üretildiği, cinsel ilişkilerin belli bir şekilde düzenlendiği, sosyalleşme sürecinin ilk ortaya çıktığı karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı toplumdaki kültürel zenginliklerin nesilden nesile aktarıldığı, biyolojik, psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal vb yönleri bulunan, bir sosyal birimdir (Kızılcılık ve Erjem 1996).

Aile, bütün insan toplumlarında mevcut olan bir ilk gruptur. İnsanın en derin ve en köklü, kısmen organik nitelikteki özelliklerine dayanan aile, evrensel-toplumsal bir kurumdur (Dönmezer 1994).

Ailenin bir toplumsal kurum olması sebebiyle, mecburi ve nispeten sürekli kurallar topluluğunu anlattığı ifade edilebilir. Dolayısıyla, aile de bu sürekli kurallar topluluğunun en eskisi, en köklüsüdür (Nirun 1994).

Aile kavramı, günümüzde çok sık kullanılmaktadır ve hayatımızın her anında etkilidir. Ancak bilimsel inceleme amacıyla ele alındığı zaman tanımlanması, işlevlerinin belirlenmesi ve geniş anlamda toplumsal yapıyla ilişkisinin tespit edilmesinde değişik yaklaşımların bulunduğu gözlenmektedir (Yörükoğlu 1997).

Aile, en küçük toplumsal kurum olarak tanımlandığında, bu kurumun bünyesinde bulunan ana, baba ve çocukların yasalarla belirlenen kuralları yanında, toplumsal açıdan da bazı görevleri vardır. Her aile, yaşadığı toplumun özelliklerini taşır. Toplumun değer yargılarını, gelenek ve görevlerini, beğenilerini, inançlarını, önyargılarını, kısaca kültürünü yansıtır (Yörükoğlu 1994).

Her aile, çocuklarına sahip olduğu kültürel değerleri aktarmaya çalışır. Bu, ailenin hem hakkı, hem de görevidir (Başaran 1994). Çocukların hayattaki ilk ve en önemli sosyalleşme yeri ailedir. Rene König aileyi, ferdin ikinci doğumu, sosyokültürel doğum yaptığı yer olarak göstermektedir (Ergün 1992).

Çocuk doğumdan itibaren okul dönemine kadar öncelikle aile üyeleri ile ilişki içerisinde. Her şeyi onları taklit ederek öğrenir. Konuşma şekli, yemek yeme alışkanlığı, uyku düzeni ve okuma isteğinden müzik, sinema ve spora ilgi duymaya kadar bütün ihtiyaç ve ilgileri aile içerisinde taklit yoluyla şekillenir. Bu sebeple anne ve babasını kitap okurken gören çocuk kitap okumaya yatkın olacak, dişlerini fırçaladığını gördüğünde diş fırçalama alışkanlığını kazanacak, spor yaptığını gördüğünde de aktif olarak spora katılacaktır (Öztürk 1998).

Aile ortamından uzak, ana-baba şefkatinden yoksun büyüyen çocuklar çoğu kez, zeka gelişiminde durgunluk, huzursuzluk, dikkatini toplayamama, aşırı hareketlilik, başarısızlık, korkaklık, hastalıklara karşı zayıflık gibi özellikler gösterirler ve toplumdan dışlanırlar. Sosyal açıdan uyumsuz kişiler başarısız, mutsuz, olumsuz kişilik geliştirir. Bu tür kişiliğe sahip olan insanda psikolojik hastalıklar, küskünlük, alkoliklik, zihinsel bozukluk gibi haller görülür. Aile bu önemli halleri dikkate almalı ve çocukları kültürel mirasa göre yetiştirmeye özen göstermelidir (Dönmezer 1999).

Aileler tarafından spora pozitif yaklaşım, nesiller arasında spora ilgiyi artırır. Bundan başka, aileler de spora katılıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse, yine aileler spor yapmaya devam ediyor ya da düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyrediyorlarsa veya aileler çocuklarının sporda başarılı olmalarını ümit ediyorlarsa ya da amaçlıyorlarsa, aileler spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendiriyorlarsa ve spor aile içinde genel bir konuya, çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımında bulunabilir. Ailelerin spora ilgili olması çocuğun spora ilgi duyması ve katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir (Öztürk 1998).

2.2.1.5. Üniversiteler

Aileden sonra bireyin sosyalleşmesini sağlayan kurum okuldur. Formal eğitim veren okullarda, önceden hazırlanan programlar doğrultusunda öğretim faaliyetleri sunularak, öğrencilerde istendik davranış değişikliği meydana getirilmeye çalışılır (Fidan ve Erden 1993).

Gençliğin hayatının önemli bir kısmını geçirdiği kurum aileden sonra okuldur. Aile kurumunda yetişkinlerle informal ilişkiler görülmekle birlikte, okulda formal ilişkiler daha ağır basar (Tezcan 1993).

Okulda birey, ilgilerini doyurur ve kabiliyetlerini geliştirir. Parson, bir sosyal kurum olan okulun en önemli görevleri arasında sosyalleştirme ve seçme elemeyi saymaktadır (Ergün 1992).

Üniversite, genel anlamda; ortaöğretim seviyesinden sonraki seviyede eğitimin başlıca işlevlerinden biri olan kültürün yenileşmesini ve bir nesilden diğer nesile aktarılmasını sağlamak, gençleri bazı mesleklere hazırlamak, bilimsel araştırmalarda bulunmak ve toplum meselelerinin çözüme kavuşturulmasına yardımcı olmak görevlerini üstlenen kurum olarak kabul edilmektedir (Korkut 1984).

Yükseköğretim kurumları bünyesindeki faaliyetler; fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları ile uygulama ve araştırma merkezlerinde gerçekleştirilmektedir. Sayılan bu kuruluşlar çoğunlukla bir üniversite bünyesinde toplandığı için, faaliyetler bu birimler arasında yapıldığı gibi, birimlerin kendi bünyelerinde de yapılabilmektedir. Mesela; üniversiteler spor şenliği gibi isimlerle düzenledikleri organizasyonlara, bağlı birimlerin katılımını sağlamaktadırlar (Hoşman 1990).

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 5. ve 67. Maddelerine uygun olarak 1983 - 1984 öğretim yılından itibaren üniversitelerde, beden eğitimi dersleri seçmeli ders olarak uygulamaya konulmuştur. Ülkemizde beden eğitimi ve spor bölümleri 1934 - 35 öğrenim yılında ilk mezunlarını vermişler ve 1980' e kadar toplam beden eğitimi öğretmeni sayısı iki bini geçmemiştir (Demirci 1986). Yüksek öğretim kurumlarında spor faaliyetleri ile ilgili kuruluşlar; beden eğitimi ve spor bölümleri ile sağlık- kültür ve spor dairesidir. Bazı üniversitelerde ise, spor birlikleri ve spor kulüpleri de bulunmaktadır (Hoşman 1990).

2.2.1.6. Kültür

Kültürün ne olduğu ya da tanımı konusunda bilim adamları çok değişik görüşler ileri sürmektedirler. Bazılarına göre kültür; ünlü bir eser, müzik ya da tiyatroyu simgelemekte, bazılarına göre ise, insanın yaptığı her türlü aktivite olarak ifade edilmektedir. Aslında kültür; insanların hayatlarını daha güzel ve daha rahat kılmak için kendilerinin belirlediği, insanların hayatları süresince ortaya koyduğu faaliyetler alanıdır (Kale 1999).

Kültür, insanın insana ve maddeye karşı tavır alışının belirlenmesidir. Birçok sosyolog sonradan öğrenme yoluyla kazanılmayan davranışları, kültürün dışında bırakmıştır. Bazı sosyologlar kültürü, bir toplumu başka bir toplumdaki ayıran yaşama şekli olarak tarif etmektedirler. Yine bunlara göre kültür, ferdî olmaktan çok, sosyal değerler ve davranış sistemidir (Doğan 1998).

Kültür, bir insan topluluğunun sadece belli bir dönemle sınırlandırılmaz. İnsan topluluğunun varlığı ile sürer. Bir insan topluluğu siyasi bağımsızlığını kaybetse dahi, kültür varlığı devam edebilir. Eğer kültür yaratıcı ve zengin ise, yabancılaşma süreci içerisine girmemiş ise, ilerde tekrar bağımsızlığını sağlayabilir (Kafesoğlu 1996).

Kültür, bir toplumun hayat tarzıdır. Millet haline gelen insan topluluklarının milli kültürü ortaya çıkmaktadır. Bu milli kültür, diğer milli kültürlerden müşahhas örneklerle ayırt edilebilir ve fark edilebilir özelliklerini ortaya koyar. Bu özellikleriyle kültür; grup hayatında, insanların birbirleriyle olan ilgi ve ilişkilerini belirleyen yerleşmiş örnekleri kapsar ve insanların sosyal ihtiyaçlarının tatminini sistematize etmek için vardır. Böylece kültür grup hayatını düzenler ve grup içindeki ilişkilerde çıkabilecek problemlere çözüm yolları getirmiş olur (Dönmezer 1994).

Kültür, yukarıda sözü edilen fonksiyonları sebebiyle sportif faaliyetleri de kapsar. Çünkü spor, kişiler arası ilişkiler yönünden yoğun ve yaygın olup yaşantıları sergileyen bir olgu olarak, hem toplumsal bir nitelik taşımakta, hem de toplumsal bir ihtiyaç sayılmaktadır. Gerçekten sporun tarihi seyrine bakıldığında bu durum açıkça izlenebilmektedir (Taşmektepligil ve İmamğlu 1996).

Asya ve Avrupa kültürlerinde spor, farklı olarak algılanmaktadır. Asya'nın göçebe halkları sadece tarihi olaylarda boy göstermekle kalmayıp, spor faaliyetlerinde ilk formları oldukça erken belirtmişlerdir. M.. 3000'den itibaren Altay ve Tanrı Dağları arasında belirmeye başlayan ve M.. 1700 tarihinden itibaren Orta Asya'ya yavaş yavaş hakim olan

Atlı Bozkır Kültürü adı altında erken dönem Türk kültürüne ait sportif faaliyetler, ortaya çıkış sebepleri, uygulama biçimleri ve toplumda yerine getirdiği fonksiyonları sebebiyle dikkate alınmaktadır (Güven 1992, Yıldırım 1996).

Öyle ki; Asya toplumlarında tabiatın aşıladığı mistik hayat anlayışının, savaş zorluklarının ve filozofik dünya görüşlerinin meydana getirdiği kültür, toplumda sporu beden ve ruh dengesinin sağlanmasında bir araç durumuna sokmuş ve onun toplumda yaygın bir şekilde kullanılması fikrini ortaya çıkarmıştır. Nitekim Batı vücut kültürünün yoğun bir yarış fikriyle karakterize edilmesi, sporun gelişim süreci içinde ruhun eğitilmesi idealini geri plana iterek vücutların putlaştırılması neticesinin doğmasına ve böylece kitlenin değil, belli bir zümrenin tahakkümü altına girmesine ön ayak olmuştur (Taşmektepligil ve İmamoğlu 1996).

Günümüzde teknolojik gelişmeler ve uluslararası yakınlaşmalar, sporda ve spor toplumlarında yakınlaşmaları ve kültürel paylaşımları ortaya çıkarmıştır. Mesela, olimpiyat oyunları sayesinde spor globalleşirken; Avrupa şampiyonaları, Asya oyunları, Pan Amerikan oyunları da ülkelerin kendi kıtalarında spor kültürü transferini sağlamaktadır (Güçlü 1996).

2.2.1.7. Kitle iletişim araçları

İletişim; iki nesne arasında gerçekleşen haber, bilgi, düşünce, yorum gibi şeylerin, mesajların alışverişi sürecidir. İletişim, en kısa ve yalın haliyle haberin, bilginin ya da en genel anlamıyla kültürün insan topluluklarına dağıtım olgusudur (Varol 1993).

İletişimin bazı tekniklerle, belirli bir teknoloji uygulanarak çoğaltılıp güçlendirilerek çok sayıda kişiyi etkileyecek biçime getirilmesine kitle iletişimi, bu iş için kullanılan araçlara da kitle iletişim araçları denmektedir (Dönmezer 1994).

Diğer bir ifadeyle toplumun bütününün veya önemli bir bölümünün alıcı konumunda olduğu yani kitlelere yönelik iletişime kitle iletişimi adı verilmektedir. Belli başlı kitle iletişim araçları; gazete, kitap, televizyon, radyo, sinema, çeşitli dergiler ve afişlerdir. Kitle iletişim araçları, her hangi bir konudaki enformasyonu kısa zamanda geniş kitlelere yayabilmekte ve bu yüzden günlük hayatımızda çok etkili olmaktadır (Turam 1994).

Çağdaş toplumlarda kitleler, kitle iletişim araçları vasıtasıyla farklı kitlelerle ilişki kurmaktadır. Günümüzde haberleşme ve ulaştırma alanında gelişen teknoloji ile her

geçen gün dünya biraz daha küçülmekte, bireyler ve sosyal gruplar, daha çok dışa açık bir yapı kazanan toplumlarda başka kültürlerin etkisi altına girebildikleri gibi, milli kültürün de bağımsızlığı korunmaya çalışılmaktadır. Haber ve ulaştırma imkanlarının artan etkinliği, spor ve boş zaman faaliyetlerinin ortaya çıkışına ve gelişmesine de yardımcı olmaktadır. Bu bakımdan kitle haberleşme araçlarının etkinliği, bireyin gelişmesinde kalıtsal faktörün oynadığı role, değişik spor dallarının toplumda uygulanabilmesini gerçekleştirmesi ve uyarıcı etki yapmasıyla sosyal faktörü de katmaktadır (Yetim 2000).

Kitle iletişim araçları ve özellikle televizyon, sporun topluma benimsetilmesinde vazgeçilmez fonksiyonlar üstlenen sosyal bir kurum haline gelmiştir. Televizyon, haberleşmeyi mesafe ve zaman tanımaksızın hızlandıran uydu yayınlar vasıtasıyla haber kaynaklarını anında ulaştırmakta, dünyanın her yerinden sporla ilgili haberler aktarılmakta, bu sayede de insanların spora ilgileri, hızla artmaktadır (Karaküçük ve ark 1996).

2.2.1.8. Boş zamanların değerlendirilmesi

Boş zaman etkinliği; kişinin mesleki, ailevi ve toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra hür iradesiyle girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi ya da becerilerini geliştirme, toplum hayatına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşıdır. Başka bir ifadeyle boş zaman; bireyin çalışma, uyku, işe gidip gelme ve zaruri ihtiyaçlar için harcadığı zaman dışında kalan ve bireyin istediği gibi kullandığı zamandır (Tezcan 1993).

Sanayileşmiş batı toplumlarında görülen ve monoton bir çalışma düzeninden kaynaklanan, işe uyumsuzluk ve manevi tatminsizlik gibi ferdi ve toplumsal bir çok mesele, sadece dinlenme ve yeniden işe dönme anlayışından uzak, eğlenme ve diğer moral etkinlikleri de kapsayan işten artan boş zamanın değerlendirilmesi şeklinde bir anlayışın doğmasına sebep olmuştur (Karaküçük 1995).

Rekreasyon etkinlikleri, çeşidi ve uygulama şartlarına göre yarışmalı, yarışmasız, oyun ve eğlenceye yönelik çok çeşitli etkinlikler olabilir. Rekreasyon etkinlikleri; amaçlarına ve bu etkinliklere katılan bireylerin kişisel ve grupsal yapılarına göre spor, sanat, müzik gibi alanlarda yapılabilmektedir (Karaküçük ve Yetim 1996).

Rekreasyon anlayışının artması, sportif hareketliliğin gelişmesine sebep olmaktadır. Sporun eriştiği toplumsal başarı ve geniş kitleleri etkisi altına alması da, boş zaman faaliyetlerinde önemli değişikliklere sebep olmaktadır. Spor, rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve rekreasyon karşılıklı

olarak birbirlerini etkiler. Spor, insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon da sporun toplumda tanınması ve yaygınlaşmasında önemli roller üstlenir. Spor bu rolünü genellikle, herkes için spor veya sağlık için spor gibi etkinliklerle gerçekleştirmektedir (Karaküçük 1995).

2.3. Yönelme ve Spora Yönelme

Sözlük anlamıyla yönelme; bir yere, bir şeye, bir kimseye yönelmek, onları amaç olarak seçmek, benimsemek ve ilgilenmektir. Eğilim ise bireyi bir şey yapmaya yönelten ruhsal durum, içgüdüsel istek, kişisel yatkınlık olarak tanımlanır (Kılıcıl 1998).

Sportif faaliyetler, günlük hayat ve faaliyetlerin aksine, karakteristiğini faaliyetin kapsamındaki anlamın değişmesinden kazanır; yani sporun özünde, gerçeğin kapsamındaki değişim vardır. Sportif faaliyetler, belirli bir noktaya kadar, günlük hayatın sıradanlığından sıyrılmaya çalışılan ve bir amaca yönelik olan bir dizi serbest faaliyettir (Karaküçük ve Yetim 1997).

Amaçlar, elde edilebilecek ideal sonuçlardır. Bu amaçlar, çoğu zaman soyut ve o kadar uzaktır ki, ulaşılması mümkün olmayabilir. Buna rağmen amaç, insanların yönünü tayin etmede ve faaliyetlerinin şekillenmesinde etken olur. Araştırmacılar, özellikle genç insanların enerji yüklü olduğunu ve saklı olan bu enerjiyi herhangi bir şekilde açığa çıkarmak için çeşitli yollar arayacaklarını belirtmektedirler (Cordes ve İbrahim 1996). Bu durumda gencin enerjisi; sosyal hayat ve aile hayatının sosyo-ekonomik etkilerinden ileri gelen doyumsuzluklar ve bunların oluşturduğu gerginliklerden dolayı olumsuz eylemlere yönelebilmektedir. Freud'a göre burada ayaklanmış olan gerginlikleri ve duygusal durumları; ruh sağlığına yardımcı olacak şekilde kuvvete, hünere, bilgiye dayanan oyun ve spor faaliyetlerine yönlendirerek, yön değiştirme ile en iyi boşalım sağlanmış olur (ztabağ 1973).

Enerjisini spor yoluyla harcamak isteyen bireyler farklı sporlara yönelebilirler. Kimi futbol, kimi güreş, atletizm, boks veya tenis yapar. İnsan davranışı, değişik branşlar yönünde etkilenir. Bir başka ifadeyle, kişiyi o yönde spor yapmaya yönelten bir kuvvet ya da bir hareket ettirici kuvvet vardır (Karaküçük ve Yetim 1997).

Kişinin spora yönelmesi, motivasyon kavramıyla i içedir. Türkçe'de güdülenme ve isteklendirme kavramlarıyla ifade edilebilen motivasyon, Fransızca motive kelimesinden

türetilmiştir. Bu kelimenin Türkçe karşılığı olarak; sevkeden, harekete geçirici anlamlarına gelen güdü ve saik gibi kelimeler kullanılmaktadır (Başer 1998, Hoşman 1990).

Kişiyi bir harekette bulunmaya veya birçok hareket alternatifinden birini tercih etmeye iten ve nispeten bir süreklilik gösteren faktörlere motiv denir. Motivasyon ise, bir motivin etkisiyle ve mevcut şartlara bağlı olarak bir davranışa, yani spor faaliyetine yol açan ve bu faaliyeti sürdüren sürecin adıdır (İkizler 1994).

Arık (1996) ise, motivasyonu şu şekilde tanımlamaktadır: Bireyin içinde yaşadığı biyolojik ve sosyal ortamda varlığını sürdürmeye yönelik davranışlarının sebeplerine motiv ve bütünü ile bu olguya motivasyon denir.

İnsan hayatını, uzak veya yakın hedeflere bağlı olarak, değişik oranlardaki, şiddetlerdeki fizyolojik ve sosyal güdüler yönetmektedir. Günlük hayatımızda, güdülerin kapsam ve oranlarına bağlı olarak davranışlarımız oluşmakta ve sürekli değişmektedir. Bazen, bütün olumsuz şartlara rağmen spor alanlarında antrenman yapan insanların varlığı düşünülürse, bunun izahının sadece motivasyonun gücü ve şiddetiyle açıklanabildiği düşünülmektedir. Bu bireyler, hareket ihtiyacını tatmin ve başka bir çok fizyolojik ve sosyal sebeplerden dolayı, spor sahalarına veya spor kulüplerine girmek isteyebilirler (Kılıcıgil 1998). Başkalarıyla birlikte spor yaparak kendini kabul ettirme, huzurlu olma veya psikolojik ve fiziksel performans yeteneğini geliştirme motivleri, bu isteğin belirlenmesinde rol oynayabilir (İkizler ve Karagözoğlu 1997).

Sportif yüksek performansın elde edilebilmesi için, sporcunun uzun ve yoğun antrenmanlara katlanması, ulaşmış olduğu performansı değişik hava şartları altında, rakip ve seyirci etkisine rağmen sergileyebilmesi, onun motivasyonu ile ilgilidir. Değişik sebeplere bağlı olarak bir davranışta bulunmak veya bulunmamak, bir işi yapmak ya da yapmamak motivasyonun hangi yönde ve ne kadar kuvvetli olduğu ile bağlantılıdır. Burada motiv, bireyin içinde yaşadığı biyolojik ve sosyal ortamda varlığını sürdürmeye yönelik davranışlarının sebebidir. Motivasyon ise bilinçli ve bilinçsiz, kalımsal ve öğrenilen psikolojik seyir ve durum için kullanılan bir terimdir. Kısaca motivasyon, durumun şartları ve motiv arasındaki oyundur (Kuter ve Öztürk 1999).

Bouet, spor motivasyonunu; geniş spor yaşantılarına ve deneysel araştırmalara dayanarak, rakiple ve tabiatla mücadele olmak üzere iki ana kategoride değerlendirmektedir. Bouet; kişiyi bu mücadelelere yönelten kuvvet ve faktörleri ise,

öngörme, kazanma (bir şey elde etmek arzusu), iddia düzeyi ve tabiat sevgisine bağlı olarak macera olmak üzere dört grupta incelemektedir (Öztabağ 1973).

Öztabağ (1974)'e göre, bireyin spora yönelmesinde etkili olan, itici ve teşvik edici unsurlar; tanınma, şöhret elde etme isteği, kendini daha kuvvetli hissetme isteği, veliyi tatmine yönelmiş istekler, kendini beğendirme, kabul ettirme ve bir kısım duyguları eğitme isteğidir.

Bireyi spor yapmaya yönelten sebepleri branşı çok sevmek, sadece spor sevgisi ya da spor aşkı ile izah etmek, tek başına yeterli değildir (Koç 1994). Başer (1986), Kodym ve Özoğlu' na dayandırarak bu sebepleri şöyle sıralamaktadır:

1. Anne-babası (aile) eski bir sporcu olduğu için,
2. Yeni bir çevre için,
3. Beden eğitimi öğretmeni yönlendirdiği için,
4. Hareket dürtüsü, performans gösterme arzusu, kendi değerini ölçme isteği veya saldırganlık duygusunu köreltmek için,
5. Herhangi bir başarısızlığı ya da hayal kırıklığını telafi için,
6. Dünya görüşü spor yapmayı gerektirdiği için,
7. Seyahat imkanları doğabilmesi için,
8. Başarılı olmak suretiyle milli duyguları yaşamak için,
9. Para kazanmak için,
10. Hoşlandığı için.

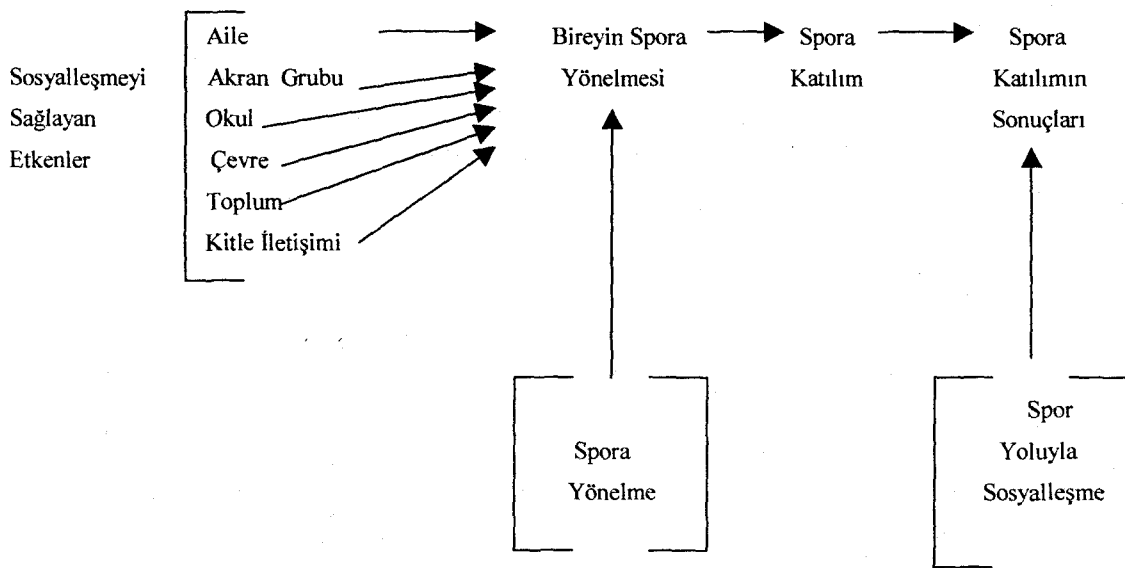
Bu sebepler gencin sosyal ve psikolojik ihtiyaçları ile uyumlu ise, motivasyon için fazla bir gayrete gerek olmayacaktır. Ancak çelişki ve uyumsuzluk olursa, genci spora yönlendirecek faktörün rolü de ağırlaşacaktır (Karaküçük ve Yetim 1997).

Yönelmede bireyin, çevresindeki veya okulundaki spor etkinliklerinin, sahaların, salonların ve malzemelerin yeterli olmasının yanı sıra, bireyi spor yapmaya güdüleyen bir çok unsur vardır (Kılıçgil 1998). Gökmen ve Schnitger (1984); bu unsurları, ben merkezli ve sosyal bağlamda incelemişler ve sistemleştirmişlerdir. Şekil 1'de bu unsurlar belli bir düzende sıralanmıştır.

	Ben merkezli	Sosyal bağlamda
Spor Yapmayla İlgili	1-Hareket, fiziksel etkinlik, hareket etme zevki 2- Bazı spor hareketlerinden zevk almak (kayak, yüzme) 3- Estetik deneyim (dans) 4- Kinestetik deneyim (dağcılık) 5- Kendini deneme, kendini bilme 6- Kendi sınırlarını yoklama 7- Oyun 8- Risk, macera, gerilim	9- Toplumsal etkileşim
Spor Yapmanın Sonuçlarıyla İlgili	10-Bir konuya göre kendinden emin olmanın başarılması 11-Bireyin kendine göre kendinden emin olmasının başarılması 12-Toplumsal tepkiye göre kendinden emin olmanın başarılması	13- Sunmayı başarma 14- Toplumsal tanınmayı başarma 15- Prestij sahibi olmayı başarma 16- Egemenlik ve güç sahibi olmayı başarma
Diğer Sebeplere Araç Olarak Spor Yapmayla İlgili	17- Sağlık 18- Fiziksel uygunluk 19- Güzellik 20- Rahatlama, eğlence 21- Ödünleme 22- Tabiat deneyimi 23- Serbest zaman etkinliği 24- Maddi, ekonomik kazanç 25- Gezi	26- Toplumsal temas 27- Arkadaşlık 28- Saldırganlık 29- Toplumsal hareketlilik 30- İdeoloji

Şekil 1. Sporda Gütü Grupları

Spora yönelmeyi sağlayan etkenler, aynı zamanda sosyalleşmeyi de sağlayan etkenlerdir. Başka bir söyleyişle, sosyalleşmeyi sağlayan etkenler, sosyal çevre unsurlarıdır ve bu unsurlarla spora yönelme gerçekleşmektedir (Kılıcıgil 1998).

Şekil 2. Spora Yönelme ve Spor Yoluyla Sosyalleşme (Leonard 1988).

2.3.1. Elit sporcu ve spora yönelme

Elit sporcunun sporculuk hayatı artık onun mesleğidir ve o, hayatını spor faaliyetine göre düzenlemek mecburiyetindedir. Meslek olan bir uğraşından da para kazanılması söz konusudur. Normal bir insanın iş çalışma mesaisi ne ise, elit sporcunun da odur. Elit sporcunun çalışma yerleri, yani iş yerleri kulüpleridir. Yaptıkları antrenman, işlerinin bir parçasıdır ve verim elde etmek içindir. Bu verim, spor sahalarındaki müsabakalarla anlam kazanır ve yine işleriyle ilgilidir (Kılıcıgil 1998).

Bugün insan organizmasının iki sistemi üzerinde spor yapmanın olumlu etkileri olduğu kesinlik kazanmıştır. Bunlar kalp-damar sistemi ve kas-kemik (hareket) sistemleridir (Gökmen ve Schnitger 1984).

Beceri ve yetenek gelişimi antrenmanla sağlanırken, bu gelişimin doğal sonucu fiziksel gelişim olur. Spora yönelen elit sporcu adayında fiziksel gelişimle beraber, sosyal gelişim de başlar ve bu, sporcunun topluma uyumuna yardımcı olur. Elit sporcunun yetenek ve performansının gelişmesiyle çevresinde kabul görmesi, bu sporcunun yaptığı spor branşına daha da önem vererek çalışmasını sağlarken, örnek sporcu imajı ile, spora yeni başlayacaklara bir yönelme eğilimi de meydana getirmektedir (Kılıcıgil 1998).

Toplumda değer verilen öğrenim, sağlıklı bir vücut yapısı, yararlı alışkanlıkların kazanılması, başkalarına yardım, cesaret, liderlik, kendine yetme, konular arasında bağlantı kurabilme, toplum kurallarının öğrenilmesi, çevreye uyum sağlayabilme ve değerlendirme yapıp sonuç çıkarabilme gibi kavramlar; zihinsel gelişimle beraber, sağlıklı bir vücut yapısıyla birlikte gelişebilmektedir. Spora yönelen birey, aktif bir vücut yapısına sahip olmakla sporu, sosyal gelişimde bir araç olarak kullanmaktadır. Zihinsel gelişiminin sağlanması veya tamamlanmasıyla çevreye uyum sağlayabilen ve değerlendirme yapabilen bireyler, bir deneme ile spora yöneldiklerinde, bunu devam ettirip ettiremeyeceklerini ilk anda bilemezler. Bu aşama çok sonraları gelmektedir. Bu devam ettirme aşaması da; sözü edilen birçok olumlu unsurun spora yansması ve istekli, istikrarlı bir şekilde yapılan spor branşıyla özdeşleşmesiyle gerçekleşir (Kılıcıgil 1998).

Diğer taraftan duygusal gelişime bağlı olarak sporcunun kendine güven duygusu; karakter ve kişilik gelişimini, başarı ve başarısızlığa karşı toplum değer ölçüleri içerisinde istendik davranış sergilemesini, duygularını doğru şekilde ifade etmesini, yeteneklerini bilmesini ve kendini kontrol etmeyi geliştirmesini sağlamaktadır (Açıkada 1994).

Toplumda bireylerin, özellikle genç neslin spora yönelmesinde, elit sporcuların önemli etkileri bulunmaktadır. Bu sporcular, özellikle aynı sporu yapanlar için bir örnek, onun gibi olunmaya çalışılan ideal insan, başka bir ifadeyle birer mitosturlar (Erdemli 1996).

2.3.2. Sosyal çevre ve spora yönelme

Çevre kelimesi bugün çok geniş anlamlarda kullanılmaktadır. Her sistem bir parça olarak düşünüldüğünde, sistem dışındaki her şey çevre olarak tanımlanmaktadır. Çevre; bizleri etkileyen bütün tabii nesne ve şartlarla, insan yapısı şartları kapsayan, alt ve üst kurumlarıyla, toplumsal teşkilatlanmayı ihtiva eden bir bütünü ifade etmektedir (Yetim 2000).

Sosyal çevre, insanların sosyal ilişkiler kurarak, kısa ya da uzun zaman aralıkları içinde birlikte yaşadıkları bir alandır. Birey, bu çevrede yaşar ve her an etkilenme durumundadır. Çevrenin bireye karşı takınacağı tavırda, bireyin toplumsal özellikleri (yaşı, cinsiyeti, ekonomik ve sınıfsal yapısı vb) büyük ölçüde dikkate alınır. Yaşın ilerlemesiyle de sosyal çevre genişler ve etkileşim daha çok olur (Nirun 1991, Başer 1998).

İnsan hayatı coğrafi şartlar, yani tabiat ve toplum içinde geçer. Bunlar çevre şartlarıdır; birbirlerinden farklıdır ve farklı özellikler taşır. Sosyal çevre, bireyin çevresindeki diğer insanlardan ve bunların meydana getirdikleri teşkilatlardan, kurumlardan ve kurallardan (gelenek, görenek, örf ve adetler gibi) oluşur. Daha açık bir ifadeyle ailemiz, komşularımız, hısım ve akrabalarımız, arkadaşlarımız, mahallemizdeki insanlar, evimiz, kentimiz, okulumuz, işyerimiz, hatta televizyon, bilgisayar, otomobil, buzdolabı gibi çok sayıdaki teknolojik alet de, hayatımızda etkileri olan sosyal çevremizdeki unsurlardır (Göka 1992).

Sosyalleşme süreci; bir sosyal olgu olarak, ferdin doğuştan itibaren toplum üyeliğini kazanmasında geçirdiği safhaların bütününe verilen addır. Aile ve okul gibi çevrelerde olgunlaşan ve yavaş yavaş sosyalleşme süreci içinde ilerleyen fert, daha sonra işyeri içinde de kendi şahsiyetini bulur ve geliştirir. Çalışma hayatı da, okul ve aile gibi ferdi saran başka bir sosyal çevredir. Şahsiyetini bulan ve farklı konu ve faaliyet alanları ile ilgi kurarak sosyal ilişkilerini arttıran ve yoğunlaştıran fert; artık farklı amaçlar güden farklı kuruluşların (kooperatif, mesleki kuruluş, spor kulübü, sendika vb) etkinliklerine katılarak, sosyal hayat içinde sadece şahsiyetini geliştirmekle kalmamakta, aynı zamanda ilgi

kardığı birbirinden farklı alanlarda yaratıcı olma özelliğini de geliştirmektedir (Türkdoğan 1997).

Sosyalleşme süreci içinde yer alamayan ve şahsiyetini geliştiremeyen bir kimse ise, yeteri derecede sosyalleşerek toplum üyeliğini kazanamamaktadır. Sosyalleşme süreci ile toplumun sosyal merkezine doğru yol alan birey, toplumun üyeliğini yeteri derecede kazanamayınca, toplum dışına itilmektedir. Sosyalleşmenin en belirgin özelliği; ferdi, kendi dışındaki diğer fertlerle ve sosyal gruplarla dayanışma ve işbirliği içine girebilmesidir (Kılıçgil 1998).

Sosyal çevrenin taşıdığı özellikler, farklı sportif faaliyetlerin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Sosyal çevre olarak düşünebileceğimiz okul, aile, iş yeri ve insan tarafından işlenmiş, değerlendirilmiş olan fiziki çevre şartları; sportif faaliyetin hangi branşta yoğunlaştığına ışık tutmaktadır. Dağlık olmayan bir çevrede dağ ve kış sporlarının gelişmesini beklemek mümkün değildir. Aynı şekilde; okul, aile ve iş yerinde kabul görmeyen bir faaliyetin toplumda yaygınlaşması zordur. Eğer yaşanan sosyal çevrede sosyal grup faaliyetleri gelişmemişse, dışı kapalı homojen bir yapı varsa, sosyal değişme yavaş ve yetersiz ise, sportif faaliyet de arzu edilen seviyeye çıkamayacaktır (Erkal ve ark 1998).

Gencin içinde yaşadığı ortamda ve bu ortamdaki ilişkilerde, sosyal çevre çok önemlidir. İlk etkilenme aile, sonra yakın çevre ve bu çevredeki arkadaşlık ilişkileri ile birlikte gelir. Bu arkadaşlar elit sporcular, yıldız sporcular da olabilir. Genç, örnek aldığı veya onun gibi olmak isteyip özendiği bu elit sporcudan etkilenip spora yönelebilir. Bireyi, boş zaman faaliyetlerinin değerlendirilmesinde ailenin spor dışında bir faaliyete yöneltmesi bir süre sonra etkisini kaybeder ve aile, çocuğu veya genci, istediği bir spor branşına yönlendirebilir. Spora yönelmede ve etkilenmede çok önemli olan sosyal çevre, doğaldır ki herkesi aynı oranda etkilemez veya bu etkinin dozu kişiden kişiye göre değişiklik gösterebilir (Kılıçgil 1998).

2.3.2.1. Aile ve spora yönelme

Aile, bütün toplumlardaki sosyal kurumdur. Şehirleşmiş sanayi toplumlarında genellikle anne, baba ve çocuklardan oluşan çekirdek aile tipi yaygınken hayatın tarım ekonomisine dayandığı kırsal bölgelerde büyükanne, dede, çocuk ve torunların bir arada yaşadığı geniş aile tipi çoğunluktadır (Öztürk 1998).

Toplumların çekirdeği ve en önemli sosyal kurumlardan biri olan ailenin, kendisini önemli yapan iki sebebi vardır. Birincisi; aile insan türünü üretmek ve devam ettirmekle görevlidir. İkincisi; aile, ekonomi, eğitim, ahlak gibi öbür kurumların da kaynağı olmuştur (Erdem 1990).

Aile, bireye kişilik kazandırmak ve toplumun kültürünü özümsetmekten başka psikolojik açıdan güvence temelini de oluşturur. Kişiye dış dünyaya uyum sağlayabilmede gereken gücü kazandıran aile üyelerinden gördüğü destektir (Küntay 1991).

Aile, bütün öteki kurumlar gibi, kendisini biçimlendiren toplum için bazı fonksiyonları yerine getirir (Kongar 1986). Toplumun canlı ve fonksiyonel bir parçası olan ve hayatın temelini oluşturan ailenin, varlığını ve gelişmesini devam ettirebilmesi için, yerine getirmesi gereken temel görevleri vardır. Bunlardan en önemlisi; çocukların ve gençlerin her türlü fiziksel, ruhsal ve sosyal bakımdan gelişimlerinin sağlıklı olması için tedbirler almaktır (Şafak 1985).

Aile; çocukluk, ergenlik ve hatta gençlik yıllarında birey üzerinde en etkili çevredir. Çocukluktan gençliğe doğru gittikçe, etkisi biraz azalabilmektedir. Bunun sebebi, ailenin çocuklarına gösterdiği ilginin azalması değil, çocukların çevreye yönelme isteklerinin artmasıdır (Kılıçgil 1998).

Aile, her şeyden önce çocuğu sosyalize eder. Fakat çocuğa benimseteceği değerleri meydana getiren, oluşturan ailenin kendisi değildir. Bu değerler dinden, milletten, kasttan ya da toplumsal sınıflardan gelir (Güven 1999).

Gençlerin davranışları, ailelerin etkisi altındadır. Sosyal hareketlilik veya kentleşmenin getirdiği aile yapısındaki değişiklikler, ailelerdeki ilişki türlerinde de değişiklikler meydana getirmiştir. Gençlerin boş zaman değerlendirme eğilimleri bazen ailelerin isteklerine uymamakta, bu da nesil çatışmalarına sebep olmaktadır. Önceden aileler boş zamanların değerlendirilmesinde para harcanılmayan etkinliklerin yapılmasına, ders çalışılmasına, spor yapma, radyo, televizyon seyretme gibi aylıklıkla değerlendirilen etkinliklerin yapılmamasına taraf iken; sosyal gelişim gösterilmesiyle birlikte ailelerin artık bu düşüncelerinden vazgeçtiği ve özellikle spor gibi etkinliklerin yapılmasına taraf olduğu gözlenmektedir. Çocuğun normal bir sosyal hayat yaşamasına imkan vermek için onu tanımak ve gelişimlerine uygun tutum ve davranışların sosyal çevrede benimsenmesi görüşü hakim olmaya başlamış ve aileler sosyal çevrenin bu önemini kavrayarak,

çocuklarının bilinçli olarak ilgi duydukları bir alana yönelmesi için engel değil, bilakis teşvik edici olmaya başlamışlardır (Çakmaklı 1991).

Spor bireyin sosyalleşmesinde önemli roller üstlendiği için aileler, çocuklarının daha sosyal olabilmelerine fırsat tanıyan spor olgusuna uzak kalmamaktadırlar. Çocuğun psiko-sosyal gelişimine, fizik gelişimine ve boş zamanlarının değerlendirilmesine fayda sağlayacağını düşünen aile; çocuklarını, çocuğun kendi istediği bir branşa veya kendilerince çocuğu açısından daha iyi bir gelecek sağlayacağını düşünerek, ailenin kendi seçtiği bir spor branşına yönlendirebilir (Kılıcıgil 1998).

Ailenin işlevleri toplumdan topluma değişiklik gösterebilir.

Türk aile yapısında baba, ailenin reisi ve başıdır. Ana imajı da Müslüman-Türk geleneğinde kutsal bir imajdır. Ana ve babaya verilen bu değerlerin yanında, geleneksel Türk aile yapısında çocuklar da kutsaldır. Çocuklar ana-babaya, Tanrı emanetidir. Hızlı kültür değişimi ana ve babanın rollerinde değişiklik meydana getirdiği gibi bu, çocuklara da yansımıştır. Aile, sosyal çevre ve okul, çocuğun yetişmesinde etkili bir ortam olmasına rağmen; disiplin, iyi-kötü alışkanlıklar, kendine güven çevreden önce gelir ve aile, çocuğun karakterinin oluşmasında en önemli unsurdur (Kılıcıgil 1998).

Kenyon ve Grogg (1970), sporcu olmada önemli olan unsurları inceledikleri çalışmalarında, bir çok unsurlar içerisinde (yakın çevre, okul-iş çevresi, toplum-kitle iletişimi) aileyi, spora yönelmede en önemli etken olarak bulmuşlardır. Bischoff (1985)'e göre ise, kolejde okuyan erkek sporcuların spora yönelmelerinde ailenin, arkadaşlarından ve beden eğitimi antrenörlerinden daha çok etkisi vardır.

Bu araştırmalar farklı toplum ve kültürlerde yapılmış olmasına rağmen, aynı durum ülkemiz için de söz konusudur. Edinilen ve gözlemlenen bilgilere göre, ailenin spora yönlendirme etkisi vardır ve sosyal çevre unsurlarından en etkili olanıdır (Kılıcıgil 1998).

2.3.2.2. Yakın çevre ve spora yönelme

Yakın çevre; bir kimsenin davranışları üzerindeki etkisi açısından ele alındığında, içinde yaşadığı ortam, çevrenin insan üzerindeki etkisi, çevreye uymak olarak tanımlanmaktadır (Kılıcıgil 1998).

Sosyal yapı incelemelerinde, çevre etkilerinin önemi büyüktür ve insanın çevresi ile olan bağı tamamen başka bir şekilde belirlemektedir. İnsanın sosyal bir varlık olduğu hemen öğrenilemediği gibi, bu, zaman almaktadır ve insanlarla nasıl bir ilişki kurulacağı, nasıl geçinileceği, kimlerin etkisinde kalındığı da önceden belli olmamaktadır. Bireyin sosyalleşmesi yerleşim yeriyle, ilişki kurduğu insanlarla mümkün olmaktadır. Sosyalleşme aileden sonra, sokakta başlar. Bu yüzden birey sosyalleşmeyi, insan ilişkilerini, arkadaşları, arkadaşlarla oyun kurabilmeyi ve daha pek çok şeyi dışarıda görür, öğrenir, kendi evrenini inşa eder (Çakmaklı 1992).

Boş zamanların değerlendirilmesinde, yakın çevrenin ve arkadaşların önemi büyüktür. Bireyler gençlik dönemlerinde, belki diğer dönemlerden daha çok, problemlerini ve sevinçlerini paylaşabileceği yakın arkadaşlara ihtiyaç duyarlar.

Bir gruba bağlı olan bireyin, hem ilgi ve ihtiyaçlarının karşılanması, hem de topluma uyumu kolay olmaktadır. Bu yüzden yakın çevre ve arkadaş grubu önemlidir. Çünkü bireyin o gruba güven duymasıyla birlikte, grup normları kabul edilmiş sayılır ve grubun onaylamadığı davranışlarda bulunulmamasına özen gösterilir. Bu sebeple birey herhangi bir etkinlikte bulunurken önce ailesine, sonra da yakın çevresine (arkadaş grubuna) karşı sorumluluk hissetmektedir. Aynı sorumluluk düşüncesi spora yönelme konusunda da gerçekleşmektedir. Belki de önceleri bir boş zaman etkinliği olarak spora yönelen birey, daha sonra bu etkinlikler sayesinde bir statü kazanmakta, kendini ifade etmesine fırsat veren olgular olması sebebiyle, bu yönelmeyle başka konulardaki özlemlerine ve yaklaşımlarına da ortam hazırlamaktadır (Kılıçgil 1998).

Çevre faktörü, diğer insanlara oranla gençler için, daha ayrıcalıklı bir özellik taşır. Gençin ailesiyle birlikte veya bireysel olarak algıladığı bütün durumlar, çevrenin etkisiyle şekillenir. Genç, bu biçimlere göre değişimleri bazen kıyasla, bazen de kendi varsayımlarıyla özdeşleştirmeye çaba gösterir. Uyum varsa kabullenir, yoksa çatışır (İnan 1989).

Toplumumuzda köy, kasaba veya küçük kentlerde, çevrenin o birey için düşünceleri önem taşımaktadır. Bunu, birey için çevre baskısını kendisine adapte etme şekli diye de yorumlamak mümkündür. Küçük yerleşim yerlerinde kız-erkek arkadaşlığının toplumsal bir baskı unsuru olarak kabul edildiği toplumumuzda, karşı cinslerin bir arada değil de gruplara ayrılarak bir spor kulübüne devamı söz konusu olmaktadır. Bunun tam tersi bir

durum da, toplumsal baskının biraz daha az hissedildiği büyük yerleşim yerlerinde görülmektedir. Çok rahat arkadaş edinmenin gerçekleştiğini gören gençler, bir spor faaliyetine yönelmektedir (Kılıçgil 1998). Güdü, yönelme, karar ve uygulamanın sevk ve idaresine ait faktörler, kişilik ve duruma göre çeşitli oranlarda, faaliyetin hazırlık ve yönlendirme aşamalarına katılır (Baumann 1994).

Bireyin sosyalleşmesinde ve toplumsallaşma sürecinde yakın çevre çok önemli unsurlardan biridir. Birey, aile ortamında yetiştiği halde yakın çevreden mutlaka etkilenir, spora yönelmede yakın çevrenin ihtiyacı ve desteği her zaman hissedilir.

2.3.2.3. Okul ve spora yönelme

Okul; yönetici ve eğitici kadrosuyla, bireylerin verim çalışmalarında ve ülke kalkınmasında en etkili organize topluluk olan eğitimi gerçekleştiren, çalışma hayatına ve ülke insanlarına başarı sağlamayı amaç edinen, en etkili sosyal kurumdur (Kılıçgil 1998).

Bireyin aile ocağından sonraki hayatının ilk evresinde gönülden bağlandığı en saygın çevre okuldur. Uzmanlara göre çocuğun doğumu anneden birinci kopuş, okul ise öncesi ve sonrasıyla ikinci kopuştur. Bu ikinci kopuş da okul sebebiyle olduğu için, bireyin bütün gelişim kademelerinde ve sosyal gelişmesinde, okulun önemli katkıları vardır. En iyi okul öncesi eğitim uygun bir fiziki çevre ile aile ortamında sağlanmasına rağmen, okul eğitiminin de çocuğun gelişmesinde ve onun sosyalleşmesinde çok önemli katkıları olduğu gerçeği tartışılmamaktadır (Oktay 1992).

Okul, kendisini saran çevrenin bir kültür merkezi olduğu için, sadece diploma veren sıkıcı bir kurum olarak adlandırılmaz. Okul; her türlü sportif etkinliklere, yarışmalara, sanat, kültür ve boş zaman değerlendirme etkinliklerine zemin hazırlayan sosyal bir kurumdur. Dolayısıyla toplumla ilişkisi işlevseldir. Ülkemizde geleneksel klasik okul tipi benimsendiği için, okulun çevreyle ilişkileri sınırlı kalmaktaydı. Fakat bu düşünce ve davranış şekli de, büyük kentlerimizdeki çağdaş okullar sayesinde yavaş yavaş terk edilmektedir (Kılıçgil 1998).

Demokratik bir toplumda eğitim nasıl temel bir hak ise, oyun da aynı derecede doğal ve içgüdüsel bir haktır. Bugün ülkemizde temel eğitim problemlerinden en önemlisi, çocuğun ilkokulda oyun oynama hürriyetine kavuşmamasıdır. Oysa çocuğun kendi oyununda, organize sporlara benzeyen yanlar vardır ve spor yapmaya yatkındırlar. Çünkü oyun ve beden eğitimi, spora başlamak için birer ön basamaktırlar (Özmen 1999).

Kleiber ve Roberts (1983), geç çocukluk döneminde oyun ve spora yönelme arasındaki ilişkiyi araştırmışlar ve çocuklukta oynanan oyunların spora yatkınlığı arttırdığını bulmuşlardır.

Beden eğitimi derslerinin spora yönelmede katkıları çoktur. Çünkü bu derslerde kişi kendini tanır, tanıtır, yeteneklerinin sınırını bilir ve geliştirir, sağlıklı bir vücuda sahip olur, vücudunu en etkili ve tasarruflu bir şekilde kullanmayı öğrenir, kişisel becerilerini geliştirerek toplumsal davranışlar kazanmayı öğrenir (Kılıcığıl 1998).

Beden eğitimi öğretmenin; öğrenciyi ülkenin sporcu kitlesi içine çekebileceği, kamuoyunun sporun faydaları ve gençler üzerinde bıraktığı olumlu etkiler ve henüz reşit olmamış öğrencinin ders dışı sportif faaliyetlere katılabilmesinde önemli bir etken olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenleri öğrencilerini spora yönlendirmede önemli sorumluluklar üstlenmektedirler. Çünkü, ders dışı faaliyetlerde de görev alan beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin hem boş zamanlarının değerlendirilmesinde, hem de o yaşlarda enerjilerinin en aktif bir döneminde bulunan öğrencilerin bu enerjilerini kontrollü ve yararlı bir şekilde kullanmalarında yardımcı olmaktadır. Bu ders dışı faaliyetlere katılan öğrenciler, bir süre sonra çeşitli okul spor takımlarının, daha sonra da bir spor kulübünün üyeleri olabilmektedirler. Beraber olduğu bir arkadaşının okul spor takımlarından birinde görev alması, kendisinin de o takımda olmak istemesi sonucunu doğurabilmektedir. Çünkü, okulda tanınmak, sevilmek, parmakla gösterilmek ve okulu temsil ediyor olmanın getireceği bir gurur da, spora yönelmede etkili olmaktadır (Karaküçük 1989).

Bireyin spora katılımını her birey için açıklayacak bir formül yoktur. Durum böyle olunca, her birey için spora yönelme sebepleri farklı farklıdır. Bu yönelme sebebi; okuldaki derslerinde başarısız olan bir öğrencinin kendisini spor yoluyla kanıtlama ihtiyacı da olabilir, sevdiği grubundan, arkadaşından ayrı kalmak istemediği için de olabilir, okul takımlarında görev almanın getirdiği tanınmışlığı okulda başka alanlarda kullanmak isteği, okul öğretmenlerinin kendisine daha toleranslı davrandıklarını zannederek kendisine avantaj sağlamak da olabilir veya karşı cins arkadaşlığının kolay sağlandığını zannederek de olabilir. Her ne şekilde olursa olsun, okul çevresinin bireyin spora yönelmesinde önemli etkileri vardır (Koç 1994).

Okul çevresinin spora yönelmeye etkisinde, okul ortamındaki beden eğitimi derslerinin başarıyla uygulanmasının rolü büyüktür. Öte yandan boş geçen beden eğitimi dersleri veya bir beden eğitimi branş öğretmenin okulda bulunmayışı ve başka bir branş öğretmenin boş geçmesin diye derslere girmesi sebebiyle, sağlıklı yapılamayan bu derslerin spora yönelme açısından olumsuz etkileri olabilmektedir (Kılıcıgil 1998).

2.3.2.4. Toplum-kitle iletişimi ve spora yönelme

Toplum; ortak bir mekanda birlikte yaşayan, temel sosyal ihtiyaçlarını tatmin etmek için çeşitli gruplar içinde işbirliği yapan, ortak bir kültüre bağlı olan ve belli bir sosyal birim olarak işlevde bulunan kişilerin teşkilatlanmış iş birliğidir (Fichter 1994).

Toplum, kurumsalaşmış davranış biçimlerinin bütünü ve bu davranış biçimlerinin zaman ve mekan içinde tekrarlanan, sosyal olarak üretilen davranış ve inanç şekilleri olarak tanımlanabilir. Toplum, teşkilatlanmış gruplar halinde yaşayan insan topluluğudur. Toplum, gayri resmi ilişkilerin ve ben duygusunun hakim olduğu bütündür. Farklılaşma, uzmanlaşma ve iş bölümü gelişmiştir. Sosyal ilişkiler sözleşmeye göre düzenlenir ve statüler başarıya göre verilir. Toplum bir sosyal düzen şeklidir (Hançerlioğlu 1996).

Genel anlamda, bir insanın başka bir insanla haber ya da bilgi alışverişi yapması demek olan ve Türkçe'de uzun süre kullanılmış olan haberleşme kelimesinin yerini alan iletişim kavramı, kapsam olarak bütün canlılar arasındaki ilişkiyi, etkileşimi ihtiva etmektedir (Girgin 2000).

İletişim en kısa ve yalın haliyle; haberin, bilginin ya da en genel anlamıyla kültürün insan topluluklarına dağıtımı olgusudur (Mutlu 1995).

İletişimle ilgili pek çok tanımlama yapılmıştır. Bu tanımların ortak yanlarını birleştiren bir tanım şöyle yapılabilir: İletişim; katılanların bilgi, sembol üreterek birbirlerine ilettikleri ve bu haberleri anlamaya, yorumlamaya çalıştıkları bir süreçtir (Dökmen 2000).

İletişimin amaç ve işlevi, kişiler arasında haber alışverişiyle sağlanan bir ortaklık meydana getirme olarak da tanımlanabilir. Dolayısıyla iletişim; kişilerin belirli bilgilere ve düşüncelere sahip olmaları amacıyla bilgi, düşünce ve duyguların aktarılmasıdır (Basın Konseyi 2000).

Kitle iletişimi ise, kendi içinde az farklılaşmış bir topluluğa yönelik bilgi ve anlam aktarımı olarak tanımlanır (Gökçe 1998).

Toplumsal iletişim iki şekilde gerçekleşmektedir. Birincisi kişiseldir ve yerleşik kuralları yoktur. İnsanlar yüz yüze toplumsal alışkanlıklardan uzak olarak iletişimde bulunurlar. İkincisi , kişisel olmayan bazı araçlar ve teknikler vasıtasıyla, gönderici ve alıcı arasında ilişkinin dolaylı ya da hiç olmadığı iletişim şeklidir (Kılıçgil 1998).

Günümüzde çevremiz, toplumsal değişmeye paralel olarak, her şeyiyle beraber bir teknolojik ve elektronik kaplama ile kaplanmıştır. Çok uzaklarda cereyan eden bir olay, anında başka bir topluma iletilebilmekte, dolayısıyla insanlar yeryüzünde olan biten her şeyden günü gününe haberdar olabilmektedir. Bu sayede evrenimiz, herkesin her şeyi bildiği büyük bir köy durumuna gelmiştir (Erdoğan 1995).

Toplumsal, siyasal veya sosyal konularda kamuoyu oluşturmak, kişilerin tüketim konusundaki tercihlerinin etkilenmesinde veya kişilerin hayat biçimlerinin bilinmesinde: ismine son zamanlarda medya denilen ve ortak özelliği her zaman kalabalık, farklılaşmamış, ayrışık topluluklara yönelim olan kitle iletişim araçları önemli bir rol oynamaktadır. Bir insan topluluğunun varlığını sürdürebilmesi için toplumsallaşması gerektiğinden, bunun maddi ve manevi temellerinin topluma aktarılması mecburiyeti vardır ve bu aktarım iletişim süreci içinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla toplumsallaşmada önemli bir yere sahip olan iletişim; aile, okul, eğitim, arkadaş çevresi, meslek grupları ve kişisel deneyimler kadar önemlidir (Turan 1997).

Özdeşleşme objeleri oluşturmada etkin olan kitle iletişim araçları, çocukların gelişim devresinde önemli rol oynar. Belirlenen birine karşı özel ilgi duyulur; ona benzemek, onun gibi olunmak istenir. Arkadaş, akraba, öğretmen ve sporcular özdeşleşme objeleridir. Bu yüzden kitle iletişim araçları özdeşleşme objelerini ortaya çıkartmakta etkilidirler (Kılıçgil 1998).

Kitle iletişim araçları içerisinde en önemli ve yaygın olanı, işlevleri eğlendirme, eğitim, haber verme ve inandırma olan, göze ve kulağa hitap etmesiyle etkisi en fazla olan televizyondur (Ergen 1990).

İnsanları statlara gitmekten alıkoyduğu, dolayısıyla spora yönelme ve katılımlarını engellediği de ileri sürülen kitle iletişim araçlarının ve özellikle televizyonun; sporu

tanıtma, tanıtma, eğitim, yönlendirme ve yönlendirme, etkileme ve etkilenme ve özdeşleşme objeleri açısından çok büyük katkıları vardır (Kılıçgil 1998).

Günümüzde spor medyası büyük bir ağırlık kazanmıştır. Öyle ki onların seçici gerçeklik konstrüksiyonları milyonlarca insanın spor imajına damgasını vurmaları kalmamış, spor dünyasını da etkilemiştir. 1928 yılında Amsterdam'daki oyunlar hakkında radyo yayını yapılmasının yasaklanmasına rağmen, bugün mali açıdan güçlü televizyon şirketleri bir spor organizasyonunu milyonlarca insanın seyir alışkanlığına uygun olarak yarışma organizasyonu biçimine sokmuşlardır. Bu seyir alışkanlıkları bu arada doğrudan seyircinin beklentilerini de etkilemektedir (Voigt 1998).

Kitle iletişim araçları sayesinde çok büyük kitlelere ulaşılabilir ve bu da sosyalleşmede önemlidir. Ünlü sporcuların ve elit sporcuların, starların; spora yönelmede model oluşturmaları sebebiyle spora yönelmeler olmaktadır. Kendisini onların yerine koyarak, onlar gibi olma düşüncesiyle spora yönelme, kitle iletişim araçlarını takip ederek gerçekleşmektedir (Leonard 1988).

Kitle iletişim araçlarının etkileri ülkemizde, diğer ülkelerle paralellik arz etmektedir. Gelişmekte olan ülkemizde, henüz çok yeni olan boş zaman faaliyetlerini değerlendirme uygulamalarına, kitle iletişim araçları vasıtasıyla bilinçli bir kamuoyu oluşturulabilmektedir. Günümüzde, her ülke için geçerli olan bir şey vardır. Bir ülkenin elit sporcularını o ülkedeki bir çok insan bilmektedir ve bu da kitle iletişim araçları sayesinde olmaktadır. Kitle iletişim araçlarının bu etkisi, spor yapma yaşındaki genç insanları daha fazla etkilediği için spora yönelmeler artmaktadır (Kılıçgil 1998).

3. ARASTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; ülkemizde beden eğitimi ve spor yüksek okullarında okuyan öğrencilerin hangi amaçlarla spor yaptıklarının tespit edilmesi ve spora olan ilgi ve yönelmelerinin belirlenmesidir. Araştırma, sporcuların ilk amaçlarının rekreatif, amatör veya profesyonel anlamda olup olmadığını, ilgi ve yönelmelerinde hangi faktörlerin etken olduğunun ortaya çıkarılması amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

4. HİPOTEZLER

1. Öğrencilerin spora ilgi düzeyleri nedir ve spora ilgi düzeyleri ile spora ilgiye etki eden faktörler (cinsiyet, ailenin öğrenim durumu, sosyo-ekonomik durum, çevre) arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Öğrenciler, hangi amaçlarla sportif faaliyetlere katılmaktadırlar.
3. Öğrencilerin spora yönelmelerine sebep olan etkenler nelerdir?

5. SINIRLILIKLAR

1. Araştırma, 1999-2000 eğitim öğretim döneminde S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan birinci öğretim ve ikinci öğretim öğrencileri ile sınırlıdır. Anket verileri bu sınıflarda okuyan 234 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırmada ele alınan değişkenlere ait verilerin toplanması anket soruları ile sınırlıdır.
3. Bu araştırmanın tamamlanması araştırmacının tez süresi ile sınırlıdır.

6. MATERYAL ve METOT

6.1. Materyal

Araştırma, 1999-2000 eğitim öğretim döneminde S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan 1, 2 ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Birinci sınıf öğrencileri üniversiteye yeni başlamaları sebebiyle, ikinci sınıf öğrencileri de üniversiteye uyum sağladıkları düşünülerek seçilmişlerdir. Son sınıf öğrencileri ise, okulu bitirip mesleki kariyerlerine başlamaya aday olmaları göz önünde bulundurularak tercih edilmişlerdir.

6.2. Metot

Araştırma, yüz yüze görüşme tekniği ile yapılmıştır. Sınıflarda öğrenciler oturdukları konuma göre tesadüfi örnekleme ile seçilmiş; birinci öğretim 1. sınıftan 44, ikinci öğretim 1. sınıftan 41, birinci öğretim 2. sınıftan 39, ikinci öğretim 2. sınıftan 32, birinci öğretim 4. sınıftan 46 ve ikinci öğretim 4. sınıftan 32 olmak üzere toplam 234 öğrenci ile görüşülmüştür.

Öğrencilere 29 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmıştır. Öğrencilere anketlerin uygulanması sırasında, olumlu telkinler yapılarak motivasyonları yükseltilmiş ve anketlerin dikkatli doldurulması sağlanmıştır.

6.3. İstatistik Analizler

Bu araştırmada, beden eğitimi ve spor yüksekokullarında okuyan öğrencilerin spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerinde etken olan faktörler üzerinde durulmuştur. Bu problemi test etmek için, anket yoluyla toplanan veriler frekans ve yüzdeliğe dönüştürülmüştür.

Bütün öğrencilerden toplanan veriler, Excel 7.0 ve SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 8.00 programlarında işlenmiştir. Sayılar ve yüzdeler üzerinde çalışıldığı için non-parametrik testlerden Chi-Square istatistiği kullanılmıştır. Frekans dağılım analizleri alındıktan sonra, birbiriyle ilişkili olarak düşünülen değişkenler arasında çapraz tablolar oluşturulmuş ve bunların istatistik anlamlılıkları $P < 0.05$ değerine göre yorumlanmıştır.

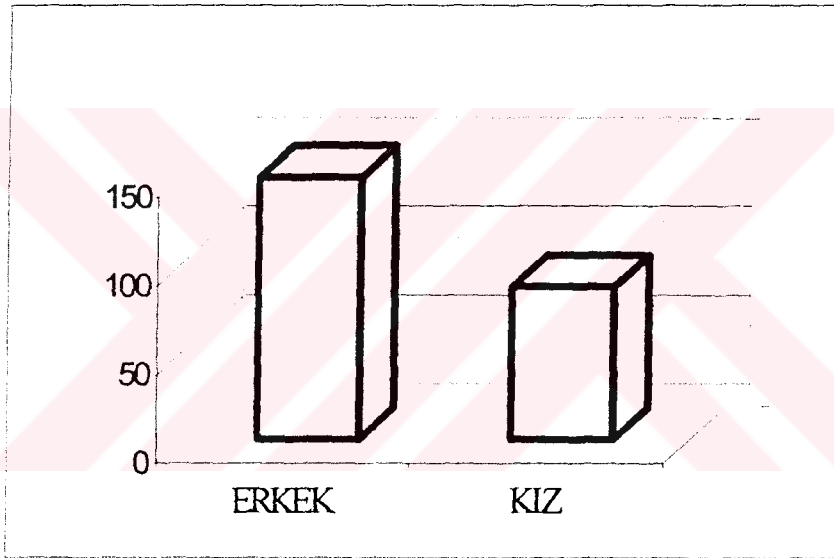
7. BULGULAR

1999-2000 eğitim öğretim döneminde S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilere uygulanan anket verileri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Erkek	148	63,25
Kız	86	36,75
Toplam	248	100,00

Tablo 1'de, ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımları verilmiştir. Öğrencilerin 148 (%63,25) tanesi erkek, 86 (%36,75) tanesi ise kızdır. Cinsiyet açısından araştırma örnekleminin büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmaktadır.

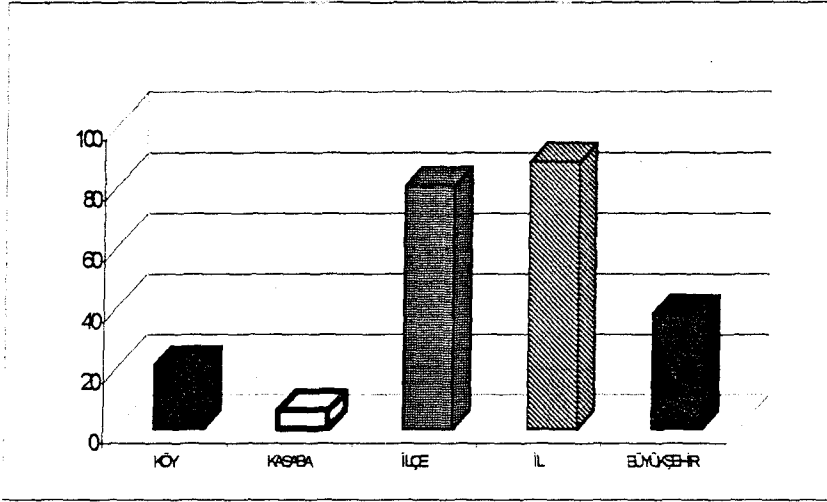

Grafik 1. Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Tablo 2. Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı

Doğum Yeri	N	%
Köy	21	8,97
Kasaba	6	2,56
İlçe	80	34,19
İl	88	37,61
Büyükşehir	38	16,24
Toplam	234	100,00

Tablo 2, doğum yerlerinin dağılımını vermektedir. Buna göre; 88 (%37,61) öğrenci il doğumlu olarak ilk sırada, 6 (%2,56) öğrenci ise kasaba doğumlu olarak son sırada yer almaktadır. Bu dağılıma göre örneklemin büyük çoğunluğunu il merkezi doğumlular oluşturmaktadır.

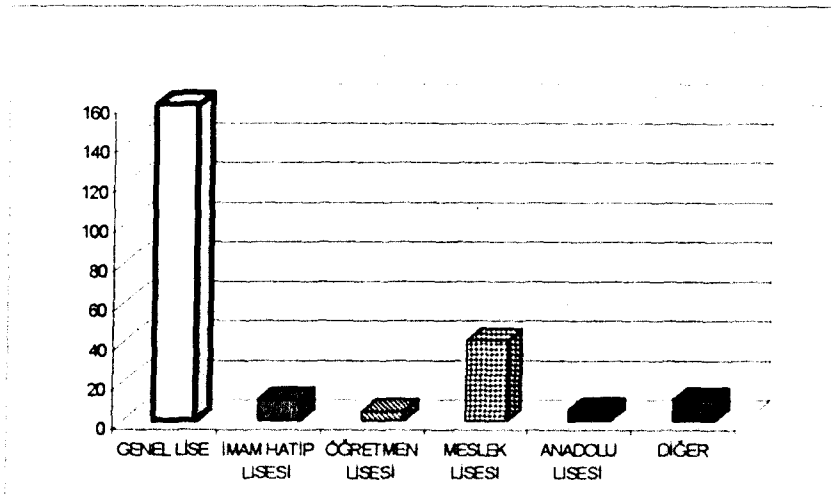

Grafik 2. Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı

Tablo 3. Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı

Okullar	N	%
Genel Lise	160	68,38
İmam-Hatip Lisesi	11	4,70
Öğretmen Lisesi	5	2,14
Meslek Lisesi	41	17,52
Anadolu Lisesi	6	2,56
Diğer	11	4,70
Toplam	234	100

Tablo 3'de ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları liselere göre dağılımı görülmektedir. Genel lise mezunları 160 (%68,38) kişi ile ilk sırada, öğretmen ve Anadolu liseleri son iki sırada yer almaktadır. Genel lise mezunları büyük bir çoğunluğa sahip bulunmaktadır. Bunu 41 (%17,52) kişi ile meslek lisesi mezunları izlemektedir.

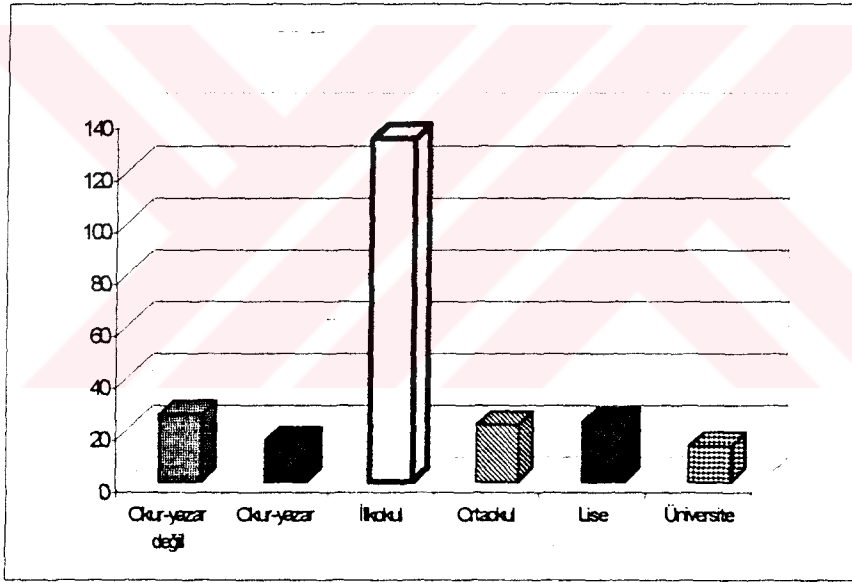

Grafik 3. Öğrencilerin Mezun Oldukları Liselere Göre Dağılımı

Tablo 4. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumlarının Dağılımı

Anne Eğitim Durumu	N	%
Okur-Yazar Değil	26	11,11
Okur-Yazar	16	6,84
İlkokul	132	56,84
Ortaokul	22	9,40
Lise	23	9,83
Üniversite	14	5,98
Toplam	234	100

Tablo 4'e göre, öğrencilerden 132 (%56,84)'si ilkököl mezunu anneye sahiptir ve eğitim durumları bakımından ilkököl ilk sırada yer almaktadır. 26 (%11,11) öğrencinin okuma yazma bilmeyen annesi vardır. Bu oran ise, ilkököl mezunu oranından sonra ikinci sırada yer almaktadır. Yüksekokul mezunu anne oranı 14 (5,98) kişi ile son sırada yer almaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere, ilkököl mezunu anne oranı büyük bir çoğunluğa sahip bulunmaktadır.

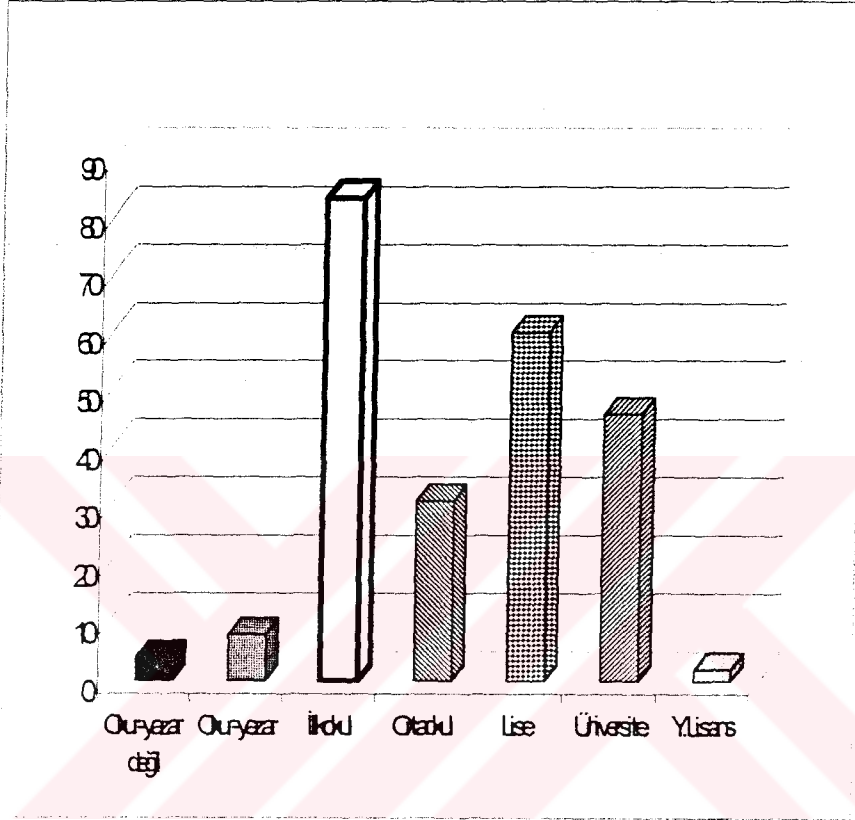

Grafik 4. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumları Dağılımı

Tablo 5. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumlarının Dağılımı

Baba Eğitim Durumu	N	%
Okur-Yazar Değil	4	1,71
Okur-Yazar	8	3,42
İlkokul	83	35,47
Ortaokul	31	13,25
Lise	60	25,64
Üniversite	46	19,66
Yüksek Lisans	2	0,85
Toplam	234	100

Tablo 5'de öğrencilerin baba eğitim durumları verilmektedir. Öğrencilerden, baba eğitim durumları bakımından 83 (%35,47) kişi, ilkokul mezunu olmakla ilk sırada yer almaktadır. 4 (%1,71) öğrencinin babası ise hiç okuma yazma bilmemekte ve son sırada yer almaktadır. Lise mezunları ikinci sırada yer alırken, üçüncü sırayı da üniversite mezunları oluşturmaktadır.

Grafik 5. Öğrencilerin Baba Eğitim Durumları Dağılımı

Tablo 6. Öğrencilerin Anne Meslekleri Dağılımı

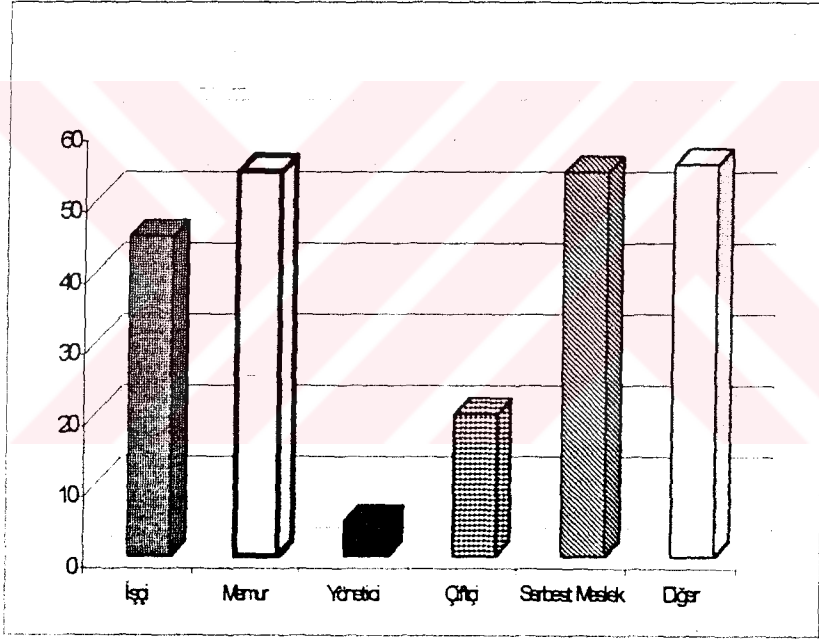
Anne Mesleği	N	%
Ev Hanımı	199	85,05
İşçi	5	2,14
Memur	17	7,26
Yönetici	1	0,43
Serbest Meslek	3	1,28
Diğer	9	3,85

Tablo 6, öğrencilerin anne mesleklerini vermektedir. Anne meslekleri bakımından, anneleri ev hanımı olanların oranı 199 (%85,05) kişi ile ilk sırada ve büyük bir çoğunluktadır. Annesi memur olanların oranı 17 (%7,26) kişi ile ikinci sırada yer almaktadır. Yönetici olarak ise 1 (%0,43) kişi ile son sırada bulunmaktadır.

Tablo 7. Öğrencilerin Baba Meslekleri Dağılımı

Baba Mesleği	N	%
İşçi	45	19,23
Memur	54	23,08
Yönetici	5	2,14
Çiftçi	20	8,55
Serbest Meslek	54	23,50
Diğer	55	23,50
Toplam	234	100

Tablo 7'de, öğrencilerin baba meslekleri verilmektedir. Baba meslekleri bakımından, babaları memur olanların sayısı 54 (%23,08) kişidir. Babasının mesleği serbest meslek olanlar ise yine 54 (%23,50) kişidir. Diğer meslek grupları da 55 (%23,50) kişi olarak görülmektedir. Her üç meslek grubu da yaklaşık olarak aynı düzeyde bulunmaktadır. Yönetici olarak 5 (%2,14) kişi ise son sırada yer almaktadır.

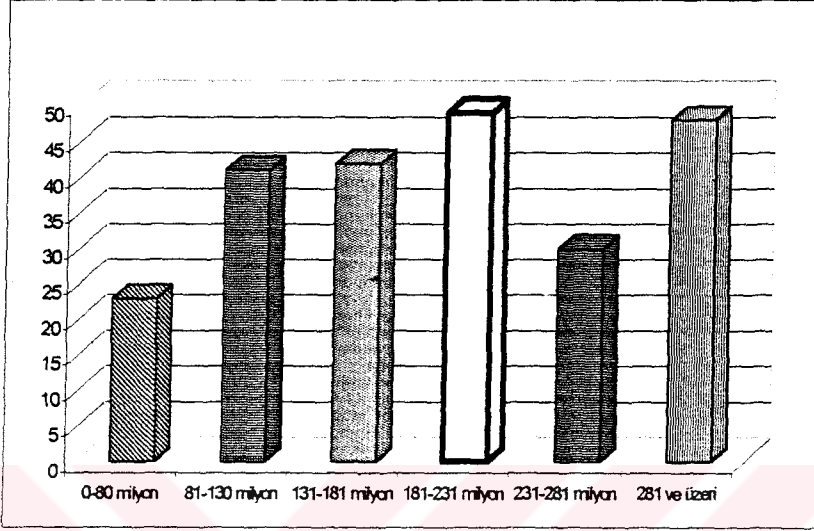

Grafik 6. Öğrencilerin Baba Meslekleri Dağılımı

Tablo 8. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımı

Ailenin Aylık Geliri	N	%
0-80 Milyon	23	9,40
81-130 Milyon	41	17,09
131-181 Milyon	42	17,52
181-231 Milyon	49	20,51
231-281 Milyon	30	12,39
281 ve Üzzeri	48	20,09
Toplam	234	100

Tablo 8'de, öğrenci ailelerinin aylık gelir dağılımı görülmektedir. Aylık gelir bakımından 49 (%20,51) öğrenci ailesinin, 181-231 milyon arası aylık gelirle ilk sırada bulunduğunu söylenebilir. 23 (%9,40) öğrencinin ailesi ise, 0-80 milyon arası maaşla son sırada bulunmaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere maaşların dağılımında bir homojenlik gözlenmektedir.

Grafik 7. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelir Dağılımı

Tablo 9. Öğrencilerin Ailelerindeki Birey Sayısı Dağılımı

Öğrenci Ailelerindeki Birey Sayısı	N	%
1-3	41	17,52
4-5	123	52,56
6-7	60	25,64
8 ve Üzeri	10	4,27
Toplam	234	100

Tablo 9'da, öğrencilerin ailelerindeki birey sayısı verilmektedir. Öğrencilerin ailelerindeki birey dağılımı incelendiğinde, birey sayısı 4-5 olan 123 (%52,56) öğrencinin ilk sırada yer aldığı görülecektir. Aile bireyleri 8 ve üzeri olan öğrenci sayısı 10 (%4,27)'dur ve son sırada yer almaktadır. Aile birey sayısı 4-5 olanlar büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 10. Öğrencilerin Masraflarını Ne Şekilde Karşıladıklarının Dağılımı

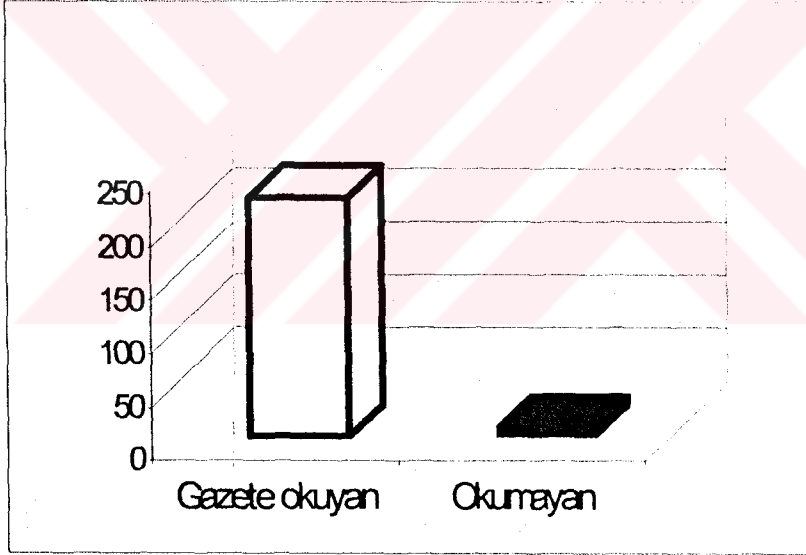
Masraflarını Ne Şekilde Karşıyorlar	N	%
Aile	179	78,21
Burs	7	4,70
Boş Zamanlarda Çalışma	20	10,26
Spor Yaparak	25	12,40
Diğer	3	2,99
Toplam	234	100,00

Tablo 10'da, öğrencilerin masraflarını ne şekilde karşıladıklarının dağılımı görülmektedir. Masrafları aileleri tarafından karşılanan öğrencilerin sayısı 179 (%78,21)'dur. İkinci sırayı, spor yaparak masraflarını karşılayan 25 (%12,40) öğrenci oluşturmaktadır. Masrafları aileleri tarafından karşılanan öğrenciler örneklemin büyük bir çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Tablo 11. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları Dağılımı

Gazete Okuma Alışkanlıkları	N	%
Gazete Okuyan	224	95,72
Okunmayan	10	4,27
Toplam	234	100

Tablo 11'den de anlaşıldığı gibi gazete okuma alışkanlığı bakımından 224 (%95,72) öğrenci büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Gazete okumayan öğrenci sayısı ise 10 (%4,27)'dur ve örneklemin çok küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Örneklemin büyük bir çoğunluğunun gazete okuma alışkanlığı olduğunu söyleyebiliriz.

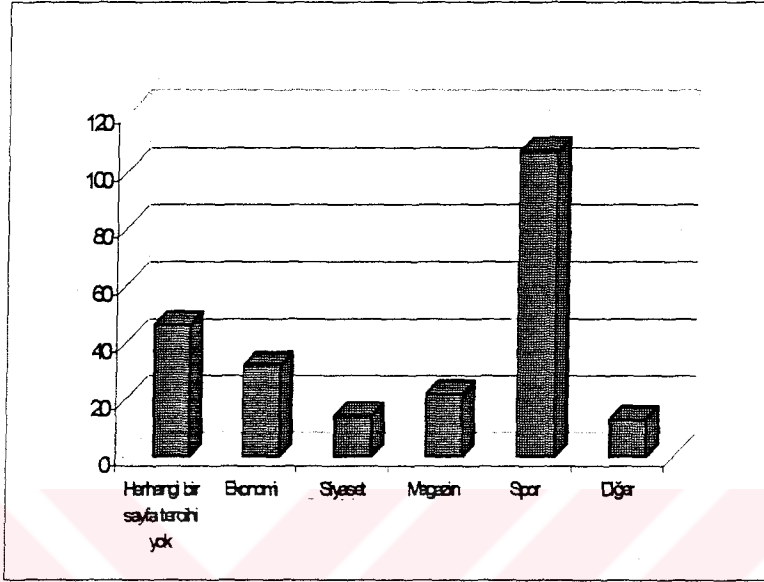

Grafik 8. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları Dağılımı

Tablo12. Öğrencilerin Gazetelerin En Çok Hangi Sayfalarını Okuduklarının Dağılımı

Okunan Sayfa	N	%
Herhangi Bir Sayfa Tercihi Yok	46	19,66
Ekonomi	32	13,68
Siyaset	14	5,98
Magazin	22	9,40
Spor	107	45,73
Diğer	13	5,56
Toplam	234	100

Tablo 12'ye göre, öğrencilerin 107 (%45,73) tanesi gazetelerin spor sayfasını okumaktadır. Herhangi bir sayfa tercihi olmayan öğrenci sayısı ise 46 (%19,66)'dır ve ikinci sırada yer almaktadır. Öğrencilerin 22 (%9,40) tanesi magazin sayfalarını okurken, 14 (%5,98) tanesi de siyasetle ilgili sayfaları okumaktadır. Branşları gereği spor sayfasını okuyanlar, örneklemin büyük bir çoğunluğunu teşkil etmektedir.

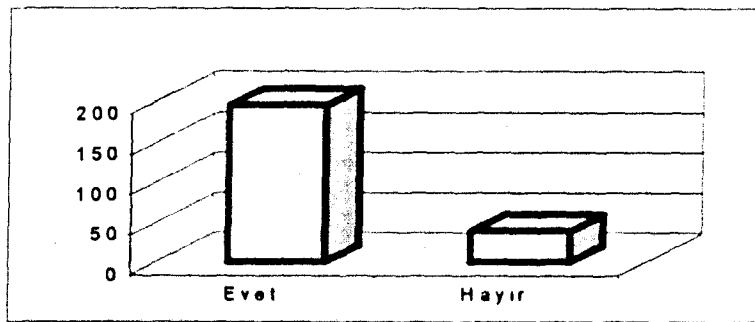

Grafik 9. Gazetenin Okunan Bölümlerine Göre Öğrenci Dağılımı

Tablo 13. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıklarının Dağılımı

Kitap Okuma Durumu	N	%
Evet	195	83.33
Hayır	39	16.65
Toplam	234	100

Tablo 13'e bakıldığında görülecektir ki; kitap okuma alışkanlığı olan öğrenciler 195 (%83,33) kişi ile büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Öğrencilerden 39 (%16,65) kişinin ise kitap okumadığı görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunu, kitap okuma alışkanlığı olan öğrenciler oluşturmaktadır.

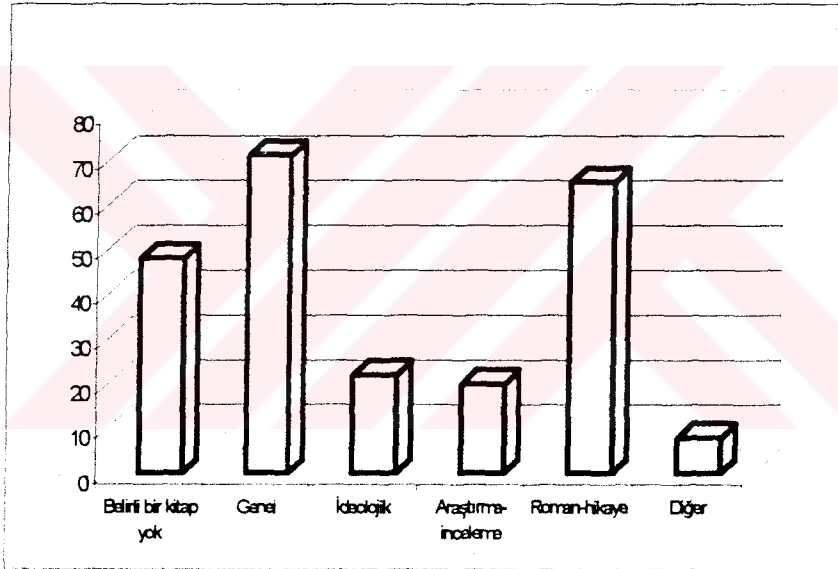

Grafik 10. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları Dağılımı

Tablo 14. Okudukları Kitap Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı

Okunan Kitap Türleri	N	%
Belirli Bir Kitap Yok	48	20,51
Genel	71	30,34
İdeolojik	22	9,40
Araştırma-İnceleme	20	8,55
Roman-Hikaye	65	27,78
Diğer	8	3,42
Toplam	234	100,00

Tablo 14, öğrencilerin okudukları kitap türlerinin dağılımını vermektedir. Öğrencilerin 71 (%30,34) tanesi genel kitapları okumaktadır. 65 (%27,78) tanesi roman-hikaye türü kitaplar okurken, 48 (%20,51) tanesi de belirli bir kitabın olmadığını belirtmektedir. İdeolojik kitapları okuyanların sayısı 22 (%9,40) kişidir. Araştırma-inceleme kitaplarını okuyanlar ise 20 (%8,55) kişi ile son sırada yer almaktadır. Örneklemin ilk sırasını genel kitapları okuyan öğrenciler oluşturmaktadır.

Grafik 11. Okudukları Kitap Türlerine Göre Öğrenci Dağılımı

Tablo 15. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları Dağılımı

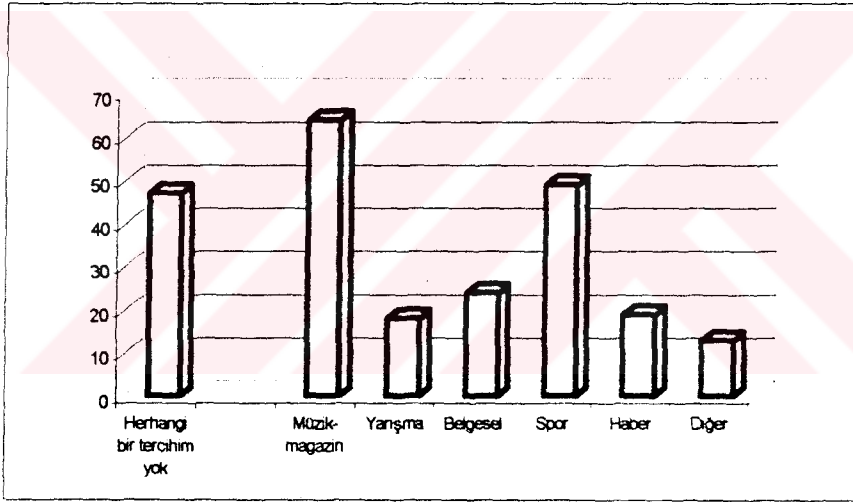
Televizyon Seyretme Durumu	N	%
Evet	227	97,01
Hayır	7	2,99
Toplam	234	100

Tablo 15, öğrencilerin televizyon seyretme oranları dağılımını vermektedir. Öğrencilerin 227 (%97,01) tanesi televizyon seyretmekte, 7 (%2,99) tanesi ise televizyon seyretmemektedir. Örneklemdaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu televizyon seyretmektedir.

Tablo 16. Seyrettikleri Televizyon Programlarına Göre Öğrenci Dağılımı

Televizyonda En Çok Seyredilen Programlar	N	%
Herhangi Bir Tercihim Yok	47	20,09
Müzik-Magazin	64	27,35
Yarışma	18	7,69
Belgesel	24	10,26
Spor	49	20,94
Haber	19	8,12
Diğer	13	5,56
Toplam	234	100

Tablo 16'da, en çok seyredilen programların dağılımları verilmektedir. Öğrencilerin 64 (%27,35) tanesi müzik-magazin programları seyredirken, 49 (%20,94) tanesi de spor programlarını seyretmektedir. Belgesel, haber, yarışma ve diğer programlar ise son sıralarda yer almakta ve yaklaşık olarak eşit oranda seyredilmektedir. Öğrencilerin 47 (%20,09) tanesinin televizyon programlarını seyretme konusunda herhangi bir tercihi bulunmamaktadır.

Grafik 12. Seyrettikleri Televizyon Programlarına Göre Öğrenci Dağılımı

Tablo 17. Ailede Düzenli Olarak Spor Yapma Bakımından Öğrencilerin Dağılımı

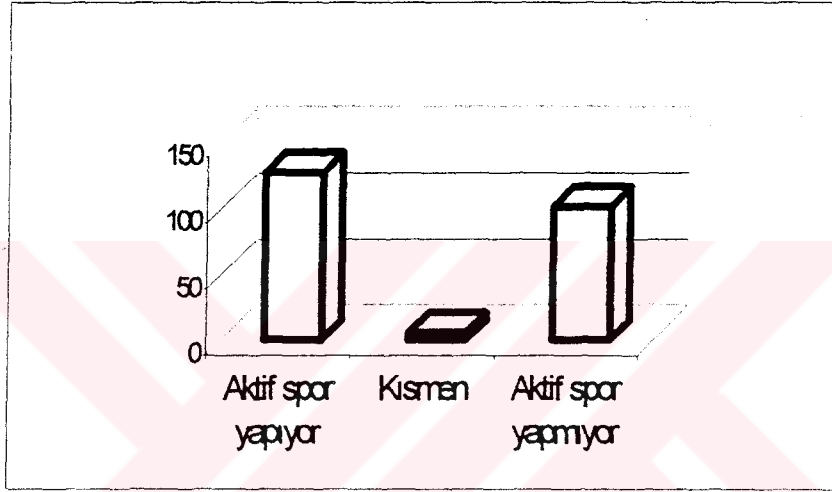
Ailede Spor Yapma Durumu	N	%
Kısmen	8	3,43
Evet	79	33,91
Hayır	146	62,66
Toplam	233	100

Tablo 17'ye bakıldığında, 79 (%33,91) öğrencinin ailesinde düzenli olarak spor yapan bireyin bulunduğu görülür. 146 (%62,66) tanesinde ise bulunmamaktadır. Ailesinde düzenli olarak spor yapan birey bulunmayan öğrenciler büyük çoğunluğu oluşturmaktadır.

Tablo 18. Öğrencilerin Aktif Olarak Spor Yapma Durumlarının Dağılımı

Aktif Olarak Spor Yapıyor musunuz?	N	%
Kismen	6	2,56
Evet	127	54,27
Hayır	101	43,16
Toplam	234	100

Tablo 18'de, öğrencilerin aktif olarak spor yapma durumları verilmiştir. Aktif spor yapan 127 (%54,27) öğrenci ilk sırada yer almaktadır. 101 (%43,16) tanesi ise aktif olarak spor yapmamaktadır. Öğrencilerin 6 (%2,56) tanesi kısmen yapmaktadır. Çoğunluğu aktif olarak spor yapan öğrenciler oluşturmaktadır.

Grafik 13. Öğrencilerin Aktif Olarak Spor Yapma Durumlarının Dağılımı

Tablo 19. Öğrencilerin Spora Başlama Yaşlarının Dağılımı

Spora Başlama Yaşı	N	%
4	1	0,43
5	2	0,85
6	2	0,85
7	4	1,71
8	11	4,70
9	16	6,84
10	37	15,81
11	22	11,40
12	33	14,10
13	15	6,41
14	25	10,68
15	29	12,39
16	19	8,12
17	7	2,99
18	7	2,99
19	3	1,28
20	1	0,43
Toplam	234	100

Tablo 19'da, öğrencilerin spora başlama yaşı dağılımı verilmektedir. Öğrencilerin 37 (%15,81) tanesinin spora başlama yaşı 10'dur. İkinci sırada ise 12 yaşında spora başlayan 33 (%14,10) kişi yer almaktadır. 4, 5, 6, 19 ve 20 yaşlarında spora başlayan öğrenciler örneklemin küçük bir kısmını teşkil etmektedir. Spora başlama yaşı bakımından, 10, 11, 12, 14 ve 15 yaşları arasında homojen bir dağılım gözlenmektedir.

Tablo 20. Öğrencilerin Sporla İlgilenme Seviyelerinin Dağılımı

	N	%
Amatör	207	88,46
Profesyonel	26	11,11
Toplam	234	100

Tablo 20, sporla ilgilenme seviyesini göstermektedir. Öğrencilerin 207 (%88,46) tanesi, sporla amatör seviyede ilgilenmektedir. 26 (%11,11) kişi ise sporla profesyonel seviyede ilgilenmektedir. Örneklemin büyük bir çoğunluğunu sporla amatör seviyede ilgilenen öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 21. Öğrencilerin Yaptıkları Spordan Gelir Elde Edip Etmediklerinin Dağılımı

	N	%
Evet	63	26,92
Hayır	171	72,08
Toplam	234	100

Tablo 21'de, yapılan spordan gelir elde edilip edilmediğinin dağılımı belirtilmektedir. Öğrencilerin 171 (%72,08) tanesi yaptıkları spordan gelir elde etmemektedir. 63 (%26,92) kişi yaptıkları spordan gelir elde etmektedir. Yaptıkları spordan gelir elde etmeyen öğrencilerin yüksek oranda olduğu gözlenmektedir.

Tablo 22. Öğrencilerin İlgilendikleri Spor Branşlarının Dağılımı

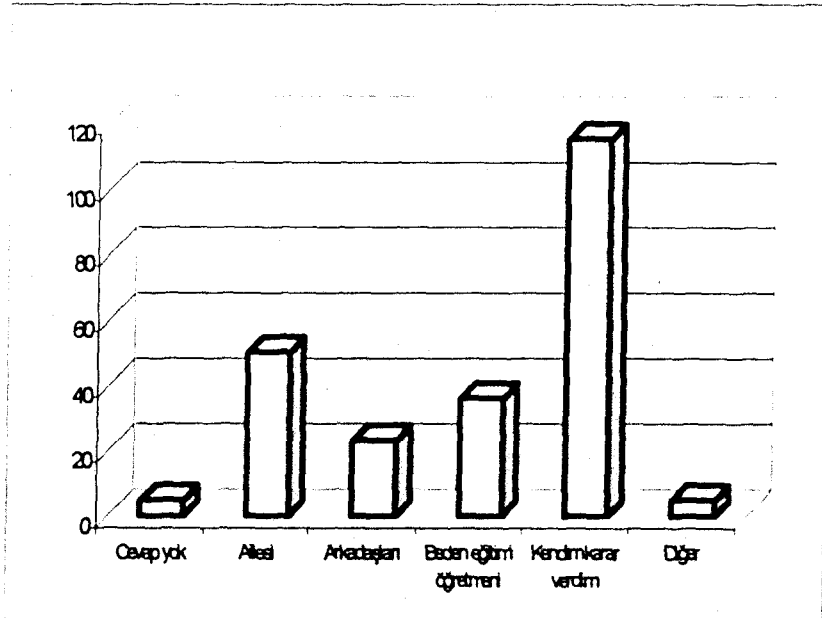
Branşlar	N	%
Futbol	100	42,73
Voleybol	32	13,67
Basketbol	21	8,97
Güreş	3	1,28
Cimnastik	7	2,99
Diğer	71	30,34
Toplam	234	100

Tablo 22'de, öğrencilerin hangi branşlarla ilgilendiklerinin dağılımı verilmektedir. Öğrencilerin 100 (%42,73) tanesi futbol branşıyla ilgilenmekte, bunu 71 (%30,34) kişi ile voleybol, basketbol, cimnastik ve güreşin dışındaki branşlar izlemektedir. Güreş branşı 3 (%1,28) kişi ile son sırada yer almaktadır. Örneklemin büyük çoğunluğunu futbol branşıyla ilgilenen öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 23. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenlerin Dağılımı

	N	%
Cevap Yok	5	2,14
Ailesi	50	21,37
Arkadaşları	23	9,83
Beden Eğitimi Öğretmeni	36	15,38
Kendim Karar Verdim	115	49,15
Diğer	5	2,13
Toplam	234	100

Tablo 23'de, öğrencileri spora yönlendiren etkenler verilmektedir. Spora yönlendirilme bakımından, kendisi karar veren 115 (%49,15) kişi ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise, ailesi tarafından yönlendirilen 50 (%21,37) kişi bulunmaktadır. Beden eğitimi öğretmenin yönlendirdiği öğrenci sayısı 36 (%15,38)'dir ve üçüncü sırayı oluşturmaktadır. 23 (%9,83) öğrenci de arkadaşları tarafından yönlendirilmiştir. Cevap vermeyenler ve diğer yönlendirme etmenlerinin etkili olduğu öğrenciler ise son sırada yer almaktadır. Spora yönlendirilmede kendi karar verenlerin oranı büyük bir çoğunluk teşkil etmektedir.

Grafik 14. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenlerin Dağılımı

Tablo 24. Öğrencilerin Yaptıkları Sporla İlgili Eğitim Alıp Almadıklarının Dağılımı

	N	%
Cevap Yok	1	0,43
Evet	168	71,79
Hayır	65	27,78
Toplam	234	100

Tablo 24'e bakıldığında, öğrencilerin 168 (%71,79) tanesinin yapmış oldukları sporla ilgili eğitim aldığı görülür. Eğitim almayanlar ise 65 (%27,78) kişidir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu yapmış oldukları sporla ilgili eğitim almışlardır.

Tablo 25. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerlerin Dağılımı

	N	%
Cevap yok	3	1,28
Mahalle	40	17,09
Okul	126	53,85
Arkadaş Grubu	27	11,54
Kitle İletişim Araçları	4	1,71
Diğer	34	14,53
Toplam	234	100

Tablo 25'de, öğrencilerin sporda ilk temel eğitimi aldıkları yer belirtilmektedir. Öğrencilerin 126 (%53,58)'ı, sporda ilk temel eğitimi okulda almıştır ve ilk sıradadır. Mahallede alanlar ise 40 (%17,09) kişi ile ikinci sırada yer almaktadır. Kitle iletişim araçlarından eğitim alanlar ise 4 (%1,71) kişi ile son sırada yer almaktadır. Örneklemdeki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu sporda ilk temel eğitimi okulda almıştır.

Tablo 26. Öğrencilerin Sporu Seçme Amaçlarının Dağılımı

	N	%
Cevap yok	6	2,56
Sağlığını Korumak	86	36,75
Boş Zamanını Değerlendirmek	43	18,38
Sosyal Çevre Edinmek	20	8,55
Para Kazanmak	29	12,39
Şöhret Olmak	1	0,43
Diğer	49	20,94
Toplam	234	100

Sporu seçmekteki amacı sağlığını koruma olan öğrencilerin 86 (%36,75) kişi ile ilk sırada yer aldığı Tablo 26'ya bakıldığında görülecektir. Bunu; boş zamanı değerlendirmek, sosyal çevre edinmek, para kazanmak ve şöhret olmanın dışındaki diğer amaçlar takip

etmektedir. Amacı boş zamanını değerlendirmek olan 43 (%18,38) kişi üçüncü sırada yer almaktadır. Para kazanmak ise 29 (%12,39) kişi ile dördüncü sırada yer almaktadır. Örneklemin büyük çoğunluğunu, amacı sağlığını korumak olan öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 27. Öğrencilerin Doğum Yerleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Doğum Yeri					Toplam
	Köy	Kasaba	İlçe	İl	Büyükşehir	
Kısmen	1 16,67	1	4 66,67	1 16,67		6
Evet	9 7,087	2 1,57	40 31,5	55 43,31	21 16,54	127
Hayır	11 10,89	4 3,96	36 35,64	32 31,68	17 16,83	101
Toplam	21 8,974	7 2,98	80 34,19	88 37,61	38 16,24	234

$$X^2=9,962$$

$$P=0,444$$

Tablo 27'de, öğrencilerin doğum yerleri ile aktif spor yapmaları arasındaki ilişki verilmiştir. Öğrencilerin doğum yerleri ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 9,96 olarak bulunmuştur. 0,05 manidarlık düzeyinde bir ilişki ya da farklılık sözkonusu değildir. Yani, doğum yerleri açısından öğrencilerin aktif spor yapma durumları benzerlik göstermektedir.

Tablo 28. Öğrencilerin Doğum Yerleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branşı	Doğum Yeri						Toplam
	Cevapsız	Köy	Kasaba	İlçe	İl	Büyükşehir	
Cevapsız		1 10		2 20	4 40	3 30	10
Futbol		11 11,58	5 3,16	34 35,79	35 36,84	12 12,63	95 100
Voleybol		2 6,667	1 3,33	16 53,33	9 30	2 6,667	30
Basketbol				3 18,75	9 56,25	4 25	16
Güreş		1 33,33		1 33,33		1 33,33	3
Cimnastik		1 14,29	1 14,3	1 14,29	3 42,86	1 14,29	7
Diğer	1 1,408	5 7,042	1 1,41	23 32,39	26 36,62	15 21,13	71
Toplam	1 0,427	21 8,974	6 2,56	80 34,19	88 37,61	38 16,24	234

$$X^2=30,53$$

$$P=0,684$$

Tablo 28'de, öğrencilerin doğum yeri ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 30,53 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki söz konusu değildir. Branşlar açısından öğrenciler heterojen bir doğum yeri dağılımı göstermektedir.

Tablo 29. Öğrencilerin Anne Eğitimleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Anne Eğitim Durumu						Toplam
	Okur-yazar değil	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Kısmen		1 16,67	2 33,33	1 16,67	1 16,67	1 16,67	6
Evet	8 6,299	8 6,3	75 59,06	13 10,24	15 11,81	8 6,299	127
Hayır	18 17,82	8 7,92	55 54,46	8 7,921	7 6,931	5 4,95	101
Toplam	26 11,11	17 7,26	132 56,41	22 9,402	23 9,829	14 5,983	234

$$X^2=50,5$$

$$P=0,000$$

Tablo 29'da belirtilen öğrencilerin anne eğitim durumları ile aktif spor yapmaları arasındaki ilişki, X^2 değeri olarak 50.5 olarak hesaplanmıştır. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin annelerinin çoğu ilkokul mezunudur. Aktif spor yapanların ilkokul ve ortaokul oranları yüksekken spor yapmayanlarda ise ilkokul ve okur-yazar olmama durumunun yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 30. Öğrencilerin Anne Eğitimleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branşı	Anne Eğitim Durumu							Toplam
	Cevapsız	Okur-Yazar Değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Lisans Üstü	
Cevapsız		1 10		6 60	1 10	1 10	1 10	10
Futbol		13 13,68	8 8,42	58 61,05	5 5,263	6 6,316	5 5,263	95
Voleybol	1 3,333	3 10	2 6,67	13 43,33	2 6,667	8 26,67	1 3,333	30
Basketbol		1 6,25	1 6,25	9 56,25	2 12,5	3 18,75		16
Güreş				2 66,67	1 33,33			3
Cimnastik			1 14,3	4 57,14		1 14,29	1 14,29	7
Diğer		7 9,859	4 5,63	39 54,93	11 15,49	4 5,634	6 8,451	71
Toplam	1 0,427	26 11,11	16 6,84	132 56,41	22 9,402	23 9,829	14 5,983	234

$$X^2=39,33$$

$$P=0,589$$

Tablo 30, anne eğitim durumu ile tercih edilen branşlar arasındaki ilişkiyi vermektedir. Öğrencilerin anne eğitim durumu ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 39,33 olarak bulunmuştur. Bu değer, 0.05 manidarlık düzeyinde iki boyut arasında herhangi bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bununla birlikte bütün branşlardaki öğrencilerin anneleri ortaokul düzeyinde bir eğitime sahiptir.

Tablo 31. Öğrencilerin Baba Eğitimleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Baba Eğitim Durumu							Toplam
	Okur-Yazar Değil	Okur-Yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans	
Kısmen		1 16,7	1 16,67		3 50	1 16,67		6
Evet	2 1,575	2 1,57	44 34,65	15 11,81	37 29,13	25 19,69	2 1,575	127
Hayır	2 1,98	5 4,95	38 37,62	16 15,84	20 19,8	20 19,8		101
Toplam	4 1,709	8 3,42	83 35,46	31 13,25	60 25,64	46 19,66	2 0,855	234

$X^2=52,05$

$P=0.000$

Tablo 31, öğrencilerin baba eğitim durumları ile aktif spor yapmaları arasındaki ilişkiyi vermektedir. Öğrencilerin baba eğitim durumları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 52.05 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.01 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin aktif spor yapma açısından baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar vardır. Genel olarak öğrenci babalarının eğitim durumunun heterojen bir dağılım gösterdiği gözlenmektedir. Aktif spor yapan öğrencilerin babalarının genel olarak ilkokul, lise ve üniversite mezunu oldukları gözlenmektedir. Spor yapmayanlarda ise, ilkokul mezunu seçeneğinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 32'de, öğrencilerin baba eğitim durumları ile ilgilendikleri branşları arasındaki ilişki verilmiştir. Öğrencilerin baba eğitim durumu ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 30,53 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki gözlenememiştir. Voleybol ve basketbol branşlarında kısmen üniversite mezunu oranı yüksek olarak görülmektedir; futbol branşındaki öğrencilerin baba eğitim durumlarının ortaokul seçeneğinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bununla birlikte branşlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 32. Öğrencilerin Baba Eğitimleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Baba Eğitim Durumu						Lisans üstü
	Cevapsız	Okur-Yazar Değil	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Cevapsız				3 30	1 10	3 30	3 30
Futbol		2 2,105	4 4,21	43 45,26	10 10,53	23 24,21	12 12,63
Voleybol	1 3,333	1 3,333	2 6,67	7 23,33	4 13,33	8 26,67	7 23,33
Basketbol				4 25	2 12,5	6 37,5	4 25
Güreş						3 100	
Cimnastik				2 28,57		1 14,29	4 57,14
Diğer		1 1,408	2 2,82	22 30,99	13 18,31	16 22,54	16 22,54
Toplam	1 0,427	4 1,709	8 3,42	82 35,04	31 13,25	60 25,64	46 19,66

$X^2=41,18$

$P=0,779$

Tablo 33. Öğrencilerin Anne Meslekleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Anne Mesleği						Toplam
	Ev Hanımı	İşçi	Memur	Yönetici	Serbest Meslek	Diğer	
Kısmen	5 83,34					1 16,67	6
Evet	105 82,68	3 2,36	11 8,661	1 0,787	2 1,575	5 3,937	127
Hayır	89 88,12	2 1,98	6 5,941		1 0,99	3 2,97	101
Toplam	199 85,02	5 2,14	17 7,265	1 0,427	3 1,282	9 3,846	234

$X^2=43,46$

$P=0,000$

Tablo 33, öğrencilerin anne mesleği ile aktif spor yapma arasındaki ilişkiyi vermektedir. Öğrencilerin anne mesleği ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 43.46 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.01 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin anne meslekleri arasında anlamlı farklılıklar gözlenmektedir. Genel olarak öğrencilerin anne meslekleri ev hanımı seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Aktif spor yapanların anne meslekleri ev hanımı ve memur seçeneğinde yoğunlaşırken, spor yapmayanların anne mesleklerinin tamamıyla ev hanımı olduğu görülmektedir.

Tablo 34. Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Baba Mesleği							Toplam
	Mesleği Belirtmeyen	İşçi	Memur	Yönetici	Çiftçi	Serbest Meslek	Diğer	
Kısmen	1 16,67	1 16,67				1 16,67	3 50	6
Evet	2 1,575	26 20,47	30 23,6	4 3,15	10 7,874	28 22,05	27 21,26	127
Hayır	3 2,97	18 17,82	24 23,8	1 0,99	10 9,901	20 19,8	25 24,75	101
Toplam	6 2,564	45 19,23	54 23,1	5 2,137	20 8,547	49 20,94	55 23,5	234

$X^2=11,33$

$P=0,501$

Tablo 34'de, öğrencilerin baba meslekleri ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 11.33 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde bu konuda herhangi bir ilişki ya da farklılık söz konusu değildir. Genel olarak öğrencilerin baba meslekleri bütün seçeneklerde dengeli bir dağılım göstermektedir.

Tablo 35. Öğrencilerin Baba Meslekleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Baba Mesleği							Toplam
	Mesleği Belirtmeyen	İşçi	Memur	Yönetici	Çiftçi	Serbest Meslek	Diğer	
Cevapsız	1 10	3 30	2 20		1 10	1 10	2 20	10
Futbol	2 2,105	24 25,26	15 15,8	2 2,105	14 14,74	18 18,95	20 21,05	95
Voleybol	2 6,667	4 13,33	9 30	1 3,333	1 3,333	8 26,67	5 16,67	30
Basketbol		1 6,25	6 37,5			4 25	5 31,25	16
Güreş		2 66,67	1 33,3					3
Cimnastik		2 28,57	1 14,3		1 14,29	1 14,29	2 28,57	7
Diğer	1 1,408	9 12,68	19 26,8	2 2,817	3 4,225	16 22,54	21 29,58	71
Toplam	6 2,564	45 19,23	54 23,1	5 2,137	20 8,547	49 20,94	55 23,5	234

$X^2=37,85$

$P=0,654$

Tablo 35'de, öğrencilerin baba mesleği ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 37,85 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Araştırma örneklemindeki öğrenci babalarının büyük çoğunluğu işçi, memur ve serbest meslek dallarında görev yapmaktadır. Branşlar açısından baba mesleklerinde bir farklılık yoktur.

Tablo 36. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelirleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Spor Yapma	Aylık Gelir							Toplam
	Cevap Vermeyen	0-80 Milyon	81-130 Milyon	131-181 Milyon	181-231 Milyon	231-281 Milyon	281 ve Üzeri	
Kısmen			1 16,7		2 33,33	1 16,67	2 33,33	6
Evet	5 3,937	11 8,661	16 12,6	22 17,32	27 21,26	11 8,661	35 27,56	127
Hayır	2 1,98	11 10,89	23 22,8	19 18,81	19 18,81	17 16,83	10 9,901	101
Toplam	7 2,991	22 9,402	40 17,1	41 17,52	48 20,51	29 12,39	47 20,09	234

$$X^2=21,39$$

$$P=0,04$$

Tablo 36'da, öğrenci ailelerinin aylık gelirleri ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 21.39 olarak bulunmuştur. Aktif spor yapma ile aylık gelir arasında 0.01 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Genel olarak araştırma örneklemindeki bütün öğrenciler farklı aylık gelir düzeylerinde bir dağılım göstermektedir. Aktif spor yapanların 281 milyon ve üzeri seçeneğinde yoğunlaştığı görülürken, spor yapmayanların ise 131-231 milyon arasında bir gelir dağılımına sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 37. Öğrenci Ailelerinin Aylık Gelirleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Aylık Gelir							Toplam
	Cevap Vermeyen	0-80 Milyon	81-130 Milyon	131-181 Milyon	181-231 Milyon	231-281 Milyon	281 ve Üzeri	
Cevapsız	1 10		1 10	1 10	3 30	2 20	2 20	10
Futbol	3 3,158	13 13,68	21 22,1	14 14,74	16 16,84	9 9,474	19 20	95
Voleybol	1 3,333	6 20	4 13,3	4 13,33	4 13,33	6 20	5 16,67	30
Basketbol			1 6,25	7 43,75	2 12,5	2 12,5	4 25	16
Güreş			1 33,3		2 66,67			3
Cimnastik			2 28,6	2 28,57	3 42,86			7
Diğer	2 2,817	3 4,225	9 12,7	13 18,31	17 23,94	10 14,08	17 23,94	71
Toplam	7 2,991	22 9,402	40 17,1	41 17,52	48 20,51	29 12,39	47 20,09	234

$$X^2=44,24$$

$$P=0,377$$

Tablo 37'ye göre, öğrencilerin aylık gelirleriyle branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 44,24 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Branşlar açısından öğrencilerin aylık gelirleri heterojen bir dağılım göstermektedir. Yani bütün branşlardaki öğrenciler denk gelirlere sahiptir. Bütün branşlardaki öğrencilerin, 81 milyon ile 281 milyon TL arasında değişen bir gelire sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 38. Öğrencilerin Ailelerindeki Birey Sayısı İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Ailedeki Birey Sayısı				Toplam
	1-3	4-5	6-7	8 ve Üzeri	
Kısmen	3 50	1 16,67	2 33,3		6
Evet	19 14,96	72 56,69	31 24,4	5 3,937	127
Hayır	19 18,81	50 49,5	27 26,7	5 4,95	101
Toplam	41 17,52	123 52,56	60 25,6	10 4,274	234 100

$$X^2=6,905$$

$$P=0,33$$

Tablo 38, ailedeki birey sayısı ile aktif spor yapma ilişkisini vermektedir. Öğrencilerin ailelerindeki birey sayısı ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 6.90 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde bu konuda herhangi bir ilişki ya da farklılık söz konusu değildir. Aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrencilerin ailelerindeki birey sayıları benzerlik göstermektedir.

Tablo 39. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Gazete Okur musunuz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Kısmen	6 100		6
Evet	120 94,49	7 5,512	127
Hayır	98 97,03	3 2,97	101
Toplam	224 95,73	10 4,274	234 100

$$X^2=1,163$$

$$P=0,559$$

Tablo 39'da, öğrencilerin gazete okuma durumu ile aktif spor yapma değişkeni arasında hesaplanan X^2 değeri 1.43 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde bu konuda herhangi bir ilişki ya da farklılık söz konusu değildir. Aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrenciler aynı ölçüde gazete okumaktadır. Öğrencilerin neredeyse tamamı gazete okuduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 40. Öğrencilerin Gazete Okuma Alışkanlıkları İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Gazete Okur musunuz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Cevapsız	10		10
	100		100
Futbol	90	5	95
	94,74	5,263	100
Voleybol	2		2
	100		100
Basketbol	30		30
	100		100
Güreş	16		16
	100		100
Cimnastik	3		3
	100		100
Diğer	73	5	78
	100		100
Toplam	224	10	234
	95,73	4,274	100

$X^2=4,594$

$P=0,709$

Tablo 40'da, öğrencilerin gazete okuma durumları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 4,594 olarak bulunmuştur. Bu konuda, 0.05 manidarlık düzeyinde bir ilişki söz konusu değildir. Bütün branşlardaki öğrenciler gazete okuduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 41. Öğrencilerin Gazetede Okudukları Bölümler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Gazetelerin Hangi Sayfalarını Daha Çok Okursunuz?						Toplam
	Cevapsız	Ekonomi	Siyaset	Magazin	Spor	Diğer	
Kismen	2		1	1	2		6
	33,33		16,7	16,67	33,33		
Evet	24	13	4	8	71	7	127
	18,9	10,24	3,15	6,299	55,91	5,512	
Hayır	20	19	9	13	34	6	101
	19,8	18,81	8,91	12,87	33,66	5,941	
Toplam	46	32	14	22	107	13	234
	19,66	13,68	5,98	9,402	45,73	5,556	100

$X^2=18,36$

$P=0,049$

Tablo 41'de, öğrencilerin aktif olarak spor yapmalarıyla gazetelerin daha çok okudukları bölümleri arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Öğrencilerin, gazetenin hangi bölümlerini okudukları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 18.36 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Bütün öğrenciler büyük oranda spor sayfalarını okumaktadır. Bununla birlikte bu oran aktif olarak spor yapanlarda daha fazladır.

Tablo 42. Öğrencilerin Gazetede Okudukları Bölümler İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Gazetenin Hangi Sayfalarını Daha Çok Okursunuz?						Toplam
	Cevapsız	Ekonomi	Siyaset	Magazin	Spor	Diğer	
Cevapsız	6 60	3 30			1 10		10
Futbol	18 18,95	9 9,474	7 7,37		59 62,11	2 2,105	95
Voleybol	4 13,33	1 3,333	2 6,67	8 26,67	11 36,67	4 13,33	30
Basketbol	3 18,75	1 6,25		2 12,5	9 56,25	1 6,25	16
Güreş		2 66,67		1 33,33			3
Cimnastik	1 14,29	2 28,57		1 14,29	3 42,86		7
Diğer	14 19,72	12 16,9	5 7,04	10 14,08	24 33,8	6 8,451	71
Toplam	46 19,66	32 13,68	14 5,98	22 9,402	107 45,73	13 5,556	234

$X^2=82,45$

$P=0,000$

Tablo 42'de, öğrencilerin gazetenin hangi sayfasını daha çok okudukları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 82.45 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Özellikle futbol, basketbol ve cimnastik branşlarını tercih eden öğrencilerin, gazetelerin spor sayfalarını daha çok okudukları gözlenmiştir.

Tablo 43'de, öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları ile aktif olarak spor yapmaları arasındaki ilişki görülmektedir. Öğrencilerin kitap okuma durumları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 39,91 olarak bulunmuştur. Bu sonuç 0.01 manidarlık düzeyindedir ve bu konuda anlamlı bir ilişkiyi göstermektedir. Araştırma örnekleminin büyük çoğunluğu kitap okuduğunu ifade etmektedir. Spor yapmayanlarda bu oran daha yüksektir.

Tablo 43. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Kitap Okuma Durumu			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Kısmen	1 16.67	4 66.67	1 16.7	6
Evet		110 86.61	17 13.4	127
Hayır		81 80.2	20 19.8	101
Toplam	1 0.427	195 83.33	38 16.2	234

$$X^2=39,91$$

$$P=0.00$$

Tablo 44. Öğrencilerin Okudukları Kitap Türleri İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Hangi Tür Kitapları Okursunuz?						Toplam
	Cevapsız	Genel	İdeolojik	Araştırma-İnceleme	Roman-Hikaye	Diğer	
Kısmen	2 33.33		1 16.7	1 16.67	1 16.67	1 16.67	6
Evet	22 17.32	38 29.92	9 7.09	10 7.874	42 33.07	6 4.724	127
Hayır	24 23.76	33 32.67	12 11.9	9 8.911	22 21.78	1 0.99	101
Toplam	48 20.51	71 30.34	22 9.4	20 8.547	65 27.78	8 3.419	234

$$X^2=14,22$$

$$P=0.163$$

Tablo 44'de, okunan kitap türleri ile spor yapma düzeyleri arasındaki ilişki incelenmektedir. Öğrencilerin hangi kitapları okudukları ile spor yapma düzeyleri arasında hesaplanan X^2 değeri 14.22 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu roman ve genel kitapları okuduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte okunan kitap türü açısından spor yapan ve yapmayanlar arasında bir farklılık gözlenememiştir.

Tablo 45. öğrencilerin branşlarına göre kitap okuma düzeylerini göstermektedir. Öğrencilerin kitap okuma düzeyleri ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 20.57 olarak bulunmuştur. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki gözlenememiştir. Bütün branşlardaki öğrenciler yüksek oranda kitap okuduklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda branşlar arasında farklılık görülmemiştir.

Tablo 45. Öğrencilerin Kitap Okuma Alışkanlıkları İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Kitap Okur musunuz?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Cevapsız		10 100		10
Futbol		74 77,89	21 22,1	95
Voleybol		27 90	3 10	30
Basketbol	1 6,25	12 75	3 18,8	16
Güreş		2 66,67	1 33,3	3
Cimnastik		6 85,71	1 14,3	7
Diğer		62 87,32	9 12,7	71
Toplam	1 0,427	195 83,33	38 16,2	234

$X^2=20,75$

$P=0,108$

Tablo 46. Öğrencilerin Okudukları Kitap Türleri İle Branşları Arasındaki İlişki

Branşlar	Hangi Tür Kitapları Okursunuz?						Toplam
	Cevapsız	Genel	İdeolojik	Araştırma-İnceleme	Roman-Hikaye	Diğer	
Cevapsız	3 30	3 30	1 10	2 20	1 10		10
Futbol	22 23,16	27 28,42	13 13,7	6 6,316	22 23,16	5 5,263	95
Voleybol	3 10	10 33,33	1 3,33	5 16,67	11 36,67		30
Basketbol	5 31,25	2 12,5	1 6,25		8 50		16
Güreş	1 33,33	1 33,33			1 33,33		3
Cimnastik	1 14,29	4 57,14		2 28,57			7
Diğer	12 16,9	24 33,8	6 8,45	5 7,042	21 29,58	3 4,225	71
Toplam	48 20,51	71 30,34	22 9,4	20 8,547	65 27,78	8 3,419	234

$X^2=34,84$

$P=0,476$

Tablo 46'da, öğrencilerin hangi tür kitapları okudukları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 34,84 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 47. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Televizyon Seyreder misiniz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Cevapsız	9	1	10
	90	10	100
Futbol	94	1	95
	98,95	1,053	100
Voleybol	30		30
	100		100
Basketbol	16		16
	100		100
Güreş	3		3
	100		100
Cimnastik	7		7
	100		100
Diğer	66	5	71
	92,96	7,042	100
Toplam	227	7	234
	97,01	2,991	100

$X^2=8,726$

$P=0,273$

Tablo 47'de görülmektedir ki; öğrencilerin televizyon seyretme durumları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 8,726'dır. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki bulunamamıştır. Televizyon seyretme oranları açısından bütün branşlar arasında dengeli bir dağılım söz konusudur.

Tablo 48. Öğrencilerin Televizyon Seyretme Oranları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Televizyon Seyreder misiniz?		Toplam
	Evet	Hayır	
Kısmen	6		6
	100		
Evet	125	2	127
	98,43	1,575	
Hayır	96	5	101
	95,05	4,95	
Toplam	227	7	234
	97,01	2,991	100

$X^2=2,399$

$P=0,301$

Tablo 48'de, öğrencilerin televizyon seyretme alışkanlıkları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 2,399 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Örneklemin tamamı yüksek oranda televizyon seyretmektedir. Bu açıdan, aktif olarak spor yapan ve yapmayanlar arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 49. Öğrencilerin Seyrettikleri Televizyon Programları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Televizyonda En Çok Hangi Programları Seyredersiniz?							Toplam
	Cevapsız	Müzik-Magazin	Yarışma	Belgesel	Spor	Haber	Diğer	
Kısmen		2 33,33		1 16,67	2 33,33	1 16,67		6
Evet	25 19,69	33 25,98	9 7,09	12 9,449	34 26,77	7 5,512	7 5,512	127
Hayır	22 21,78	29 28,71	9 8,91	11 10,89	13 12,87	11 10,89	6 5,941	101
Toplam	47 20,09	64 27,35	18 7,69	24 10,26	49 20,94	19 8,12	13 5,556	234

$$X^2=11,23$$

$$P=0,509$$

Tablo 49'da, öğrencilerin televizyonda en çok hangi programı seyrettikleri ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 11,23 olarak görülmektedir. İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Bununla birlikte; grubun büyük çoğunluğunun müzik, magazin ve spor programlarını seyrettikleri gözlemlenmektedir.

Tablo 50. Öğrencilerin Televizyonda Seyrettikleri Programlar İle Branşları Arasındaki İlişki

	Televizyonda En Çok Hangi Programları Seyredersiniz?						
	Cevapsız	Müzik-Magazin	Yarışma	Belgesel	Spor	Haber	Diğer
Cevapsız	6 60	3 30			1 10		
Futbol	17 17,89	26 27,37	1 1,05	7 7,368	33 34,74	9 9,474	2 2,105
Voleybol	2 6,667	9 30	5 16,7	3 10	4 13,33	2 6,667	5 16,67
Basketbol	4 25	5 31,25	2 12,5	1 6,25	3 18,75		1 6,25
Güreş	1 33,33	2 66,67					
Cimnastik	1 14,29	2 28,57		2 28,57	1 14,29	1 14,29	
Diğer	16 22,54	15 21,13	10 14,1	11 15,49	7 9,859	7 9,859	5 7,042
Toplam	47 20,09	64 27,35	18 7,69	24 10,26	49 20,94	19 8,12	13 5,556

$$X^2=69,13$$

$$P=0,005$$

Tablo 50, seyredilen programlarla branşlar arasındaki dağılımı vermektedir. Öğrencilerin televizyonda en çok hangi programları seyrettikleri ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 69,13 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmektedir. Gerek seyredilen programlar, gerekse de branşlar arasında anlamlı farklılıklar vardır. Güreş, basketbol ve kısmen de cimnastik branşlarını tercih eden öğrenciler magazin programlarını tercih ederken; futbol branşını tercih eden öğrenciler spor programlarına daha fazla ilgi göstermektedir.

Tablo 51. Öğrencileri Spora Yönlendiren Etkenler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Sizi Spora Kim Yönlendirdi?						Toplam
	Cevapsız	Ailem	Arkadaş	Beden Eğitimi Öğretmeni	Kendi Kararım	Diğer	
Kısmen		1 16,67	1 16,7		4 66,67		6
Evet	1 0,78	35 27,56	9 7,09	21 16,54	60 47,24	1 0,787	127
Hayır	6 5,94	14 13,86	13 12,9	15 14,85	51 50,5	2 1,98	101
Toplam	5 2,99	50 21,37	23 9,83	36 15,38	115 49,15	3 1,282	234

$$X^2=16,14$$

$$P=0,185$$

Tablo 51, öğrencileri spora yönlendirenlerle aktif spor yapmaları arasındaki ilişkiyi vermektedir. Öğrencileri spora yönlendiren kişiler ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 16,14 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. İki gruptaki öğrenciler de büyük oranda spora kendi kararları ile yönlendiklerini ifade etmektedirler.

Tablo 52'de, öğrencilerin halen yapmakta oldukları spor branşıyla spora yönlendiren etkenler arasındaki ilişki incelenmektedir. Öğrencileri spora kimin yönlendirdiği ile aktif olarak spor yapma durumları arasında hesaplanan X^2 değeri 75,77 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Futbol ve cimnastik branşlarını tercih eden öğrenciler kendi kararlarıyla spora yönlendiklerini ifade ederken; basketbol ve güreş branşlarını tercih edenlerde ise aile etkisinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 52. Öğrencileri Spora Yönelendiren Etkenler İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Sizi Spora Kim Yönlendirdi?					
	Cevapsız	Ailem	Arkadaş	Beden Eğitimi Öğretmeni	Kendi Kararım	Diğer
Cevapsız	1 10	4 40	1 10		4 40	
Futbol		13 13,68	10 10,5	9 9,474	63 66,32	
Voleybol		5 16,67	2 6,67	9 30	12 40	2 6,667
Basketbol		5 31,25	2 12,5	3 18,75	6 37,5	
Güreş		1 33,33	1 33,3		1 33,33	
Cimnastik		2 28,57	1 14,3	1 14,29	3 42,86	
Diğer	3 4,225	20 28,17	5 7,04	14 19,72	26 36,62	1 1,408
Toplam	5 2,137	50 21,37	23 9,83	36 15,38	115 49,15	3 1,282

$X^2=75,77$

$P=0,001$

Tablo 53. Öğrencilerin Branşlarıyla İlgili Eğitim Alıp Almadıkları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Yapmış Olduğunuz Sporla İlgili Eğitim Aldınız mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Kısmen		5 83,33	1 16,7	6 100
Evet	1 0,787	101 79,53	25 19,7	127 100
Hayır		62 61,39	39 38,6	101 100
Toplam	1 0,427	168 71,79	65 27,8	234 100

$X^2=11,07$

$P=0,026$

Tablo 53, öğrencilerin yapmış oldukları sporla ilgili eğitim almaları ile aktif spor yapmaları arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Öğrencilerin yapmış oldukları sporla ilgili eğitim almaları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 11,07 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Aktif olarak spor yapanların önceden bir spor eğitimi aldıkları görülürken bu oran diğer grupta daha düşüktür.

Tablo 54. Öğrencilerin Branşlarıyla İlgili Eğitim Alıp Almamaları İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Yapmış Olduğunuz Sporla İlgili Eğitim Aldınız mı?			Toplam
	Cevapsız	Evet	Hayır	
Cevapsız		8	2	10
		80	20	100
Futbol	1	61	33	95
	1,053	64,21	34,7	100
Voleybol		23	7	30
		76,67	23,3	100
Basketbol		10	6	16
		62,5	37,5	100
Güreş		3		3
		100		100
Cimnastik		5	2	7
		71,43	28,6	100
Diğer		58	13	71
		81,69	18,3	100
Toplam	1	168	65	234
	0,427	71,79	27,8	100

$$X^2=14,86$$

$$P=0,388$$

Tablo 54, öğrencilerin yapmakta oldukları branş ile sporla ilgili almış oldukları eğitim ilişkisini vermektedir. Öğrencilerin yapmış oldukları sporla ilgili eğitim alma durumları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 14,86 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. Bütün branşlardaki öğrenciler eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda branş tercihlerinden kaynaklanan bir farklılık söz konusu değildir.

Tablo 55. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerler İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Sporda İlk Temel Eğitimi Nerede Aldınız?						Toplam
	Cevapsız	Mahalle	Okul	Arkadaş Grubu	Kitle iletişim araçları	Diğer	
Kısmen			4			2	6
			66,7			33,33	
Evet	2	24	63	15	2	21	127
	1,575	18,9	49,6	11,81	1,575	16,54	
Hayır	1	16	59	12	2	11	101
	0,99	15,84	58,4	11,88	1,98	10,89	
Toplam	3	40	126	27	4	34	234
	1,282	17,09	53,8	11,54	1,709	14,53	

$$X^2=6,19$$

$$P=0,799$$

Tablo 55, öğrencilerin sporda temel eğitimi nerede aldıkları ile aktif olarak spor yapmaları arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Öğrencilerin sporda ilk eğitimi nerede aldıkları ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 6,19 olarak bulunmuştur.

İki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde herhangi bir ilişki söz konusu değildir. İki grup arasında bir farklılık olmamasına rağmen araştırma kapsamındaki bireylerin çoğunluğun, ilk temel spor eğitimini okullarında aldığı görülmektedir.

Tablo 56. Öğrencilerin Sporda İlk Temel Eğitimi Aldıkları Yerler İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Sporda İlk Temel Eğitimi Nerede Aldınız?						Toplam
	Cevapsız	Mahalle	Okul	Arkadaş Grubu	Kitle iletişim araçları	Diğer	
Cevapsız			6 60	1 10		3 30	10
Futbol	2 2,105	34 35,79	36 37,9	9 9,474	2 2,105	12 12,63	95
Voleybol		1 3,333	22 73,3	4 13,33		3 10	30
Basketbol		1 6,25	11 68,8	3 18,75		1 6,25	16
Güreş			1 33,3	1 33,33		1 33,33	3
Cimnastik			6 85,7			1 14,29	7
Diğer	1 1,408	3 4,225	44 62	8 11,27	2 2,817	13 18,31	71
Toplam	3 1,282	40 17,09	126 53,8	27 11,54	4 1,709	34 14,53	234

$$X^2=59,96$$

$$P=0,005$$

Tablo 56'da, öğrencilerin yapmakta oldukları branşları ile sporda aldıkları ilk temel eğitim yeri arasındaki dağılım görülmektedir. Öğrencilerin ilk temel eğitimi nerede aldıkları ile branşları arasında hesaplanan X^2 değeri 59,96 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Futbol branşını tercih eden öğrenciler mahallelerinde böyle bir eğitim aldıklarını ifade ederken; voleybol, basketbol ve cimnastik branşlarına ilgi duyanların daha çok okulda eğitim aldıkları gözlenmiştir.

Tablo 57, öğrencilerin sporu seçmelerindeki amaç ile aktif olarak spor yapmaları arasındaki dağılımı vermektedir. Öğrencilerin sporu seçmedeki amacı ile aktif spor yapmaları arasında hesaplanan X^2 değeri 32,04 olarak bulunmuştur. 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Her iki grupta da sağlığını korumak seçeneğinde bir yoğunlaşma görülürken; aktif olarak spor yapanların para kazanmak seçeneğinde yüksek bir orana sahip olduğu gözlenmektedir.

Tablo 57. Öğrencilerin Sporunu Seçme Amaçları İle Aktif Spor Yapmaları Arasındaki İlişki

Aktif Olarak Spor Yapma	Sporunu Seçmedeki Amacınız Nedir?							Toplam
	Cevapsız	Sağlığını Korumak	Boş Zamanımı Değerlendirmek	Sosyal Çevre Edinmek	Para Kazanmak	Şöhret Olmak	Diğer	
Kısmen		3 50	2 33,3		1 16,67			6
Evet	3 2,362	49 38,58	12 9,45	10 7,874	26 20,47		27 21,26	127
Hayır	3 2,97	34 33,66	29 28,7	10 9,901	2 1,98	1 0,99	22 21,78	101
Toplam	6 2,564	86 36,75	43 18,4	20 8,547	29 12,39	1 0,427	49 20,94	234 100

$X^2=32,04$

$P=0,001$

Tablo 58. Öğrencilerin Sporunu Seçme Amaçları İle Branşları Arasındaki İlişki

Branş	Sporunu Seçmedeki Amacınız Nedir?						
	Cevapsız	Sağlığını Korumak	Boş Zamanımı Değerlendirmek	Sosyal Çevre Edinmek	Para Kazanmak	Şöhret Olmak	Diğer
Cevapsız		7 70	1 10				2 20
Futbol	3 3,158	32 33,68	16 16,8	8 8,421	24 25,26		12 12,63
Voleybol		10 33,33	7 23,3	2 6,667	2 6,667		9 30
Basketbol	1 6,25	5 31,25	4 25	4 25			2 12,5
Güreş		2 66,67	1 33,3				
Cimnastik		3 42,86	3 42,9	1 14,29			
Diğer	2 2,817	25 35,21	11 15,5	5 7,042	3 4,225	1 1,408	24 33,8
Toplam	6 2,564	86 36,75	43 18,4	20 8,547	29 12,39	1 0,427	49 20,94

$X^2=57,69$

$P=0,04$

Tablo 58'de, öğrencilerin aktif olarak spor yapma durumlarıyla sporunu seçmedeki amaçları arasındaki ilişki görülmektedir. Öğrencilerin sporunu seçmedeki amaçları ile aktif olarak spor yapma durumları arasında hesaplanan X^2 değeri 57,69 olarak bulunmuştur. Bu iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. İlişkinin kaynağı araştırıldığında, futbol branşına ilgi duyan öğrencilerin para kazanmak ve sağlığı korumak; voleybol, basketbol, güreş ve cimnastik branşlarına ilgi duyanlarınsa boş zamanı değerlendirmek ile sağlığı korumak amacıyla spor yaptıkları gözlenmektedir.

8. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerinde etken olan faktörler incelenmiştir. Çeşitli değişkenler arasında istatistiki anlamlılık düzeylerine bakılarak karşılaştırmalar yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımına bakıldığında, çoğunluğu erkeklerin oluşturduğu görülmektedir (Tablo 1). Bu sonuç; hem D.İ.E. (1995)'in 1993-1994 yılı itibariyle yapmış olduğu öğrenci cinsiyetleri araştırmasıyla, hem de S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu özel yetenek sınavı kontenjan oranı ile paralellik arz etmektedir (S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınav Kılavuzu 2000).

Örnekleme oluşturan öğrencilerden aktif olarak spor yapanların oranı daha fazla görülmektedir (Tablo 18). Örneklem oluşturulurken, S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerin nitelik ve nicelikleri dikkate alınmıştır. Bu sebeple cinsiyet ve aktif spor yapma durumunun üniversite evrenini doğru olarak yansıttığı düşünülmektedir.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin büyük çoğunluğu il merkezi doğumlu olanlardır (Tablo 2). Öğrencilerin doğum yeri değişkeninin, onların branş tercihi ve aktif spor yapmalarında belirleyici olumlu bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin doğdukları yer ile aktif olarak spor yapıp yapmamaları arasındaki ilişki değerlendirildiğinde, iki değişken arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu da öğrencilerin doğum yerleri ile aktif spor yapma durumları arasında bir benzerlik olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin doğum yeri değişkeninin, onların branş tercihi yapmalarında belirleyici olumlu bir etki yapmadığı görülmektedir. Branşlar açısından öğrenciler heterojen bir doğum yeri dağılımı göstermektedir (Tablo 27,28).

Öğrencilerin mezun oldukları liselere göre dağılımı incelendiğinde, genel lise mezunlarının büyük bir çoğunluğa sahip oldukları görülmektedir (Tablo 3). Ülkemizdeki genel lise sayısının diğer liselere oranı göz önünde bulundurulduğunda, araştırma grubunu teşkil eden öğrencilerin çoğunlukla genel lise mezunu olmaları sonucu normal karşılanmalıdır. Soyer (1997) de üniversite öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışmada, üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun genel liselerden mezun olduklarını bulmuştur.

Örnekleme katılan öğrencilerin anne eğitim durumları değerlendirildiğinde, ilkokul mezunu anne oranının büyük bir çoğunluğa sahip olduğu gözlenmektedir (Tablo 4). Öğrencilerin anne eğitim durumları ile aktif spor yapma durumları arasında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Detaylı analizler yapıldığında öğrenci annelerinin çoğunun ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Ayrıca aktif spor yapanlarda ilkokul ve ortaokul oranları yüksek iken, spor yapmayanlarda ise ilkokul ve okur-yazar olmama durumunun yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin anne eğitim durumları ile tercih edilen branşlar arasındaki ilişki değerlendirildiğinde ise iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 29,30).

Tablo 6'ya göre; öğrenci annelerinin çok büyük bir çoğunluğu ev hanımıdır. Öğrencilerin anne mesleği ile aktif spor yapmaları arasında anlamlı farklılıklar gözlenmektedir. Genel olarak öğrencilerin anne meslekleri ev hanımı seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Aktif spor yapanların anne meslekleri ev hanımı ve memur seçeneğinde yoğunlaşırken, spor yapmayanların anne mesleklerinin tamamıyla ev hanımı olduğu görülmektedir (Tablo 33). Doğan ve Özçaldıran (1995), futbol ve yüzmeye yeni başlayan çocukların ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarını karşılaştırdıkları çalışmalarında anne mesleklerinin hemen tamamını ev hanımı olarak bulmuşlardır. Bu sonuç, çalışmamızı destekler niteliktedir.

Örnekleme katılan öğrencilerin baba eğitim durumları değerlendirildiğinde, ilkokul mezunu baba oranının büyük bir çoğunluğa sahip olduğu gözlenmektedir (Tablo 5). Öğrencilerin baba eğitim durumları ile aktif spor yapma durumları arasında anlamlı ilişkilerin olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak öğrenci babalarının öğrenim durumunun heterojen bir dağılım gösterdiği gözlenmektedir. Aktif spor yapan öğrencilerin babalarının genel olarak ilkokul, lise ve üniversite mezunu oldukları gözlenmektedir. Spor yapmayanlarda ise, ilkokul mezunu seçeneğinin yüksek olduğu görülmektedir. Fakat, öğrencilerin baba eğitim durumları ile tercih edilen branşlar arasındaki ilişki değerlendirildiğinde ise iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 31,32).

Anne ve babanın eğitim durumu, çocuğun spora yönlendirilmesi ile doğrudan ilgili gözlenmektedir. Spor yapan öğrencilerin anne ve babalarının yüksek oranda öğrenim görmüş olmaları, yapmayan öğrenci ebeveynlerinin ise genellikle okur-yazar olmaması veya ilkokul mezunu olması, eğitim seviyeleri yüksek olan anne babanın çocuğunu spora

yönlendirmede çok daha fazla olumlu bir etkiye sahip olduklarını göstermektedir. Demir (1996), 7-14 Yaş Grubu Çocuklarının Spora Yönlendirilmesine Etki Eden Faktörler isimli çalışmasında, anne babanın eğitim durumunun yüksek olmasının, çocuklarını spora yönlendirmelerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu bulmuştur. Bu sonuç da, çalışmamızla paralellik arz etmektedir.

Çalışmaya katılan grup baba meslekleri açısından değerlendirildiğinde, memur ve serbest meslek oranlarının eşit olduğu görülmektedir (Tablo 7). Öğrencilerin baba meslekleri ile aktif spor yapmaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Genel olarak öğrencilerin baba meslekleri bütün seçeneklerde dengeli bir dağılım göstermektedir. Araştırmaya katılan öğrenci babalarının büyük çoğunluğu memur ve serbest meslek dallarında görev yapmaktadır. Branşlar açısından baba mesleklerinde bir farklılığın olmadığı gözlenmektedir (Tablo 34,35). Ekici (1997) de yaptığı çalışmada, baba meslekleri ile ilgili bulgularımızı destekler özellikle sonuçlara varmıştır.

Aylık gelir dağılımları bakımından; en alt seviye olan 0-80 milyon TL arasındaki aylık gelir oranının son sırada yer aldığı, çoğunluğu ise 181-231 milyon TL arasında olanların oluşturduğu Tablo 8'den anlaşılmaktadır. Öğrenci aileleri, birbirine yakın bir aylık gelir oranına sahiptir. Yani, gelir oranının dağılımında bir homojenlik söz konusudur.

Araştırmaya katılan bireylerin ailelerinin aylık gelir oranı ile aktif olarak spor yapmaları değişkeni, anlamlı bir ilişkiyi yansıtmaktadır. Genel olarak bütün öğrenci aileleri farklı gelir oranlarına sahiptirler. Aktif spor yapanların 281 milyon TL ve üzeri seçeneğinde yoğunlaştığı göz önünde bulundurulursa, spora yönelme ile gelir seviyesinin yüksek olmasının birbirini yakından etkilediği düşünülebilir. Ailelerin aylık gelir oranlarıyla öğrencilerin seçtikleri branşlar arasında bir ilişki bulunmamaktadır. Bütün branşlardaki öğrencilerin 81 milyon TL ile 281 milyon TL arasında değişen gelir oranlarına sahip oldukları, dolayısıyla aylık gelir bakımından eşit bir dağılım gösterdikleri görülmektedir (Tablo 36,37).

Ailelelerin ekonomik seviyelerinin yüksek olması, bireylerin spor saha ve araç-gereçlerinden daha iyi faydalanmalarına zemin hazırlamaktadır. Dolayısıyla, spora katılımın sayısında meydana gelen artış, yönelmeyi de doğrudan etkilemektedir. Ekonomik rahatlığa sahip bireyler sadece spora katılım açısından değil, diğer imkanlardan da (medya takibi ya da spor seyircisi olarak) daha kolay yararlanmaktadırlar. Bunların sonucu olarak

da, spora yönelmeleri daha kolay olmaktadır. Nazik (1998) yaptığı çalışmada, ailelerin hayat seviyelerinin yüksek olmasının; aile bireylerinin değer yargıları, standartları, istek ve amaçları üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu sonucuna varmıştır. Demir (1996) ise araştırmasında, ekonomik durum ile spora teşvik arasında çalışmamızı destekleyen sonuçlara varmıştır.

Ailelerindeki birey sayısı bakımından, ailesi 4 ile 5 birey arasında olan öğrenciler büyük çoğunluğu oluşturmaktadır (Tablo 9). Aktif olarak spor yapma ile ailedeki birey sayısı arasında herhangi bir ilişki ya da farklılık görülmemektedir. Hem aktif spor yapanlarda, hem de yapmayanlarda ailedeki birey sayısı benzerlik göstermektedir (Tablo 38).

Öğrenciler, gazete okuma alışkanlıkları bakımından değerlendirildiğinde; büyük bir çoğunluğun gazete okuma alışkanlığına sahip olduğu görülmektedir (Tablo 11). Gazete okuma alışkanlığı ile aktif spor yapma değişkeni arasında herhangi bir farklılık bulunamamıştır. Aktif olarak spor yapan ve yapmayan öğrenciler aynı ölçüde gazete okumaktadır. Aynı şekilde öğrencilerin branşlarına göre gazete okuma alışkanlıkları arasındaki ilişkide de bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 39,40).

Örnekleme katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu gazetelerin spor sayfalarını okuduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 12). Öğrencilerin aktif spor yapmaları ile gazetelerin en çok hangi sayfasını okudukları değişkeni incelendiğinde, aktif olarak spor yapanların daha çok spor sayfasını okudukları görülmektedir. Gazetede okunan bölümler ile aktif olarak spor yapma arasındaki ilişki, anlamlı olarak görülmektedir. Öğrencilerin gazetelerin en çok hangi sayfasını okudukları ile branşları arasındaki dağılıma göre branşları gereği spor sayfasını okuyanlar büyük bir çoğunluğu teşkil etmektedir. Özellikle; futbol, basketbol ve cimnastik branşlarını tercih edenlerin gazetelerin spor sayfalarını daha fazla okudukları anlaşılmaktadır (Tablo 41,42).

Ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu kitap okuma alışkanlığı olanlardır ve okunan kitap türleri içinde genel kitaplar çoğunluğu oluşturmaktadır (Tablo 13,14). Kitap okuma alışkanlıkları ile aktif spor yapmaları arasında anlamlı bir ilişki söz konusudur. Öğrencilerin büyük çoğunluğu kitap okuduklarını ifade etmişlerdir. Bu oran spor yapmayanlarda daha fazla görülmektedir. Öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları ile branşları arasında ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Okunan kitap türleri ile aktif spor

yapma değişkeni arasında herhangi bir anlamlılık söz konusu değildir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu roman ve genel kitapları okuduklarını ifade etmişlerdir. Spor yapanlarla yapmayanlar arasında okunan kitap türlerine göre bir farklılık gözlenememiştir. Aynı şekilde, okudukları kitap türleri ile branşları arasında da herhangi bir ilişki söz konusu değildir (Tablo 43,44,45,46).

Araştırma grubunun büyük bir çoğunluğu televizyon seyretme alışkanlığına sahiptir (Tablo 15). Öğrencilerin televizyon seyretme oranlarıyla aktif spor yapmaları arasında bir ilişki mevcut değildir. Örneklemin hemen tamamı yüksek oranda televizyon seyretmektedir. Aktif olarak spor yapanlarla yapmayanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Benzer şekilde televizyon seyretme oranları ile branş tercihleri arasında da herhangi bir anlamlı ilişki söz konusu değildir. Televizyon seyretme oranları açısından bütün branşlar arasında dengeli bir dağılım söz konusudur (Tablo 47,48).

Öğrencilerin televizyonda en çok seyrettikleri programların dağılımına bakıldığında ise; müzik, magazin ve spor programlarının ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir (Tablo 16). Televizyonda en çok seyredilen program çeşitleriyle aktif spor yapmaları değişkenleri arasında bir ilişki mevcut değildir. Grubun büyük çoğunluğu, müzik magazin ve spor programlarını seyretmektedir. Televizyonda en çok seyredilen programlar ile yapılan branşlar arasındaki ilişki anlamlı olarak bulunmuştur. Gerek seyredilen programlar ve gerekse de branşlar arasında bir anlamlılık vardır. Güreş, basketbol ve kısmen de cimnastik branşlarında olan öğrenciler magazin programlarını tercih ederken, futbol branşında olanların spor programlarına daha fazla ilgi gösterdikleri gözlemlenmektedir (Tablo 49,50).

Öğrenci ailelerinde düzenli olarak spor yapanların oranı oldukça düşüktür. Araştırma kapsamındaki öğrencilerin ailelerindeki bireylerden düzenli olarak spor yapmayanların oranı büyük çoğunluğu oluşturmaktadır (Tablo 17).

Öğrenciler spora başlama yaşı bakımından, 10 ile 15 yaşları arasında homojen bir dağılım göstermektedirler (Tablo 19). Karaküçük ve Yetim (1997), spora yönelme sebepleri ile ilgili yaptıkları çalışmada spora başlama yaşı olarak araştırmamızla benzer sonuçlara varmışlardır. Adı geçen çalışmada, spora başlama yaşı ile yönlendirme etkenleri arasında ilişki aranmış ve bir anlamlılık bulunamamıştır. Çalışmamız da genel itibariyle değerlendirildiğinde, literatürle benzer sonuçların çıktığı söylenebilir.

Öğrenciler branşları yönünden değerlendirildiğinde; futbol branşı ile uğraşanların büyük çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. En az orana sahip olan branş ise güreştir (Tablo 22). Futbolun en çok seçilen spor olma özelliği; hem okul giriş sınavı başvurularıyla ve hem de dünya ve ülkemiz gerçekleriyle paralellik arz etmektedir. Okula giriş sınavında başvuruların en fazla olduğu branş futboldur. Ayrıca; bütün dünyada dolayısıyla ülkemizde, uygulama kolaylığı ve kitleleri peşinden koşturma özelliği ile futbol bütün spor branşlarının toplamından daha fazla bir ilgi ve popüleriteye sahiptir.

Spora yönlendirmeyi sağlayan etkenlerin dağılımına bakıldığında; büyük çoğunluğun kendi iradesiyle sporu seçtikleri görülmektedir. Aile ikinci sırada yer alırken, beden eğitimi öğretmeni üçüncü sıradadır. Akran grubu ise son sırada yer almaktadır. Cevap vermeyenler ve diğer etmenlerin etkili olduğu öğrenciler çok az bir orandadır. Spora yönlendirilmede, kendi karar verenlerin oranı büyük bir çoğunluk teşkil etmektedir. (Tablo 23).

Aileler tarafından spora pozitif yaklaşım, nesiller arsında spora ilgiyi arttırır. Bundan başka, aileler de spora katılıyor ya da geçmişte sporla ilgilenmişlerse, yine aileler spor yapmaya devam ediyor ya da düzenli olarak televizyondan spor programlarını seyrediyorlarsa veya aileler çocuklarının sporda başarılı olmalarını ümit ediyorlarsa ya da amaçlıyorlarsa, aileler spora aktif katılım için çocuklarını cesaretlendiriyorlarsa ve spor aile içinde genel bir konuya, çocuklar sporla daha fazla ilgilenebilir ve katılımında bulunabilir. Ailelerin spora ilgili olması çocuğun spora ilgi duyması ve katılımında, hatta sporun toplumun çoğunluğunca yapılmasında olumlu bir etkidir (Öztürk 1998).

Kılıçgil (1998), ailenin ilgisi ve cesaretlendirmesinin spora yönelmede etkili olduğunu bulmuştur. Fakat bu unsurlar önemli görünmesine rağmen bazen yetersiz kalmaktadırlar. Bunların yanında psikolojik ve fiziksel faktörler de önemli olmaktadır. Bischoff (1985)'e göre ise, kolejde okuyan erkek sporcuların spora yönelmelerinde ailenin, arkadaşlarından ve beden eğitimi öğretmeninden daha çok etkisi vardır. Küçük (1997) de çalışmasında; bireyi spora yönlendirmede ailenin ilk sırada yer aldığını, aile içinde de babanın bu görevi en fazla yerine getiren kişi olduğunu bulmuştur. Bütün bu araştırmalar çalışmamızı destekler niteliktedir.

Öğrencileri spora yönlendiren etkenlerle aktif olarak spor yapmaları değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Hem aktif olarak spor yapanlar ve hem de yapmayanlar büyük oranda sporu kendi iradeleriyle seçtiklerini belirtmişlerdir. Spora

yönlendirmeyi sağlayan etkenlerle öğrencilerin yaptıkları branşlar değerlendirildiğinde; anlamlı bir ilişkinin söz konusu olduğu görülmektedir. Futbol ve cimnastik branşlarını tercih eden öğrenciler kendi kararlarıyla spora yöneldiklerini ifade ederken; basketbol ve güreş branşlarında olanların ailelerinin etkisiyle spora yöneldikleri görülmektedir (Tablo 51,52).

Tablo 24'e göre; araştırma kapsamındaki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu yapmış oldukları sporla ilgili eğitim almışlardır. Tablo 53 ise; öğrencilerin branşlarıyla ilgili eğitim alıp almadıklarıyla aktif spor yapmalar değişkenini vermektedir ve anlamlı bir ilişki söz konusudur. Aktif olarak spor yapanların önceden bir spor eğitimi aldıkları gözlemlenirken yapmayanlarda bu oranın düşük olduğu görülmektedir. Öğrencilerin branşlarıyla ilgili eğitim alıp almadıkları ile branşları arasında herhangi bir anlamlılık bulunamamıştır (Tablo 54).

Sporda ilk temel eğitimi alanların okul seçeneğinde yoğunlaştıkları görülmektedir. Bu konuda mahalle ikinci sırada yer alırken, akran grubu da üçüncü sıradadır. Kitle iletişim araçlarından eğitim alanların oranı oldukça düşüktür ve son sıradadır. Araştırma grubunun büyük bir çoğunluğu sporda ilk temel eğitimi okulda almıştır (Tablo 25). Öğrencilerin sporda ilk temel eğitimi aldıkları yerler ile aktif spor yapmaları değişkeni arasında herhangi bir anlamlılık bulunamamıştır. Her iki grup arasında da bir farklılık olmamasına rağmen, kapsamdaki bireylerin büyük çoğunluğu ilk temel eğitimi okulda almışlardır. Sporda ilk temel eğitimin alındığı yer ile branşlar arasındaki ilişkide ise anlamlılık söz konusudur. Futbol branşını tercih eden öğrenciler mahallelerinde böyle bir eğitim aldıklarını ifade ederken; voleybol, basketbol ve cimnastik branşlarına ilgi duyanların daha çok okulda eğitim aldıkları gözlenmiştir (Tablo 55.56).

Sporda temel eğitimin yüksek oranda okulda alınması sonucu normal karşılanmalıdır. Çünkü, okul spor takımlarının başarısı ve okul içinde sporculara verilen değer, spora yönelmede cezbedici bir etki meydana getirmektedir. Okul içinde spor takımlarında oynuyor olmanın getirdiği tanınmışlık, parmakla gösterilme, öğretmen hoşgörüsü ve karşı cins arkadaşlığının kolaylaşması gibi unsurlar spora yönelmede etkili olmaktadır. Buna, kısıtlı da olsa düzenli beden eğitimi dersleri faktörü de ilave edilecek olursa sporda ilk temel eğitimin büyük oranda okullarda alınıyor olması tabii bir sonuç olarak değerlendirilmelidir. Karaküçük ve Yetim (1997), sporda temel eğitimin alındığı yerler konusunda araştırmamızı destekleyen bulgulara ulaşmışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu sporu sağlıklarını korumak amacıyla seçtiklerini belirtmişlerdir. Rekreatif amaçlı olanlar ise ikinci sırada yer almaktadır. Bu durum, günlük boş zaman süreleri 3-4 saat olan üniversite öğrencileri için (Yazıcı 1998) normal bir sonuç olarak değerlendirilmelidir. Para kazanmak amacıyla spor yapanlar üçüncü sıradadır. Sosyal çevre edinmek için spor yapanlar ise son sırada yer almaktadır. Örneklemin büyük çoğunluğunu, amacı sağlığını korumak olan öğrenciler oluşturmaktadır (Tablo 26).

Araştırma grubunun büyük çoğunluğu sporla amatör olarak ilgilenmekte ve yaptıkları spordan gelir elde etmemektedirler. Aynı zamanda eğitim masrafları da aileleri tarafından karşılanmaktadır (Tablo 10,20,21).

Öğrencilerin sporu seçme amaçları ile aktif spor yapmaları arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Her iki grupta da sağlığını korumak seçeneğinde bir yoğunlaşma görülürken, aktif olarak spor yapanların para kazanma seçeneğinde yüksek bir orana sahip oldukları gözlenmektedir. Aynı şekilde, sporu seçme amacı ile branşlar değişkeni arasında da anlamlı bir ilişki gözlenmektedir. Branşı futbol olanlar, para kazanmak ve sağlıklarını korumak amacıyla spor yapmaktadırlar. Voleybol, basketbol, güreş ve cimnastik branşlarında olanlar ise, rekreatif amaçların yanında sağlıklarını da korumak istemektedirler (Tablo 57,58).

Sonuç olarak; aile (ebeveynin eğitim durumu ve mesleği, ekonomik yeterliliği) bireyin spora ilgi duyması ve yönelmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Beden eğitimi öğretmenleri ve kitle iletişim araçları da, kişiyi spora yönlendirme konusunda en önemli etkenlerden ikisi olarak belirginleşmektedir.

Sağlıklı bir vücuda sahip olmak ve para kazanmak istekleri, spor yapma amaçlarından en önemlileri olarak görülmektedir. Ayrıca sosyal çevre edinmek faktörü de göz ardı edilmemelidir.

9. ÖZET

S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ / KONYA-2001

Alpaslan GÖRÜCÜ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Şakir BERBER

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Okuyan Öğrencilerin Spor Yapma Amaçları ve Spora Yönlendirilmelerinde Etken Olan Faktörler

Araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor yüksekokullarında okuyan öğrencilerin spora ilgi seviyeleri, spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerinde etkili olan faktörlerin tespit edilmesidir.

Araştırma, 1999-2000 eğitim öğretim döneminde Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan öğrenciler üzerinde yapılmıştır.

Araştırmada yüz yüze görüşme tekniği uygulanmıştır. Sınıflarda öğrenciler tesadüfi örnekleme ile seçilmiş, 1. Sınıftan 85, 2. Sınıftan 71 ve 4. Sınıftan da 78 olmak üzere toplam 234 öğrenciyle görüşülmüştür.

Öğrenciye dağıtılan anket formu bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 8.00 programlarında işlenmiştir. Sayılar ve yüzdelikler üzerinde çalışıldığı için non-parametrik testlerden Chi-Square istatistiği kullanılmıştır. Frekans dağılım analizleri alındıktan sonra, birbiriyle ilişkili olarak düşünülen değişkenler arasında çapraz tablolar oluşturulmuş ve bunların istatistiki anlamlılıkları $P < 0.05$ değerine göre yorumlanmıştır.

Araştırmada; öğrencilerin anne eğitim durumları, anne meslekleri, baba meslekleri, ailelerin aylık gelir oranları, gazetede en çok okunan bölümler, kitap okuma alışkanlıkları, branşları ile ilgili eğitim alıp almadıkları ve sporu seçme amaçları ile aktif spor yapma değişkenleri arasında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca; gazetede okunan bölümler, televizyonda en çok seyredilen programlar, spora yönelmeyi sağlayan etkenler, sporda ilk

temel eğitimin alındığı yer ve sporu seçme amacı ile branşlar değişkenleri arasında da istatistiki seviyede anlamlılık bulunmuştur ($P<0.05$).

Öğrencilerin doğum yerleri, baba meslekleri, ailelerindeki birey sayısı, gazete okuma alışkanlıkları, okudukları kitap türleri, televizyon seyretme oranları, seyrettikleri televizyon programları, spora yönlendiren etkenler ve sporda ilk temel eğitimi aldıkları yer ile aktif spor yapma değişkenleri arasında anlamlılık bulunamamıştır. Aynı şekilde; doğum yerleri, anne eğitim durumları, baba eğitim durumları, baba meslekleri, ailelerinin aylık gelirleri, gazete okuma alışkanlıkları, kitap okuma alışkanlıkları, okudukları kitap türleri, televizyon seyretme oranları ve branşlarıyla ilgili eğitim alıp almadıkları ile branş tercihleri değişkenleri arasında da herhangi bir anlamlılık bulunamamıştır ($P>0.05$).

Sonuç olarak; anne babanın eğitim durumu ve mesleği, ailenin ekonomik yeterliliği, öğrencinin gazete, televizyon gibi medya araçlarını takip etme alışkanlığında olması ve kitap okuması spora ilgi ve yönelmelerini olumlu olarak etkilemektedir. Ayrıca, sporla ilgili temel eğitim alınması ve sporun bir amaca yönelik olarak tercih edilmesi sebebi de, spora yönelmenin en önemli vasıfları olarak tespit edilmektedir.

10. SUMMARY

S.Ü. Health Science Institute
Physical Education and Sport Science
MASTER THESIS / KONYA-2001

Alpaslan GÖRÜCÜ

Advisor

Assos. Prof. Şakir BERBER

The Objectives of the students, Attending Physical Education and Sport Colleges, in Doing Sports and the Factors in Their Being Guided into Sports

The objective of the survey is to be able to detect the goals in doing sports, the levels of interest in sports, of the students at BESYO, and the factors, which have great influence on their being guided into sports.

This survey includes the students who attend at BESYO, of Selçuk University, in 1999-2000 academic year.

In this survey, the technique of interviewing face to face has been used. The students have been selected randomly in classes, a total of 234 students have been interviewed, 85 of which are from the first year students, 71 are from the second year students, and 78 of them are from the forth year students.

The questionnaire form, handed out to the students, has been processed in the computerised environment by using Statistical Package for Social Sciences 8.00 (SPSS). Since there has been work on the numbers and figures, Chi-Square statistics has been used with None-parametric tests. After the frequency distribution analysis, crosswise tables have been formed among the variables, considered to be related to each other, and the statistical significance of them has been interpreted as $P < 0.05$.

In this survey, significant outcomes have been achieved between their mother's literacy, job, their father's job, the monthly income of their families, the pages or columns most widely read in the papers, their habits of reading, whether they had education for their branches and their reasons for choosing sports, and the variables in actively taking place in sports. In addition, statistical significance has been found, between the variables of, the

parts read in newspapers, the TV programs which are most widely watched, the factors leading to sports, the place where the fundamental primary education was taken, and the reasons for choosing sports and branch variables ($P < 0.05$).

There hasn't been significance, between the variables of, the places of birth, of the students, their fathers' jobs, the number of the family members, the habits of reading papers, the kinds of books being read, the rate of TV watching, the TV programs being watched, the factors leading to sports, the first place they got their first training in sports, and the variables of doing sports actively. Likewise, there has not been significance, between the variables of, the places of birth, the level of the mother's education, and of the father's education, the jobs of the fathers, the monthly income of the families, the habits of reading papers, and of reading books, the kinds of books they read, the rate of watching television, and whether they had training related to their branch, and the variables of branch shifts ($P > 0.05$).

In conclusion, the literacy and occupation of the fathers and mothers, the economic sufficiency of the family, the habit of the student chasing the media such as newspaper, and TV and of reading books have positive effect on their heading for sports. Besides, the factors of primary education for sports, and the preference of sports for a definite purpose are regarded as the most important aspects of heading for sports.

11. EKLER

EK 1. ANKET FORMU

Kıymetli Öğrenciler;

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında okuyan öğrencilerin spor yapma amaçları ve spora yönlendirilmelerinde etken olan faktörlerin belirlenmesi amacıyla bir çalışma yapıyorum. Bu çalışmanın amacı; bireyi, spora hangi faktörlerin sevk ettiğinin belirlenmesi ve sporun hangi amaçlarla yapıldığının tespitidir. Çalışmadan elde edilecek sonuçların, spora başlayacak olanlara rehber olması en önemli amaç olacaktır.

Cevaplarınızı kutucuğunun içini karalayarak belirleyiniz.

Çalışmaya göstereceğiniz ilgi ve alakadan dolayı teşekkür ederim.

Arş. Gör.

Alpaslan GÖRÜCÜ

A. KİMLİK BİLGİLERİ

1. Yaşınız:
2. Cinsiyetiniz: Erkek Bayan
3. Doğum yeriniz: Köy Kasaba İlçe İl Büyükşehir
4. Mezun olduğunuz lise: Genel Lise İmam Hatip Lisesi Öğretmen Lisesi
 Meslek Lisesi Anadolu Lisesi Diğer (lütfen belirtiniz).....
5. Annenizin eğitim durumu: Okur yazar değil Okur yazar İlkokul
 Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü eğitim
6. Babanızın eğitim durumu: Okur yazar değil Okur yazar İlkokul
 Ortaokul Lise Üniversite Lisansüstü eğitim
7. Annenizin mesleği: Ev hanımı İşçi Memur Yönetici
 Serbest meslek Diğer (lütfen belirtiniz).....
8. Babanızın mesleği: İşçi Memur Yönetici Çiftçi
 Serbest meslek Diğer (lütfen belirtiniz).....
9. Ailenizin aylık geliri:
 0-80 milyon TL 81-130 milyon TL 131-181 milyon TL
 181-231 milyon TL 231-281 milyon TL 281 ve üzeri
10. Ailenizdeki birey sayısı: 1-3 4-5 6-7 8 ve üzeri

B. KONU BİLGİLERİ

1. Hangi öğretimde okuyorsunuz? Birinci öğretim İkinci öğretim
2. Masraflarınızı ne şekilde karşılıyorsunuz?
 Ailemden Burs alıyorum Boş zamanlarımda çalışıyorum
 Spor yaparak diğer (lütfen belirtiniz).....
3. Gazete okur musunuz? Evet Hayır (evet diyorsanız 4. soruyu cevaplayınız)
4. Gazetelerin hangi sayfasını daha çok okursunuz?
 Ekonomi Siyaset Magazin Spor Diğer
5. Kitap okur musunuz? Evet Hayır (evet diyorsanız 6. soruyu cevaplayınız)
6. Hangi tür kitapları okursunuz?
 Genel İdeolojik Araştırma-İnceleme Roman-Hikaye Diğer
7. Televizyon seyredersiniz mi? Evet Hayır (evet diyorsanız 8. soruyu cevaplayınız)
8. Televizyonda en çok hangi tür programları seyredersiniz?
 Müzik-Magazin Yarışma Belgesel Spor Haber Diğer
9. Ailenizde düzenli olarak spor yapan var mı? Evet Hayır
10. Aktif olarak spor yapıyor musunuz? Evet Hayır
11. Spora kaç yaşında başladınız?
12. Sporla hangi seviyede ilgileniyorsunuz? Amatör Profesyonel
13. Yaptığınız spor branşından gelir elde ediyor musunuz? Evet Hayır
14. Hangi branşla ilgileniyorsunuz? Futbol Voleybol Basketbol
 Güreş Cimnastik Diğer (lütfen belirtiniz).....
15. Branşınız dışındaki sportif faaliyetlere katılıyor musunuz? Evet Hayır
16. Sizi spora kim yönlendirdi?
 Ailem Arkadaşlarım Beden eğitimi öğretmenim
 Kendim karar verdim Diğer (lütfen belirtiniz).....
17. Yapmış olduğunuz sporla ilgili eğitim aldınız mı? Evet Hayır
18. Sporda ilk temel eğitimi nerede aldınız? Mahalle Okul Akran grubu
 Kitle iletişim araçları Diğer (lütfen belirtiniz).....
19. Sporu seçmenizdeki amacınız nedir?
 Sağlığımı korumak Boş zamanımı değerlendirmek Sosyal çevre edinmek
 Para kazanmak Şöhret olmak Diğer (lütfen belirtiniz).....

12. KAYNAKLAR

Açıkada C (1994) *Beden Eğitiminden Spor Eğitime: Sporda Yeni Felsefeler*. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 2. Ulusal Sempozyumu, 16-18 Aralık 1993, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Açıkada C, Ergen E (1990) *Bilim ve Spor*. Büro-Tek Ofset Matbaacılık, Ankara.

Aracı H (1999) *Öğretmen ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi.*, Bağırhan Yayımevi, 2. Baskı, Ankara.

Arık İA (1996) *Motivasyon ve Heyecana Giriş*. İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Basın Konseyi (2000) *Basın Konseyi 1999 Yıllık Raporu*. Acar Matbaası, İstanbul.

Başaran İE (1994) *Eğitime Giriş*. Kadioğlu Matbaası, Ankara.

Başer E (1986) *Uygulamalı Spor Psikolojisi: Performans Sporunda Psikolojinin Rolü*. Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

Başer E (1994) *Futbolda Psikoloji ve Başarı*. Yayınevi Yayıncılık, İstanbul.

Başer E (1998) *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. Bağırhan Yayımevi, Ankara.

Baumann S (1994) *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. (Çeviren: H. Can İkizler, Ali Osman Özcan), Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

Baumgartner T, Jackson AS (1991) *Measurement for Evaluation*. 4. Edition, WMC Brown Publishers, Chicago.

BESYO (2000) *S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Özel Yetenek Sınav Kılavuzu*. Erman Ofset, Konya.

Bilen M (1983) *Ailede Kurumlarda ve Toplumda Sağlıklı İnsan İlişkileri*. Teknik Basım Sanayi Matbaası, Ankara.

Bischoff J (1985) *Influence of Significant Others in the Sports Participation of Female and Male Athletes*. Paper Presented at North American Sociology of Sport Society, November 6-10, Boston.

- Coakley JJ (1990)** *Spor in Society*. Times Mirror Mosby College Publisher, Illinois.
- Cordes KA, İbrahim HM (1996)** *Applications in Recreation and Leisure for Today and The Future*. Mosby-Year Book, Inc., St. Lois, Missouri.
- Çakmaklı K (1991)** *Aileler İçin Sosyal Hizmet*. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Eramet Matbaacılık, İstanbul.
- Çakmaklı K (1992)** *Anne-Baba Olmak*. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Kılıçaslan Matbaacılık, Ankara.
- Demir A (1996)** *7-14 Yaş Grubu Çocuklarının Spora Yönlendirilmesine Etki Eden Faktörler*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Demirci N (1986)** *Sporda Yönetim Teşkilatlanma ve Organizasyon*. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- DiE (1995)** *Türkiye İstatistik Yıllığı*. Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları, Ankara.
- Doğan B, Özçaldıran B (1995)** *Futbol ve Yüzmeye Yeni Başlayan Çocukların Ailelerinin Sosyo-Ekonomik Durumlarının Karşılaştırılması*. Performans: Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 1, İzmir.
- Doğan İ (1998)** *Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar*. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dökmen Ü (2000)** *İletişim Çalışmaları ve Empati*. Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dönmezer S (1994)** *Toplum Bilim*. Beka Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- Dönmezer İ (1999)** *Ailede İletişim ve Etkileşim*. Sistem Yayıncılık, Ankara.
- Ekici S (1997)** *Yüksek Öğrenim Gençliğinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıkları ve Turizme Katkıları Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Erdem S (1990)** *Sosyoloji*. Fil Yayınevi, İstanbul.
- Erdemli A (1996)** *İnsan, Spor ve Olimpizm Spor Felsefesi Yazıları*. Sarmal Yayınevi, İstanbul.

- Erdoğan İ (1995)** *Dünyanın Çarpık Düzeni Uluslararası İletişim*. Kaynak Yayınları, İstanbul.
- Ergen Ö (1990)** *Sözlü ve Yazılı İletişim*. Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Ergün M (1992)** *Eğitim ve Toplum*. Ocak Yayınları, Ankara.
- Erkal ME (1986)** *Sosyolojik Açından Spor*. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
- Erkal ME, Güven Ö ve Ayan D (1998)** *Sosyolojik Açından Spor*. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Fichter J (1994)** *Sosyoloji Nedir?*. (çeviren: Nilgün Çelebi), Attila Kitabevi, 2. Baskı, Ankara.
- Fidan F, Erden M (1993)** *Eğitime Giriş*. Meteksan Sanayi A.Ş., Ankara.
- Fişek K (1998)** *Devlet Politikası ve Toplumsal Yapıyla İlişkileri Açısından Dünya' da Türkiye' de Spor Yönetimi*. Bağırhan Yayımevi, 2. Bası, Ankara.
- Foulquie P (1994)** *Pedagoji Sözlüğü*. (çeviren: Cenap Karakaya), Sosyal Yayınlar, İstanbul.
- Fox EL, Bowers RW ve Foss LM (1999)** *Beden Eğitimi ve Sporun Fizyolojik Temelleri*. (çeviren: Mehmet Cerit), Bağırhan Yayımevi, Ankara.
- Girgin A (2000)** *Yazılı Basında Haber ve Habercilik Etik'i*. İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- Göka E (1992)** *Çocuk ve Çevre*. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları. Kılıçaslan Matbaacılık, Ankara.
- Gökçe O (1998)** *İletişim Bilimine Giriş*. Turhan Kitabevi, Ankara.
- Gökmen H, Schnitger W (1984)** *Zorunlu Seçmeli Beden Eğitimi Dersleri ve Ortadoğu Teknik Üniversitesi nde Uygulanabilirliği*. Devlet Su İşleri Matbaası, Ankara.
- Gökmen H, Karagül T ve Aşçı FH (1995)** *Psikomotor Gelişim*. T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

- Güçlü M (1996)** *Universite Öğrencilerinin Spora İlgilerine Etki Eden Faktörler*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Günay M (1998)** *Egzersiz Fizyolojisi*. Bağırhan Yayınları, Ankara.
- Güven Ö (1992)** *Türklerde Spor Kültürü*. Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Güven HS (1999)** *Toplumbilim*. Ezgi Kitabevi, Bursa.
- Hançerlioğlu O (1996)** *Toplumbilim Sözlüğü*. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Hoşman OY (1990)** *Yükseköğretimde Lisanslı Spor Yapan Öğrencilerin Spora Yönelme Sebeplerinin Değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- İkizler C (1994)** *Sporda Başarının Psikolojisi*. Genişletilmiş 2. Baskı, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- İkizler HC, Karagözoğlu C (1997)** *Sporda Başarının Psikolojisi*. Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.
- İnal AN (2000)** *Beden Eğitimi ve Spor Bilimine Giriş*. Desen Ofset Matbaacılık, Konya.
- İnan AM (1989)** *Toplum-İdeoloji-Gençlik*. Gündoğan Basım Yayım, Ankara.
- Kafesoğlu İ (1996)** *Türk Milli Kültürü*. Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- Kale R (1999)** *Analojik ve Empirik Yaklaşımlarla Din-Kültür Etkileşiminde, Spor ve İş İlişkisi Üzerine Analitik Bir Çalışma*. S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1.1.
- Karaküçük S (1989)** *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*. Gazi Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Karaküçük S (1995)** *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*. Seren Matbaacılık, Ankara.
- Karaküçük S (1997)** *Rekreasyon: Boş zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma*. Seren Matbaacılık, Ankara.

- Karaküçük S, Yetim A (1996)** *Rekreasyon Etkinliklerinde Liderlik Fonksiyonları*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, 2.
- Karaküçük S, Yenel F ve Yaman M (1996)** *Sporun Topluma Yaygınlaştırılması Bakımından Televizyon Spor Programlarının Etkinliği*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi, 1, 3.
- Karaküçük S, Yetim A (1997)** *Sporcuların Spor Yapma Amaçları ve Spora Yönlendirilmelerinde Etkin Olan Faktörler Üzerine Bir Araştırma*. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 1, 1.
- Kenyon GS, Grogg TM (1970)** *Contemporary Psychology of Sport*. Proceedings of the Second International Congress of Sport Psychology, The Athletic Institute, Chicago.
- Keten M (1993)** *Türkiye'de Spor*. Polat Ofset, 2. Baskı, İstanbul.
- Kılıçgil E (1998)** *Sosyal Çevre-Spor İlişkileri*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.
- Kızılcık S, Erjem Y (1996)** *Açıklamalı Sosyoloji Sözlüğü*. Saray Kitabevi, İzmir.
- Kleiber DA, Roberts GC (1983)** *The Relationship Between Game and Sport Involvement in Later Childhood: A Preliminary Investigation*. Research Quarterly
- Koç Ş (1994)** *Spor Psikolojisine Giriş*. Saray Medical Yayıncılık, İzmir.
- Kongar E (1986)** *Türkiye Üzerine Araştırmalar*. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Korkut H (1984)** *Türk Üniversiteleri ve Üniversite Araştırmaları*. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Kurt M, Atayman V ve Kurultay T (1997)** *Arenada Show Modern Sporun Dünyası ve Bugünü*. Sorun Yayınları, İstanbul.
- Kuter M, Öztürk F (1999)** *Antrenör ve Sporcu El Kitabı*. Bağırhan Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.
- Kuzgun Y (1995)** *Kendini Değerlendirme ve İlgi Envanteri*. Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi, Ankara.

- Küçük V (1997)** *Sporla Yönlendirilmenin Yeri ve Önemi: Futbol Örneği*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Küntay E (1991)** *Çocuk ve Gençlerde Davranış Bozukluğunu Düzeltici Önlem Olarak Spor*. Meva Matbaacılık, İstanbul.
- Leonard WM (1988)** *A Sociological Perspective of Sport*. McMillan Publishing Company, London.
- Mutlu E (1995)** *İletişim Sözlüğü*. Ark Yayınevi, Ankara.
- Nazik MH (1998)** *Aile ve Bireylerin Hayat Seviyeleri ve Bunu etkileyen Faktörler*. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2, 1.
- Nirun N (1991)** *Sistemik Sosyoloji Yönünden Sosyal Dinamik Bünye Analizi*. Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.
- Nirun N (1994)** *Sistemik Sosyoloji Yönünden Aile ve Kültür*. Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Oktay A (1992)** *Çocuk ve Okul*. T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Kılıçaslan Matbaacılık, Ankara.
- Özbydar S (1983)** *İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi*. Serbest Matbaası, İstanbul.
- Özmen Ö (1999)** *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. Bağırhan Yayınevi, Geliştirilmiş 2. Baskı, Ankara.
- Öztabağ L (1973)** *Spor Psikolojisi*. Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları, Ankara.
- Öztabağ L (1974)** *Antrenörlük Psikolojisi*. Affaroğlu Matbaası, Ankara.
- Öztürk F (1998)** *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Bağırhan Yayınevi, Ankara.

- Payne G, Isaacs C (1991)** *Human Motor Development*. 2. Edition, Mayfield Publiisii Company, California.
- Sage G (1987)** *Power and Ideology in American Sport*. A Division of Human Kinetics Publisher, Illinois.
- Sevim Y (1991)** *Antrenman Bilgisi*. Gazi Büro Kitap Ltd. Şti., Ankara.
- Soyer F (1997)** *Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Alışkanlıkları ve Sportif Eğilimlerinin Mesleki Yönelişlerine Göre Karşılaştırılması*. Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kayseri.
- Şafak Ş (1985)** *Ailede Sorumluluk Dağılımı ve Bunu Etkileyen Faktörler*. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Taşmektepligil MY, İmamoğlu O (1996)** *Türkiye'de Kültürel Yapının Spora Etkisi Üzerine Düşünceler*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi, 1, 2.
- Tezcan M (1993)** *Boş Zamanlar Sosyolojisi*. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Turam E (1994)** *Medyanın Siyasi Hayata Etkileri*. İrfan Yayıncılık. İstanbul.
- Turan İ (1997)** *Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul.
- Türkdoğan O (1997)** *Sosyal Hareketlerin Sosyolojisi*. Birleşik Yayıncılık, İstanbul.
- Varol M (1993)** *Halkla İlişkiler Açısından Örgüt Sosyolojisine Giriş*. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Voigt D (1998)** *Spor Sosyolojisi*. (çeviren: Ayşe Atalay), Alkım Yayınları, İstanbul.
- Yavuz K (1992)** *Çocuğun Dünyası ve Gelişme*. Çocuk Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Yavuzer H (1998)** *Çocuk Psikolojisi*. Remzi Kitabevi, 16. Basım, İstanbul.
- Yazıcı M (1998)** *Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Anlayış ve Alışkanlıkları Üzerine Karşılıklı Bir Araştırma*. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Yetim AA (2000) *Sosyoloji ve Spor*. Topkar Matbaacılık, Ankara.

Yıldıran İ (1996) *Uygulama Nedenleri ve Fonksiyonları Bakımından Türk Kültürünün Erken Devirlerinde Bazı Sportif Aktivitelerin Görünümü*. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi, 1, 2.

Yörükoğlu A (1994) *Çocuk Ruh Sağlığı Çocuğun Kişilik Gelişimi Yetiştirilmesi ve Ruhsal Sorunları*. Acar Matbaacılık A.Ş., İstanbul.

Yörükoğlu A (1997) *Değişen Toplumda Aile ve Çocuk*. Özgür Yayınları, İstanbul.

Zorba E (1999) *Herkes İçin Spor ve Fiziksel Uygunluk*. GSGM Eğitim Dairesi, Ankara.

13. ÖZGEÇMİŞ

1967 yılında Osmaniye'nin Kadirli ilçesinde doğdu. İlkokulu köyünde, ortaokulu Kütahya Kurtuluş Ortaokulu'nda, liseyi de Adana/Kozan Gaziköyü Lisesi'nde bitirdi. 1989 yılında kaydolduğu S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'ndan, 1993 yılında, voleybol uzmanlık dalından mezun oldu. 1994 yılında Konya/Kadınhanı İmam Hatip Lisesi'nde beden eğitimi öğretmeni olarak göreve başladı. 1995 yılında askerlik görevini ifa etti. Terhisten sonra 1996 yılı sonlarında Diyarbakır/Ergani Uygulama İlköğretim Okulu beden eğitimi öğretmeni olarak tayin oldu. Burada bir süre görev yaptıktan sonra, 1997 yılında S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda araştırma görevlisi olarak göreve başladı. Aynı yıl, S.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yapılan sınavı kazanarak yüksek lisansa başladı.

Çeşitli kulüplerde voleybol oynadı. Halen S.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

14. TEŞEKKÜR

Araştırmanın oluşması konusunda yardımlarını esirgemeyen Yrd. Doç. Dr. Ali Niyazi İNAL ve Yard. Doç. Dr. Hasan AKKUŞ'a, değerlendirilmesinde engin fikirlerinden faydalandığım Yrd. Doç. Dr. Burhan ÇUMRALIGİL'e, imla ve noktalama işaretleri konusunda yardımcı olan Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni eşim Aysut GÖRÜCÜ'ye ve yazılması konusunda bana destek olan Arş.Gör. Süleyman PATLAR'a teşekkür ederim.

